

AZ ELMÉLKEDÉS AZ ISZLÁMBAN

Osman Nuri Topbaş

ERKAM
PUBLISHING

Isztambul 1435/2014

© Erkam Publications - Isztambul 1435/2014

AZ ÉLMÉLKEDÉS AZ ISZLÁMBAN

OSMAN NŪRİ TOPBAŞ

A könyv eredeti címe: Kainat, İnsan ve Kur'an'da Tefekkür

Szerző: Osman Nuri Topbaş

Fordító: Kiss Zsuzsanna, Ahmet Barışçıl

Szerkesztő: Kiss Zsuzsanna

Grafika: Ali Kaya

ISBN: 978-9944-83-666-1

Címe Ikitelli Organize Sanayi Bölgesi
Mah. Atatürk Bulvarı, Haseyad
1. Kısım No: 60/3-C
Başakşehir, Isztambul, Törökország

Tel: (+90-212) 671-0700 pbx

Fax: (+90-212) 671-0717

E-mail: info@islamicpublishing.net

Web site: www.islamicpublishing.net

Nyomda: Erkam Printhouse

Language: Hungarian

AZ ELMÉLKEDÉS AZ ISZLÁMBAN

OSMAN NÛRÎ TOPBAŞ

ELŐSZÓ

„Semmilyen istenszolgálat nem ér fel a mély gondolkodással.”

(Hadisz, Bayhaqi, IV, 157)

Örökkévaló hála és dicsőség Urunknak, a Kegyelmesnek, az Irgalmasnak, aki lehetővé tette számunkra, hogy megismerjük Őt, azáltal, hogy megadta nekünk az elmélkedés és a spirituális érzés (tahassusz) képességét.¹

Örökké tartó köszöntés a szeretett Prófétánkra (s.a.w.), a családjára és a társaira, rá, aki a legátfogóbb és legszebb módon, a legmélyebb érzésekkel gondolkodott el a világmindenségen, az emberiségen és a Kegyes Koránon, és megtanította a közösségének, hogy mindezeket a szív szemeivel olvassák.

Minden teremtmény közül egyedül az embereknek és bizonyos mértékben a dzsinneknek adatott meg

---

1. A tahassusz azt jelenti, amikor az ember érzékennyé és nyitottá válik, és a szíve képessé válik a befogadásra.

az a képesség, hogy kivegyék részüket a Kegyes Korán bölcsességeiből, és mélységeikből az igazság gyöngyeit szerezzék meg, amelyek vezérlő fényül szolgálnak életük útjain. Ezt azonban kizárólag az elmélkedés és a spirituális érzékenység segítségével érhetjük el.

Az elmélkedés és a spirituális érzékenység elengedhetetlen feltétele annak, hogy az igazságot elérjük, és szívünket a kívánt szintre emeljük. Az első ájától az utolsóig, a Kegyes Korán minden lehetőséget kihasznál arra, hogy a vezetés és boldogság egyedülálló útmutatójaként arra hívjon, hogy gondolkodjunk, és megparancsolja, hogy gondolkodjunk el az ember teremtésében rejlő bölcsességen, a világmindenség csodálatos rendjén, a Mindenható Allah jelein; ismerjük fel az Isteni Hatalom szálait, az Isteni Fenség megnyilvánulásait, és a Mindenható Allah abszolút uralmát, amelyeket a Mindenható megjelenít az egész világmindenségben.

A Kegyes Korán által minden adódó alkalommal a Mindenható Allah figyelmezteti a hívőket, olyan kifejezésekkel, mint: „Hát nem gondolkodtok el?”, „Nem akarnak elgondolkodni?”, vagy: „Hát nem értenek?”²

Ehhez kapcsolódnak a következő kérdések is:

„Hát nem nézték meg a tevéket?”³, amikor a Mindenható Allah felhívja a figyelmet a teremtésre;

„Nem figyelik meg a felhőket, az esőt, a hegyeket, és hogy hogyan pusztul el a növényzet télen, hogy tavasszal újra fel legyen támasztva?”⁴, amelyek a természeti jelenségekre irányítják a figyelmet;

„Nem gondolkodnak el az elmúlt népek végzetén?”⁵, amelyek a történelmi eseményekre céloznak.

A Mindenható Allah ezek által szólít fel minket arra, hogy gondolkodjunk el a világmindenségben mindenhol érvényes isteni törvényeken, és ezáltal értjük meg az *adatullah* lényegét – ez a Mindenható Allah rendszere, amely ezen törvények megnyilvánulásának feltétele.

A Mindenható Allah kijelenti, hogy az emberiségnek szüksége van arra, hogy nyitott és körültekintő szemekkel szemlélje a világot, nem pedig felületes,

---

3. A Mindenható Allah két Neve, az al-Baqi és al-Muszavvir kifejezi, hogy hogyan teremt Ő minden teremtményt különböző formára, és adja meg nekik a környezetükhöz illő tulajdonságokat, és szabja meg kötelességeiket. Az állatok közül erre tökéletes példa a teve. A kemény sivatagi körülmények között kell élnie, ahol kevés a víz és az élelem, de képes annyi vizet raktározni a púpjában, amennyi hetekre is elég, és képes még a tüskékből is enni. Ellenálló a sivatagi viharokkal és a perzselő nappal szemben is. Kétségtelen, hogy ez csak egy az Isteni Hatalom és Művészet számtalan megnyilvánulása közül.

4. 50:6, 10:101, 88:17-20, 24:43, 22:63, 13:3, 16:65, 30:50...

5. 47:10...

üres, futó tekintettel. Az emberiségnek adott ajándékok között a Mindenható Allah a legfontosabbat hangsúlyozza, amikor úgy hivatkozik az emberekre: „akik látnak, akik gondolkodnak”⁶. A Mindenható Allah folyamatosan arra serkent minket, hogy gondolkodjunk el saját magunkon és a természetén, szilárdan megparancsolva, hogy tünődjünk el az Isteni Hatalom és Fenség szálain, és csaknem 150 különböző helyen említi a Kegyes Koránban az olyan fogalmakat, mint az ésszerű gondolkodás, az előrelátás, a megemlékezés és a mély gondolkodás. Ezek a fogalmak gyakorlati szinten és tanítási módszerként is a taszavvufban valósulnak meg legmagasabb szinten.

A taszavvuf nevet az érettség és tökéletesedés útjának adták, amelynek célja az, hogy a valóság legmagasabb szintjére vezesse az embert, az egyéni spirituális képességek csúcsára, és az Allah által adott áldásokra. Ezért az a bölcsesség, amely az „aki ismeri magát, az ismeri Urát is” mondásban csúcsosodik ki, az egyik legfontosabb alapelv, amelyhez a taszavvuf népe a spirituális tökéletesedés felé vezető úton tartja magát. Annak, aki nyitott szívvel áldatott meg, a világmindenség minden egyes részecskéje Teremtőjéről és művészi hatalmáról beszél. A mindenség legkisebb porszemétől a teremtés hatalmas épületéig minden egyes dolog az Isteni Fenségről tanúskodik.

A teremtés olyan módon fejezi ki magát, amit *liszanullah* néven nevezünk: állapotaik szótlán közlése létezésük módja által, aminek segítségével minden létező dolog a kinyilatkoztatás aktív része. Azok számára, akik képesek megfelelően értelmezni ezt a kinyilatkoztatást, a Mindenható Allah válik szívük kiblájává, ahogy a Kába a testük kiblája. A Kegyes Korán így szól erről: „*Akik megemlékeznek Allahról állva, ülve és az oldalukon fekve, és elgondolkodnak az eget és a föld teremtésén: „Urunk! Te nem teremtetted ezt hiába. Dicsőség neked! Ments meg minket a Tűz büntetésétől!”* (Korán, 3:191)

Aki képes megfelelően elgondolkodni az Isteni Hatalom és Fenség megnyilvánulásairól a világmindenségben, az először belátja saját végtelen gyengeségét, majd azáltal, hogy teljes alávetettséggel és engedelmességgel viselkedik, minden lélegzete, amit ezután vesz, az Allahra való emlékezés, a *zikr* természetét hordozza magában. Ezáltal a szívet megtölti az istenfélelem, a *taqva* fénye, amely által a mély gondolkodás eléri legtökéletesebb keverékét. Allah előtt egy ember értéke nem a külső megjelenésétől, anyagi helyzetétől függ, hanem inkább szívének érettségétől, lelkének mélységétől és spirituális tulajdonságaitól, képességeitől. Ezért van az, hogy a Kegyes Korán megmenti a hívők gondolatait attól, hogy az anyag és az ego szűk keretei között maradjanak, azáltal, hogy a hit érzésével erősíti meg őket, majd tovább vezeti a spirituális biro-

dalom határtalan horizontja felé. Csak ezek után nyer spirituális dimenziót a hívő látása, aki képes a világ-mindenségben bemutatott isteni megnyilatkozásokban olvasni. Az ilyen mély és átfogó gondolkodás, amely a szív érzékein keresztül éri el csúcsát, a legszebb kulcs, amit a hit nyújtani képes. Aki viszont nem képes spirituális világát fejleszteni, az megragad az énközpontú élet alantas korlátai között, és a gondolkodás természetes képességeit a múlandó vágyak örvényeiben fecsérli el. Alsóbb énje vágyainak rabszolgájává válva az ilyen szív ezekbe a múlandó örömekbe veti magát ahelyett, hogy az igazság és a jó felé fordulna. Soha nem gondol arra, hogy a halotti lepel, amelyet a sírjában fog viselni, bizony egy nap be fogja borítani a testét, és a halál üti a végső pecsétet múlandó vágyaira, az élvezetek csillogására és csábítására, és az evilág minden csalárdságára.

Míg a mély gondolkodás, amelyet a spirituális érzékek mélysége erősít meg, mindig békével és harmóniával árasztja el az embert, a józan ész száraz határai csak a telhetetlenség és önzőség lángjait szítják. Meggyengíti a szívet, és a nemtörődömség vermébe hajítja. Ahogy az ujjlenyomatok az egyediség megnyilvánulásai, amelyek megkülönböztetik egymástól az egyes embereket, a hívő gondolkodásának és spirituális érzékelésének milyensége spirituális egyéniségét határozza meg. Egy muszlimnak, aki a lélek olyan mélységeit kívánja elérni, amelyek méltók az emberi

lényhez, és egybevágunk a létezés okával, kötelessége, hogy a mély gondolkodás birodalmába lépjen, ahogy azt a Kegyes Korán parancsolja. Csak ilyen szintű, mély gondolkodás segíthet elérni a teljes koncentrációt az istenszolgálatban és a megfelelő viselkedést az emberi kapcsolatokban. Annak ellenére, hogy az Iszlám mekkora fontosságot tulajdonít a mély gondolkodásnak és spirituális érzékelésnek, az emberi lények általában távol élnek mindkettőtől amiatt, hogy életükben a legfontosabb szerepet az evilági tevékenységeknek szánják az igazán fontos dolgok helyett. Ennek következtében teljesen elfeledkeznek a halálról és arról, hogy ez a világ csupán a próbatételek helye. A hívők ellenben, akik a taqva lényegének megfelelően alakítják életüket, és képesek a mély gondolkodásra és spirituális érzékelésre – és mindig ők azok, akik kisebbségben vannak – túllépnek saját egójukon, és olyan érettségre tesznek szert, amely által képesek felismerni emberi állapotukat, és ezzel együtt megérteni hiányosságaikat és erényeiket. Részt vesznek az evilági életben, de örök életre tesznek szert azáltal, hogy hatalmas belső birodalmat szereznek maguknak. Szívük kiszélesedésének következtében a megértés magasabb szintjét érik el, amely túlnyúlik a fizikai világ horizontján, jóval túl azok határain, akik látják őket, tökéletes hitre tesznek szert, isteni áldásokra, amelyek csak ennek az útnak a végén adatnak meg.

Az a hívő, akinek sikerül jellemét kialakítani, már nem tekinti ezt a múlandó életet olyan áldásnak, amelytől kizárólagosan függ. Az ilyen muszlim szemében az élet napjai laza fonalra hasonlítanak, amely folyamatosan tekeredik le egy olyan tekercsről, aminek bármikor vége szakadhat – senki sem tudja, mikor.

Ezzel együtt az evilági élet tökéje rendkívül fontos, hiszen csak ezáltal nyerhetjük el az örökkévaló életet. Az a hívő, aki igazán érti, hogy ez mit jelent, tudja, hogy fájó megbánás lesz a vége, hacsak nem olyan, amilyennek lennie a Kegyes Korán parancsolja: „szilárd, ahogy az parancsoltatott”⁷. Ezt a megbánást úgy igyekszik elkerülni, hogy soha nem feledkezik el a Mindenható Allah figyelmeztetéséről, és egyfolytában felidézi magában:

„És adakozzatok abból, amivel elláttunk benneteket, mielőtt a halál eljön egyitekhez, és ő azt mondja: „Uram! Miért nem adsz nekem haladékat egy kis időre, hogy adakozhassak, és a jórahalók között lehessenek?” És Allah soha nem ad haladékat egy léleknek, amikor a kijelölt ideje eljött. És Allah nagyon jól ismeri, amit tesztek.” (63:10-11)

Röviden, a Mindenható Allah azt akarja, hogy a hívők ismerjék meg az Isteni Fenséget, és a titkokat és a bölcsességet, ami egy hatalmas parancs mögött rejlik. Azt kívánja, hogy istenfélő életet éljenek, biz-

tonságos menedékben attól, hogy az evilági vagyonnal járó fennhéjázás áldozatául essenek, és váljanak olyan szolgálivá, akik valóban méltók a helyükre a Paradicsom kertjében.

Ebben a szerény írásban ezért megpróbálunk a mély gondolkodás és érzékelés fontosságára koncentrálni, amely áldott Prófétánk (s.a.w.) egyik legfontosabb öröksége, ezek előnyeire és megfelelő megvalósítására.

Szeretnék köszönetet mondani Dr. Murat Kaya és M. Akif Günay munkájáért, amelyet ennek a könyvnek az előkészítésében végeztek, és őszintén kívánom, hogy erőfeszítéseik folyamatos adománynak számítsanak a Mindenható Allah előtt.

Urunk, egyesítsd érzéseinket és gondolatainkat a Te akaratoddal! Tegyé l minket győzedelmessé ebben a múlandó életben, azáltal, hogy megadod nekünk a Te megismerésed és szereteted legmagasabb fokát!

Ámin.

Osman Nuri Topbaş
Üsküdar, 2010. június

AZ ELMÉLKEDÉS AZ ISZLÁMBAN

Az ésszerű gondolkodás határai

Örökké tartó köszöntés a szeretett Prófétánkra (s.a.w.), a családjára és a társaira, rá, aki a legátfogóbb és legszebb módon, a legmélyebb érzésekkel gondolkodott el a világmindenségen, az emberiségen és a Kegyes Koránon, és megtanította a közösségének, hogy mindezeket a szív szemeivel olvassák.

Az Iszlám kiemelkedő fontosságot tulajdonít az ésszerű gondolkodásnak, olyannyira, hogy az értelmes gondolkodás a két feltétel egyike, amelyek alapján az ember felelős a tetteiért.⁸ Újra és újra felhívja az ember figyelmét, hogy megfelelő módon használja józan esztét. De azt is kijelenti, hogy a józan ésszel történő

-
8. Az egyik előfeltétele annak, hogy az ember a Mindenható Allah előtt felelős legyen a cselekedeteiért az, hogy elérje az érett kort, a másik pedig az, hogy épelméjű legyen, vagyis az ésszerű gondolkodása elég fejlett legyen ahhoz, hogy a jót megkülönböztesse a rossztól. Ennek megfelelően a gyermekek és a nem épelméjűek az Iszlám szerint nem felelősek a tetteikért.

felfogás nem határtalan, mivel a Mindenható Allah egyetlen teremtménynek sem adott határtalan képességeket. Ahogy a látásnak és a hallásnak is megvannak a maga korlátai, ugyanúgy megvannak a racionális megértésnek is. Számtalan élőlény létezik, amelyek létezését nem tagadhatjuk azzal, hogy a szemünkkel nem látjuk őket, és számtalan hang létezik, amelyeket nem hallunk, mert kívül esnek hallásunk tartományán. Rengeteg igazság van, amelyek a józan ész felfogóképességén kívül esnek, meghaladják az ésszerű gondolkodás próbálkozásait a megértésre. Tehát az ésszerű gondolkodás önmagában nem elegendő ahhoz, hogy a valóságot a maga teljességében megértessük. Hiába ígértek boldogságot az emberiségnek, a racionalitás felé hajló filozófusok, akik az ésszerű gondolkodás korlátlan hatalmában hittek, csak annyira jutottak, hogy azokat az embereket, akiket befolyásolni tudtak, a bizonytalanság és nyugtalanság birodalmába rángassák be.⁹

-
9. A józan ész korlátait jól ábrázolja az a történet, amely az ókori Görögországban történt meg. Az elbeszélés szerint egyszer egy fiatalember arra kért egy híres filozófust, hogy részesítse őt jogi képzésben. Megegyezték, hogy a fizetség felét előre kifizette, a második részlet pedig akkor volt esedékes, amikor megnyeri az első bírósági tárgyalását. A győzelem annak bizonyítéka lett volna, hogy tökéletes jogi képzést kapott, vagyis a tanárának jogosan jár a fizetség. A jogi képzés végén azonban a fiatalember arra kérte tanárát, hogy mondjon le a második részletről, mondván, hogy az addig kapott fizetség is bőségesen elegendő volt. Vitájuk

A Mindenható Allah, Aki vitathatatlanul végtelenül jobban ismeri szolgálóinak hibáit és hiányosságait, mint maguk a szolgálók remélhetik, hogy valaha is megismerik, egy hadisz szerint az emberiség történelme során több mint 124 ezer prófétát küldött el, akik mindegyike kapott kinyilatkoztatást, és írásokkal, könyvekkel és az emberiség igazságra vezetéséhez szükséges leghatékonyabb eszközökkel erősítette meg

---

miatt a fiatalember első tárgyalása a tanárával zajlott. Az ifjú azt mondta a bírának:

- Akár megnyerem a tárgyalást, akár nem, nem kell majd kifizetnem a második részletet.

- Miért? – kérdezte a főbíró, az ifjú pedig így felelt:

- Ha nyerek, nem kell fizetnem a bíróság döntése szerint. Ha pedig veszek, akkor sem kell fizetnem, mert így egyeztünk meg a tanárommal.

Válaszul tanára, a filozófus azt mondta:

- Akár nyersz, akár veszítesz, meg fogom kapni a második részletet.

- Miért? – kérdezte ismét a főbíró.

- Ha nyerek, megkapom a pénzt, mert a bíróság így döntött. Ha pedig veszítek, megkapom a pénzt, mert így állapotunk meg a tanítványommal.

Látszólag mindkét érvelés helyes és logikus, ami azt mutatja, hogy a józan ész és a logika időről-időre csapdába esik a saját maga emelte falak között, és zsákutcába jut. A józan ész, amely számtalanszor kudarcot vall abban, hogy megoldást találjon az emberiség nehézségeire, nem képes minden szempontból megérteni az isteni igazságokat. Az ésszerű gondolkodást úgy szabadíthatjuk ki ezekből a zsákutcákból, hogy a Kinyilatkoztatás nevelését fogadjuk el, és felismerjük annak szükségességét, hogy spirituálisan ezeknek a józan felfogás határait meghaladó igazságoknak vessük alá magunkat.

őket, amelyek segítenek abban is, hogy kijavíthassák mindazokat a hibáikat, amelyeket önmaguktól nem lennének képesek kijavítani.

Ezért elengedhetetlen, hogy az ésszerű gondolkodás az isteni kinyilatkoztatás, a *wahí* által nevelődjön. A józan ész a kinyilatkoztatás vezetése híján olyan, mint egy vad betöretlen ló, amely nemcsak hogy nem segít lovasának elérni a célját, hanem a pusztulásba is hajíthatja egy szakadék széléről. Ahogy a ló megszelídítésének legjobb módja a nevelés és megzabolázás, úgy az ésszerű gondolkodást is alá kell vetni a *wahí*, és magyarázata, a Próféta (s.a.w.) szunnája által nyújtott spirituális nevelésnek, és ezáltal kell a megfelelő útra terelni. Amíg ez meg nem történik, az intellektus olyan, mint egy fegyver: lesújthat jó helyre, de ugyanúgy rossz helyre is...

A szív szerepe

Az Iszlámban az *imán*, vagyis hit a szív általi megerősítést és a szavakkal történő kimondást jelenti. Ez azt jelenti, hogy a valódi hely, ahol a hit megnyilvánul, nem az intellektus, hanem a szív, a spirituális érzés és érzékelés központja. Ez a pont rendkívül fontos, mivel a hit magasabb rendű érzés, míg az ésszerű gondolkodás annak eszköze, hogy a megértés egyes kezdeti fázisain átjussunk, és elérhessük a hit érzését. Az igazi hit nem valósul meg, amíg a józan ész által elfogadott isteni igazságok nem nyernek megerősítést

a szívben. Az a hit, amely nem ver gyökeret a szívben, nem alakul cselekedetekké, és nem változtatja meg az ember viselkedését. Az ilyen hit pedig nem bír értékkel a Mindenható Allah előtt, hiszen Ő elítélte Izrael népének egykori tudósait, akik nem gyakorolták, amit megtanultak az isteni igazságokból, mert azok nem vertek gyökeret a szívükben – a könyvet cipelő szamarakhoz hasonlítja őket.¹⁰

Tehát az, hogy ismerjük az isteni igazságokat, nem azt jelenti, hogy pusztán elraktározzuk azokat agyunkban. Tudni azt jelenti, hogy az elmélkedés és az érzékelés segítségével értelmezni a világmindenségben és az életben megfigyelhető csodálatos rendet, és ennek megfelelően cselekedni. És ezt csak a hit fénye által beragyogott szív képes megtenni.

Amit az emberen, a világmindenségen és a Kegyes Koránon – amely valójában az előző kettő igazságait tükrözi – elgondolkodva az ésszerű gondolkodás segítségével megszerezhetünk, az olyan, mint a föld mélyéből bányászott nyers érc. Az pedig, hogy ezt a nyers ércet értékes dolgokká alakítsa, a szív dolga.

A szív a spirituális érzés vagy érzékelés közép-pontja. A szív szerepe, amit az intuíció és inspiráció kifejezésekkel is érzékeltethetünk az, hogy egyesítse a józan ész által fellelt bizonyítékokat, és így lehetővé tegye az igazság tökéletes megértését, amely folyamat

10. Lásd: 62:5

ahhoz hasonlítható, mikor összeállítjuk egy törött váza darabjait, felfedve valódi alakját és mintázatát.

Egyértelmű hát, hogy az igazságot és a jót úgy érhetjük el a legtökéletesebb módon, ha az elmét a kinyilatkoztatás és a hit érettségével rendelkező szív nevelése alá vonjuk, hogy közbeléphessen, és kijavíthassa hibáit.

A mély gondolkodás értéke is attól függ, hogy megerősíti-e a spirituális érzék. Egyszerűen kifejezve, a szív és az elme harmonikus és kiegyensúlyozott erőfeszítésén múlik. Ha a mérleg túlzottan eltolódik az elme irányába, az még evilági értelemben véve jó emberré tehet valakit, olyanná, aki az önmegvalósításra törekszik. De ahhoz, hogy valaki magas szinten álló muszlim legyen, elengedhetetlen, hogy a szíve, az érzés és érzékelés központja spirituális képzést kapjon, és az elme vezetőjeként szolgáljon – mert a szív ad irányt a gondolkodásnak, míg a gondolkodás az akaraterőnek. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a szándékos cselekedetek elsődleges kiváltó oka a szívben rejlik, valójában nem más, mint a benne lakozó érzelmek. Ezért tehát az, hogy az ember a szívét az isteni parancsoknak megfelelően igazítsa ki fontosabb, mint bármely más testrész egyensúlyának megteremtése.

Létezik egyfajta felületes, vagy ál-gondolkodás, amely az önző, spirituális betegségek, mint például gőg vagy fennhéjázás által sújtott vágyakon alapszik, és nem fogadja el a szív vezetését, eltér természetes

irányától, és ördögi bűnökbe és veszteségbe vezeti az embert. Rúmi azt mondja:

„Ha Iblíszen olyan hatalmas szeretett lakozott volna, mint amekkora az intellektusa volt, ma nem ő lenne a Sátán.”

Egyértelmű hát, hogy a józan ész önmagában nem bír nagy értékkel. Ahhoz, hogy képesek legyünk az ésszerű gondolkodást irányítani, és tévedhetetlen irányt szabni neki, elengedhetetlen, hogy spirituálisan finomítsuk a szívben lakozó érzelmeket. Röviden, a valódi mély gondolkodás ott kezdődik, ahol a kinyilatkoztatás által ihletett elme találkozik a spirituálisan érett szívvel. Tehát amikor ebben a könyvben a „(mély) gondolkodás” kifejezést használjuk, azt mindig szigorúan a legtökéletesebb formájában értjük: az isteni igazságok által nevelődött és a szív érzékeivel megerősített, mély, valódi gondolkodást.

Az elmélkedés (*tefekkur* - التَّفَكُّر) azt jelenti, hogy meglátjuk a tanulságot minden dologban és történetben, arra koncentrálunk, hogy valódi mélységeiben megérthessük.

A mérlegelés (*taammul* - التَّأْمُل) azt jelenti, hogy megállunk, és még tovább gondolkodunk, és tovább vizsgálódunk azáltal, hogy kitartunk a mély gondolkodásban. A világmindenségen és a körülöttünk zajló eseményeken való kifinomult gondolkodás folyamata utal, amelynek célja az, hogy levonja a tanulságot belőle, és így a dolgok lényegéig hatoljon.

Az előrelátás (*tedebbur* - التَّدْبِير) azt jelenti, hogy elgondolkodunk egy adott esemény lehetséges következményein.

Az elmélkedés fontossága

A Mindenható Allah könyve és Allah Küldötte (s.a.w.) hadísza is hangsúlyosan megparancsolják és bátorítják a vizsgálódást, gondolkodást, és hogy következtetéseket vonjunk le a környezetünkéből. Csak két ája a Kegyes Koránban ehhez kapcsolódóan említett százak közül:

„Hát nem gondolkodnak el magukban? Allah nem máshogy teremtette az eget és a földet, és mindazt, ami közöttük van, mint igazsággal, és egy meghatározott időre. És bizony, sok ember nem hisz az Urukkal való találkozásban.” (30:8)

„Mondd: „Csak egyet tanácsolok nektek: álljatok fel Allahért, párokban és egyedül, aztán gondolkodjatok: nincs örültség a társatokban. Ő csak figyelmeztető nektek, egy szigorú büntetés előtt.” (34:46)

A fentiek azt parancsolják az embereknek, hogy szolgálják a Mindenható Allahot, egyénileg és közösségeként is, gondolkodjanak el a valóságról, és koncentrálnak a valóságra.¹¹

-
11. A társadalom vagy a többség véleménye általában kihat a személyes véleményre is. Úgy menekülhetünk meg ettől a befolyástól, és találhatjuk meg az igazsághoz vezető utat, ha az utat jól ismer-

Allah Küldötte (s.a.w.) állandóan az elmélkedés állapotában volt

Az Áldott Próféta (s.a.w.) szerette a csendet és a tűnődést. A prófétaságát közvetlenül megelőző időben még jobban vágyott az elvonulásra. Napokig a Híra barlangban maradt, mintegy öt kilométerre Mekka utolsó házaitól. Ezeknek az elvonulásoknak az idején istenszolgálatra mély gondolkodásból, a Kába nézéséből, és nagy őséhez, Ábrahám prófétához (a.s.) hasonlóan az eget és a föld kincsein való elgondolkodásból állt.¹² Ilyen módon készítette fel őt a Mindenható Allah áldott küldetésére.

A világmindenségről, Teremtőjéről és a teremtményekről való gondolkodás, amelyben Allah Küldötte (s.a.w.) e napokban elmerült, jellemzője maradt élete hátralevő részében is.

Hind ibn Abi Hala (r.a.) így magyarázza:

„Allah Küldötte (s.a.w.) állandóan a szomorúság és az elmélkedés állapotában volt. A kényelem teljesen lényegtelen volt számára. Soha nem beszélt feleslegesen. A csendjei hosszabbak voltak, mint a beszéde.

---

rők segítségét kérjük, és minél több időt töltünk egyedül a szívkkel, hogy beléphessünk a mély gondolkodás birodalmába. Ezért mindenkinek a saját véleményét kell felvállalnia, és fel kell mérnie, hogy az általánosan elterjedt vélemény helyes-e.

12. Ayni, Umdatul-Qari, Beirut, I, 61; XXIV, 128.

Mindig úgy kezdte és fejezte be a beszédet, hogy Allah nevét említette...” (Ibn Sâd, I, 422-423)

Allah Küldötte (s.a.w.) a következő szavakkal bátorította a muszlimokat a mély gondolkodásra:

„Uram azt parancsolta, hogy a csendem legyen elmélkedés.” (Ibrahim Canan, Hadis Ansiklopedisi, XVI, 252/5838)

„Semmilyen istenszolgalat nem mérhető az elmélkedéshez.” (Bayhaqi, Shuab, IV, 157; Ali al-Muttaqi, XVI, 121)

„Legyetek olyanok ezen a földön, mint az utazók! A mecseteket válasszátok otthonaitoknak! Szoktassátok hozzá a szíveteket az érzékenységhöz! Gondolkodjatok el sokat, és sírjatok sokat. Ne engedjétek, hogy az alsóbb énetek vágyai megváltoztassanak benneteket!” (Abu Nuaym, Hilya, I, 358)

Az Áldott Próféta (s.a.w.) ezt idézi az Ábrahámnak (a.s.) kinyilatkoztatott tíz lapról:

„Az okos embernek vannak bizonyos órái: az órák egy részét arra osztja be, hogy Urához fohászkodjon és könyörögjön, egy más részében a Mindenható magasztos művészetén és hatalmán gondolkodik, egy részében azon gondolkodik, hogy mit tett a múltban, és megtervezi, hogy mit tegyen a jövőben, és egy részében megengedett módon a megélhetéséért dolgozik.¹³

Luqman (a.s.) szeretett egyedül üldögélni egy magányos helyen, és gondolkodni. Amikor megkérdezték: „A legtöbbször magányos vagy. Nem lenne jobb, ha az emberek közé mennél, és beszélnél nekik?” Luqman (a.s.) így válaszolt: „Az elmélkedés szempontjából jobb az, ha az ember hosszú ideig egyedül marad. És a hosszadalmas, mély tünődés olyan vezető, amely a Paradicsomba vezeti az embert.”¹⁴

Abu Darda (r.a.) gyakran mondta: „Egyórányi elmélkedés jobb, mint negyven éjszakányi önkéntes ima.”¹⁵

Said ibn Musayyabot, a *tabiun*¹⁶ generációjának kiemelkedő tudósát egyszer megkérdezték, hogy milyen fajta istenszolgálatot tart a legjobbnak. Azt felelte: „Elgondolkodni az Allah által teremtetten, és bensőségesen megismerni az Ő vallását.”¹⁷

Bishr ibn Khafiy a következő szavakkal hangsúlyozta az elmélkedés jelentőségét:

14. Imam Ghazali, *Ihya Ulumid-Din*, Beirut 1990, Daru'l-Khayr, VI, 45. Azt a helyet a tarsus-i mecsetben, ahová Luqman (a.s.) visszavonult gondolkodni, máig látogatják az emberek.
15. Deylemi, II, 70-71, No: 2397, 2400
16. Allah Küldötte (s.a.w.) Társait követő generáció
17. Bursevi, *Ruhu'l-Beyan*, [an-Nur, 40]

„Ha az emberek megfelelőképpen elgondolkodnának Allah fenségén, nem mernének Ellene lázadni és bűnöket elkövetni.”¹⁸

Mint korábban már kitértünk rá, az olyan elmélkedés, ami arra vezeti az embert, hogy megértse Allah fenségét és dicsóítsa Őt, a józan ész tevékenysége. De a szív az, ami valójában tökélyre fejlesztheti az elmélkedést. Mivel a szív a test legnemesebb része, természetes, hogy cselekedetei értékesebbek, mint amiket a test többi része végez. A szív végül is az isteni látás birodalma.

Vitathatatlan tény, hogy a kinyilatkoztatás nevelte elme által végzett gondolkodás az első fénysugár, amely a szívet beragyogja. Az első és egyetlen eszköz az úton, amely a megértéshez és bölcsességhez vezet. Az ilyen mély gondolkodás kiürít a szívből mindent a Mindenható Allahon kívül, és ezáltal segít az isteni szeretet elérésében.

Mindenfajta gondolkodás közül a legelőnyösebb az, ha az isteni fenségen, nagyszerűsége és uralmon gondolkodunk, ami által az ember igyekszik módot találni arra, hogy az életét helyrehozza, és elhagyjon mindent, ami örökkévaló boldogságát fenyegeti.

Ha eltűnődünk Allah áldásain, parancsain, tiltásain, nevein és tulajdonságain, szeretet és bölcsesség virágzik ki a szívünkben, és spirituálisan felemelke-

dünk. Ha a Túlvilágon és az ott váró megtiszteltetésen és örökkévalóságon gondolkodunk, összehasonlítjuk az evilági élet próbatételeivel, azzal növekszik a túlvilági élet iránti vágyakozásunk, és képesek leszünk csak annyira értékelni ezt a világot, amennyit megérdemel. Akkor rádöbbenünk, hogy az evilági élet nem más, mint az anyaméhtől a sírig tartó versenyfutás. Ha megértjük aényt, hogy az evilági élet értékes tőke, amely által az örökkévaló boldogságot elnyerhetjük, komolyabbá válhatunk és növelhetjük az erőfeszítéseinket, hogy életünket jelentősegteljesebbé tegyük. Úgy kezeljük a rendelkezésünkre álló időt, mint egy kincset, megbizonyosodva arról, hogy a lehető legjobban használjuk fel, jó és előnyös cselekedetekre.

Abu'l-Hasan Harakani gyönyörűen fogalmazta meg:

„Minden pillanatban szükségszerű, hogy a hívő legalább egyik testrésze a Mindenható Allahra való emlékezéssel legyen elfoglalva. A muszlimnak meg kell emlékeznie Allahról a szívében vagy a nyelvvel, vagy olyasmit kell néznie, amit a Mindenható Allah akar, hogy nézzen, vagy a bőkezűség cselekedeteit végezni a kezével, vagy meglátogatni testvéreit a lábával, vagy elméjében muszlim testvéreinek végzett szolgálatról gondolkodni, vagy töretlen hittel fohászkodni, vagy gondolkodni, hogy a bölcsességet elérje, vagy az őszinte hit egy cselekedetét végezni, vagy figyelmeztetni az embereket az Ítélet Napja nehézségeivel

kapcsolatban. Az ilyen ember bizonynyal be fog lépni a Paradicsomba, abban a pillanatban, amikor a fejét a sírból felemeli, maga után húzva halotti leplét, és erre én vagyok a tanúja!”¹⁹

AZ ELMÉLKEDÉS AZ UNIVERZUMBAN

Milyen furcsa, hogy az ember szinte megszállottjává válik, ha egy szép, díszes palotát lát. A látvány nem megy ki a fejéből, és egész hátralévő életében terjeszti a hírét mindenkinek.

Mégis, annak ellenére, hogy folyamatosan látjuk a hatalmas isteni remekművet, a világmindenséget, nem gondolkodunk el rajta igazán mélyen, és nem beszélünk róla megfelelően. Nem vesszük észre, mintha csak egy közönséges dolog lenne. Kevéssé vagyunk tudatában annak, hogy a palota, amelyet annyira csodáltunk, csak egy apró része a Földnek, amely pedig az egyik legkisebb pont a hatalmas Világmindenségben...

AZ ELMÉLKEDÉS AZ UNIVERZUMBAN

A világmindenségben minden, a legkisebb részecskétől a legnagyobb égitestig, az isteni művészet mestermunkája. Az univerzum az Isteni Fenség kiállítása, amely az emberi elme csodálatával övezve felvonultatja a bölcsesség megszámlálhatatlan megnyilvánulását. A gondolkodó elme számára a világ számtalan elgondolkodtató módon jeleníti meg a kreatív rendet és harmóniát. A Kegyes Korán számtalan ájája fejezi ki ezt. Hogy csak néhányat említsünk:

„Hát nem néznek az égre felettük: hogyan építettük meg, és ékesítettük fel, és nincsenek rajta repedések? És a föld: kiterítettük, és szilárdan beágyazott hegyeket helyeztünk rá, és minden gyönyörű fajtát növesztettünk rajta, látványként és emlékeztetésként minden szolgának, aki bűnbánattal fordul.” (50:6-8)

„Hát nem látod, hogy Allah vizet küld le az égől, és forrásokként fakasztja őket a földön, és különböző színű terméseket sarjasztunk általa, aztán megfakulnak, és látod, hogy elsárgulnak, aztán tör-

melékké teszi őket? Bizony, ebben emlékeztető van azoknak, akik értenek.” (39:21)

A földfelszínen maradó víz az emberek igényeit szolgálja ki – megisszák, tisztálkodásra és számtalan egyéb dologra használják. Ezért elkerülhetetlen, hogy időről időre beszennyeződjön. De egy csodálatos körforrás által a Mindenható Allah megtisztítja és ismét az emberek szolgálatába állítja a vizet.

Mevlana Dzselaleddin Rumi így hívja fel a figyelmünket arra, hogy elmélkedjünk a víz útján:

„Mikor tisztasága elvész, sáros és zavaros, a víz nyugtalanná válik, megretten, akárcsak mi, ha beszennyeződünk ebben a világban... lelke mélyéről sírni kezd, és a Mindenhatóhoz fohászkodik. Ekkor a Mindenható Allah elpárologtatja a vizet, és az egekbe emeli. Különböző utakra irányítva, megtisztítja az első csepptől az utolsóig. Aztán visszaönti a földre, esőként, hóként vagy jégként. Végül pedig útjait a hatalmas óceánba vezeti.”

Miután lebilincselő stílusban írt le egy olyan természeti jelenséget, amelyet az év minden szakaszában meg tapasztalunk, Rumi hozzáteszi:

„Közeledj a Mindenhatóhoz, és tisztítsd meg szívedet minden szennytől, úgy, mint a víz! Válj esővé, és zuhogj alá bőségben, kegyelemben!”

Az univerzum harmonikus útja teremtésétől fogva ki van jelölve, kifinomult rendje, amely mély

bölcsességgel és misztériummal fonódik össze, több mind elegendő indok arra, hogy belássuk: mindez Egyetlen, Örökkévaló erő műve.

Elmélkedés az egekről

A Mindenható Allah hatalmának és fenségének egyik bizonyítéka a földön, az egekben és a csillagokban megnyilvánuló uralomban rejlik. Ha nem tűnődünk el a csillagokról, azzal saját magunkat fosztjuk meg attól, hogy megértsük a bölcsesség ragyogó megnyilvánulását.

Az egekhez hasonlítva a Föld olyan, mint egy csepp az óceánban – sőt, még kisebb. Szinte nincs is olyan szúra a Kegyes Koránban, amely ne említene az egek hatalmasságát. Több olyan esküt is találunk, amely az egekre esküszik:

„Az égre, amely a csillagképeket tartalmazza”

(85:1)

„De nem! Esküszöm a csillagok nyugvóhelyére! És bizony, hatalmas eskü ez, bárcsak tudnátok!”

(56:75-76)²⁰

Az univerzum hatalmas mérete, objektumainak különböző mozgásai és az azokat elválasztó távolság olyan hatalmas számokban adhatók csak meg, amelyek

20. Lásd még: 51:7, 53:1, 81:15, 86:1, 91:1-2, 5

a legvadabb képzeletet és a legmélyebb megértést is felülmúlják. A tudósok kénytelenek voltak elismerni:

„Az univerzum rémisztőbb, megdöbbentőbb és hatalmasabb, mint el tudjuk képzelni, mert az objektumok az űrben ijesztő sebességgel távolodnak egymástól.”²¹

A tudósok becslése szerint az univerzum sugara 14 trillió fényév. Mint tudjuk, a fény körülbelül 300.000 kilométert tesz meg percenként.

A galaxisok

A legmodernebb teleszkópokkal körülbelül százmilliárd galaxis látható az univerzumban. Tehát a galaxisok az égitestek hatalmas közösségét alkotják, amelyek mindegyike tartalmaz akár milliárdnyi csillagot is, azok nyersanyagát és maradványait.²² A Tejút, amely a mi Naprendszerünket is tartalmazza, csupán egy ezek közül a galaxisok közül. A galaxisok százainak vagy ezreinek csoportját galaxishalmaznak nevezzük. Ezek a csoportok pedig szuperhalmazokat alkotnak.²³ A mi Tejút nevű galaxisunk és a közelében található mintegy 30 galaxis alkotja a helyi galaxiscsoportot.

21. Yusuf al-Hajj. Mawsuatu'l-İ'cazi'l-İlmi, p. 413.

22. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren/Evrenin Yapıtaşları Gökadalar, (Accessed, 06.12.2005).

23. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren/Gökbilim Sözlüğü, (Accessed, 06.12.2005).

A Virgo-halmaz, egy közeli galaxishalmaz, amelynek távolsága körülbelül 65 millió fényév, mintegy kétezer galaxist tartalmaz. Egyetlen szuperhalmaz többször tíz halmazt is tartalmaz, a kerülete százmillió fényév is lehet.²⁴

Az Isteni Fenség megnyilvánulásai közé tartozik a világmindenségben a galaxisok ütközése is. A galaxisok gyakran ütköznek egymással. Ha a pályájuk keresztezi egymást, vagy elég közel kerülnek egymáshoz, a tömegvonzásuk hatására még inkább közelednek egymáshoz. Nem számít, hogy hány milliárd csillag van egy galaxisban, a köztük lévő hatalmas távolság miatt a csillagok az ütközés során úgy haladnak el egymás mellett, hogy egyáltalán nem érintkeznek egymással. Az ütközés hatására azonban a gázok és a por, amelyekből a csillagok állnak, bizonyos pontokon összegyűlik, és így újabb csillagok jönnek létre. Ezért az ütközésen átment galaxisokban nagyobb számú csillag kialakulását figyelhetjük meg. Becslések szerint a Tejút és a szomszédos Androméda-galaxis között is ilyen összeütközés zajlik.²⁵ A két galaxis csaknem 500.000 km/h sebességgel közelít egymáshoz. Figyelembe véve,

24. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren/Evrenin Yapıtaşları/Gökadalar/Gökada Kümeleri, (Accessed, 06.12.2005).

25. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren/Evrenin Yapıtaşları/Gökadalar/Çarpışan Gökadalar, (Accessed, 15.12.2005); <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/haberler/gokbilim/99-08-4.pdf>

hogy 2,2 millió fényév távolságra vannak egymástól, az ütközés körülbelül hárommilliárd év múlva esedékes.²⁶

A Tejutat körülbelül 200 milliárd csillag alkotja, amelyek közül csak egy a mi Napunk. A Tejút kerülete 100.000 fényév. Másodpercenként 630 km-es sebességgel forog, és 900.000 km-es óránkénti sebességgel halad a Vega csillag felé.

A Hercules-halmaz körülbelül 100 kisebb galaxisból áll, és 650 millió fényévre van a Földtől.

A Naprendszer

A Tejútban található Naprendszer kerülete 12 milliárd kilométer. A Tejút központjától 30.000 fényévre található Nap a feltételezések szerint 4,5-5 milliárd éves.

A Nap minden egyes másodpercben 564 millió tonna hidrogént alakít át 560 millió tonna héliummá. A folyamat során 4 millió tonna gáz sugárzik ki. A Nap másodpercenként 4 millió tonnát, percenként 240 millió tonnát veszít tömegéből. Figyelembe véve, hogy a Nap az elmúlt 3 milliárd év során folyamatosan ilyen mértékben fogyasztotta az energiát, mostanáig mintegy 400 milliárd tonnát veszített a tömegéből. De még ez a hatalmas mennyiség is csak körülbelül ötezred részét teszi ki a Nap jelenlegi tömegének.

26. <http://www.newsandevents.utoronto.ca/bin/000414b.asp>; <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/haberler/gokbilim/2000-05-3.pdf>

A Nap felszíni hőmérséklete 6000 Celsius-fok. Viszont a maghőmérséklete eléri a 20 millió Celsiusot is. Ahogy a Nap hőmérséklete folyamatosan nő, úgy a kerülete is. Ezért azt is lehetségesnek tartják, hogy a folyamatosan növekvő Nap egy napon felrobban majd, és elpusztítja a hozzá legközelebb lévő bolygókat: a Merkúrt, a Vénuszt, a Földet és a Marst.

A Földnél pontosan 324529-szer nagyobb Nap tömege 2×10^{27} tonna, vagyis milliárdszor milliárdszor milliárd, szorozva kettővel, sugara pedig 700000 km.²⁷

A Kegyes Korán emlékeztet:

„Áldott legyen Ő, Aki csillagképeket helyezett az egekre, és lámpást helyezett oda, és fénylő Holdat.”

(25:61)

Az egek folyamatosan tágulnak

A Mindenható Allah kijelenti, hogy Ő folyamatosan tágítja a hiba nélkül teremtett eget. Az ája kijelenti:

„És az eget erővel építettük meg, és bizony, Mi vagyunk a kiterjesztői.” (51:47)

27. http://www.physics.metu.edu.tr/~ecevit/bilinen_evren_gercekleri.ppt, (Accessed: 21. 06. 2007); <http://gokyuzu.org> (Accessed: 21.06.2007); <http://www.ozaltin.8k.com/NN/2.htm>. (Accessed: 16.10.2004); Yusuf al-Hajj, Mawsuatu'l-I'cazi'l-Ilmi,, p. 413-417; Akram Ahmed İdris, al-Falak wa't-Tıbb Amama Azameti'l-Qur'an, 19-112; Prof. Dr. Osman Çakmak, Bir Çekirdektí Káinat, p. 66.

1929-ben a tudósok felfedezték, hogy egy nebula²⁸ folyamatosan egyre távolabb kerül a galaxisunktól. Ez a felfedezés szolgált később annak az elméletnek az alapjául, hogy a világmindenség folyamatosan tágul.²⁹ E szerint az elmélet szerint, amely kétségtől az egyik legjelentősebb fordulópont a XX. századi űrkutatásban, a galaxisok a távolsággal arányos sebességgel, folyamatosan távolodnak egymástól.³⁰

1950-ben ezt az elméletet az űr objektumaira alkalmazva a tudósok kiszámították, hogy milyen sebességgel távolodnak egymástól a galaxisok. Míg a tőlünk 10 millió fényévre lévő galaxis csak másodpercenkénti 250 km-es sebességgel távolodik, a 10 milliárd fényévre lévő galaxis távolodási sebessége 250000 km másodpercenként.³¹

Az, hogy a világmindenség, amelynek hatalmaságáról eddig beszéltünk, folyamatosan tágul, és soha nem marad ugyanolyan, azt mutatja, hogy lehetetlen tökéletesen megérteni a Mindenható fenségét.

28. A porból, gázból, plazmából álló csillagközi nebulák vagy csillagok mellett a világmindenség alkotóelemei közé tartoznak, amelyek onnan kapták a nevüket, hogy fehérész felhőkhöz vagy ködökhöz hasonlítanak.

29. Celâl Kırcı, *Kur'an-ı Kerim'de Fen Bilimleri*, p. 165; an-Najjâr, *as-Samâ*, p. 82-93; Faruk Yılmaz, *Kâinatın Yaratılışı*, p. 64-67, 255-258.

30. Şakir Kocabaş, *Kur'an'da Yaratılış*, İstanbul 2004, p. 19.

31. Prof. Dr. Osman Çakmak, *Bir Çekirdekli Kâinat*, p. 28.

Milyen gyönyörűen fejezi ki a vers a csodálatnak azt az érzését, ami akkor tölt el minket, ha az Isteni Fenség számtalan megnyilvánulásáról elmélkedünk:

*Hatalmas vagy, Uram, nagyságod mérhetetlen.
Előtted a nagyság is csak egy porszem.*

(Ali Haydar Bey)

A Mindenható Allah folyamatosan tágítja ezt a hatalmas világmindenséget, és végül fel fogja göngyöltíteni, ahogy az írnok göngyölti fel a papírtekercset.³² És amikor eljön az ideje, a Földet majd egy másik Földdé fogja változtatni, és az egeket másik egekké.³³ Ez egy új univerzum teremtését jelenti, és egy új élet kezdetét jelzi.³⁴

A hét ég

A Kegyes Koránban a Mindenható Allah az ég hét szintjét is megemlíti. Feltételezve, hogy mindaz, amiről eddig beszéltünk, az első szintre vonatkozik, hogy is várhatnánk, hogy az emberi elme és felfogás felérje a többi titkait?

A Mindenható Allah azt mondja:

32. Lásd: 21:104

33. Lásd: 14:48

34. Lásd: an-Najjár, as-Samâ, p. 82, 105-106, 187-194; <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren/Evrenin Kaderi/Kapalı Evren.

„Ő Az, aki hét eget teremtett egymás fölé. Nem látsz semmilyen hibát a Kegyelmes teremtésében. Nézd hát meg újra: látsz-e bármilyen hiányosságot? Aztán nézd meg újra. A tekintet megalázva és fáradtan fog visszatérni hozzád. Feldíszítettük a legalsó eget lámpásokkal, és lövedékekké tettük azokat a sátánok ellen. És előkészítettük nekik a perzselő Tűz büntetését.” (67:2-5)

Emeld fel hát a fejed, és fordítsd tekinteted az egek felé! Gondolkodj el az űrben található megszámlálhatatlan objektumról, amelyek ebben a hatalmas rendben egyetlen pillanatra sem térnek le pályájukról, mindegyik bölcsességet és misztériumot rejt mozgásában.

Ha a Föld nem forogna tengelye körül, akkor az egyik oldala folyamatosan fényben lenne, a másik pedig örök sötétségre lenne ítélve. Nem lenne mód arra, hogy a munkálkodás óráit megkülönböztessük a pihenés óráitól. Abban is mély bölcsesség rejlik, hogy a Föld 24 óra alatt fordul meg tengelye körül. Ha lassabban forogna, a Föld a Merkúrhoz hasonlítana, amelynek felszínén a nappali és az éjszakai hőmérséklet közötti különbség meghaladja az ezer Celsius fokot. A túlzott forróság felperzselné a Földet az ilyen hosszú nappalok során, és csak akkor szűnne meg, amikor a fenyegetően hideg éjszaka venné át a helyét, amely megfagyasztana mindent.

Mindezeket szem előtt tartva gondoljuk át, hogyan takarta be a Mindenható Allah a nappalt az éjszakával, és tette az előbbi a munka, az utóbbit a pihenés idejévé. Gondolkodj el az Isteni Hatalom és Kegyelem megnyilvánulásairól abban, ahogy fáradhatatlanul követik egymást!

Valamint ha a Föld nem keringene a Nap körül, 23 fok és 27 perccel megdőlt tengelyével, akkor nem lenne a négy évszak, amelyek oly fontosak az élet szempontjából. Ha a Föld tengelye nem lenne megdőlt, akkor az óceánokból elpárolgó víz északra és délre áramlana, és a kontinenseket félelmetes jéghegyekké tenné.

Ha a Hold úgy ötvenezer mérfölddel messzebb lenne a jelenlegi helyétől, az árapály olyan hatalmas mértékű lenne, hogy a kontinenseket naponta kétszer árvíz öntené el. Még a legmagasabb helyeket is semmivé tette volna az erózió, szinte egy szempillantás alatt.³⁵

Ne állj meg az égbolt csodálatánál pusztán hatalmas mérete és a rajta található milliárd csillag miatt! Inkább elmélkedj tovább, gondolkodj el a Teremtőjén – hogyan formálta meg és rendezte el mindezt! Hogyan lehetséges, hogy a Mindenható Allah ezeket a hatal-

---

35. Lásd: *İlim-Ahlâk-İman*, szerkesztő: M. Rahmi Balaban, Diyanet Publishing, Ankara, p. 187.

mas égitesteket látható oszlopok vagy szögek nélkül összetartja?

Gondolkodj el a Napon és a Holdon! Elromlanak-e valaha is? Kell-e javítani őket? Előírt pályájukon haladva letér-e róla valaha is az űrben található számtalan égitest bármelyike? Történnek-e köztük balesetek?

Súlyos bűn felhagyni az elmélkedéssel

Milyen csodálatos, hogy az ember lelkét megragadja, ha egy feltűnő, díszes palotát lát. A látvány nem megy ki a fejéből, és élete hátralevő részében a palota hírért terjeszti. De annak ellenére, hogy folyamatosan látjuk az isteni alkotás mesterművét, a világmindenséget, nem gondolkodunk el rajta megfelelően, és nem igyekszünk hozzá méltóan emléni. Az ember nem veszi észre és továbbmegy, mintha valami közönséges dologról lenne szó. Kevésbé van tudatában annak, hogy a palota, amelyet annyira csodál, csak apró része a Földnek, ami pedig a hatalmas világmindenség egyik legkisebb porszeme...

Az az ember, aki közömbös marad, és nem gondolkodik el az Isteni Hatalomról, az alábbi példában szereplő hangyához hasonlít:

Egy hangya bolyt épített a király magas falakkal körülvett, szilárd alapokra épített, csodálatos bútorokkal teli és szolgáktól nyüzsgő palotájában. Egy nap, amikor kijött a bolyból, találkozott társaival, és

másról sem beszélt nekik, csak arról, hogy milyen bolyt ásott ki, és milyen morzsákat gyűjtött, és hogyan raktározta el a későbbiekre. A hangya végtelenül és szinte reménytelenül távol van a hatalmas palota gondolatától, amelyben vándorol, és a király hatalmától, fenségétől és uralmától. Tudatlanságát csak még jobban kiemeli, hogy fogalma sincs a többiekről, akik a palotában élnek.

A tudatlan ember sem törődik a Mindenható Allah csodálatos isteni műalkotásaival, az angyalokkal és a birodalomban élő igaz emberekkel.

A hangya képtelen arra, hogy tudatára ébredjen a palotának és szépségeinek. De a gondolkodás és a képzelet segítségével mi, emberi lények számos birodalmon utazhatunk keresztül. Szerény és alázatos viszonzásként mindazokért az áldásokért, amelyeket a Mindenható Allahtól kapott, az ember elfogadhatja saját jelentéktelenségét és sebezhetőségét, és leborulhat hálája jeleként. Csak egy valódi „emberi lény” képes erre, más szavakkal szólva, csak azok, akik ezt megteszik, hordozzák magukban az emberség valódi becsületét. Valójában az embernek természetes hajlama és képessége van az elmélkedésre. Ha valaki fokozatosan elpocsékolja ezt a képességét azzal, hogy nem használja fel, azzal visszaél a belé vetett isteni bizalommal, és az emberi lény egyik legmeghatározóbb tulajdonságának fordít hátat.

Mevlana Dzselaleddin Rumi a következő hasonlással írja le azokat, akik nemtörődöm szívvel bolyonganak az örök misztériumok és bölcsesség kiállításán, a Földön, és csak bamba arccal reagálnak a teremtésből sugárzó isteni üzenetekre:

„Egy nap egy ökör téved Bagdadba, és keresztül-kasul bejárta a várost. De a számtalan csodálatos látvány, íz és mestermű közül nem ragadta meg semmi a figyelmét, csak az út szélén a szemétbe hajított dinynehéjak. De végül is az ökör és a szamár tekintetéhez nem illik más, mint az úton szétszórt széna, a gyom vagy a repedésekben növény fű...” (Mathnawi, v.4. 2377-2329)

Azt mondják, hogy egy bizonyos ember Mózes próféta (a.s.) idején harminc éven keresztül állhatatosan az istenszolgálatnak szentelte magát – olyannyira, hogy jámborságának köszönhetően imája közben egy felhő árnyékolta be. De egy napon a felhő nem jelent meg felette, és a tűző napon kellett imádkoznia. Elment az édesanyjához, hogy megkérdezze, tudja-e az okát.

Biztosan valami bűnt követtél el! – mondta az édesanyja.

Nem! Nem hiszem, hogy bűnt követtem volna el! – válaszolta az ember.

Hát nem láttad-e az egeket, a virágokat? Nem felejtettél-e el elgondolkodni a Mindenható Allah fenéségén, annak ellenére, hogy láttad mindezt?

De bizony... láttam ezeket a csodákat magam körül, de nem elmélkedtem Uram hatalmán – vallotta be a fia.

Hát kell-e ennél nagyobb bűn? – kiáltott fel az édesanyja. – Báánd hát meg a bűnödöt most rögtön!

A helyesen gondolkodó hívőnek sohasem szabad elhanyagolnia az elmélkedés kötelességét.

Minél többet tud meg valaki a Mindenható Allah művészetének csodálatosságáról, és minél többet elmélkedik róla, annál inkább növekszik a Mindenható Allah dicsőségére és fenségére vonatkozó tudása, és annál közelebb kerül az Igazsághoz.

Ali (r.a.) azt mondta: „Ha valaki bővíti a Kegyes Koránra vonatkozó tudását és szerez némi tudást a csillagászat körében is, az erősíti a hitét és a bizonyosságát”, majd pedig a következő áját idézte:

„Bizony, az éjszaka és a nappal váltakozásában, és mindabban, amit Allah teremtett az egekben és a földön, jelek vannak a népnek, amely istenfélő.” (10:6)

A Mindenható Allah által teremtett minden egyes élőlény egy meghatározott célt szolgál az isteni rendben. Mostanáig az emberiség ezeknek a céloknak csak töredékét volt képes megismerni. Sokkal több láthatatlan és még meg nem értett bölcsesség létezik, mint amiről azt hisszük, hogy képesek vagyunk felfogni.

Csak azért tudjuk, mi az a hang, mert van a felfogására képes szervünk – fülünk. Csak a szemünknek

köszönhetően tudjuk, mi az a szín. Ki tudja, hány olyan isteni megnyilvánulás létezik a létezés végtelen birodalmában, amiről fogalmunk sincsen, egyszerűen azért, mert nincsenek olyan érzékszerveink, amelyek segítségével felfoghatnánk őket.³⁶

Az ember, akit gúzsba kötnek elméje korlátozott képességei, hogyan is lenne képes tökéletesen megérteni a Mindenható Allahot, amikor még a teremtményeket és különleges tulajdonságaikat sem képes teljes mértékben felfogni? A muszlim tudósok, akik a Mindenható Allah Fenségének és tulajdonságainak csak egy végtelenül apró töredékébe nyertek bepillantást, elkápráztatva és áhítattal ismerték el:

„Őt megérteni azt jelenti, hogy megértjük: Őt nem lehet megérteni!”

Ez azért van, mert a teremtetett lények nem tartalmaznak a Mindenható Allah lényegi valóságának tükröződését vagy megnyilvánulását. Minden, amit a

---

36. A világmindenség a muszlim tudósok szerint anyagokból és jelenségekből áll. Az anyagok fizikai összetevők. A jelenségek pedig a fizikai összetevők érzékelhető tulajdonságai. A szín és a szag például olyan jelenségek, amelyek csak egy anyagi lény létezésén keresztül érzékelhetők. Mint korábban említettük, a színeket nem lennének képesek érzékelni, ha nem lenne látásunk, és a szagokat sem, ha nem lenne szaglásunk. Mivel a Túlvilágon egyedi, különleges életet fogunk élni, ugyanúgy feltételezhetjük, hogy ott teljesen más természetű jelenségeket fogunk meg tapasztalni, mint ahogy azt is feltételezhetjük, hogy itt, a földi életben számos olyan jelenség létezik, amit nem vagyunk képesek érzékelni.

Mindenható Allah teremtett, az isteni tulajdonságok kombinációjából áll. A tény, hogy nem teremtett egyetlen pontot sem, amely képes lenne elviselni a Mindenható lényegének megnyilvánulását, az a válasz is bizonyítja, amelyet Mózes Próféta (a.s.) kapott: „Nem láthatsz Engem!”³⁷, amikor állhatatosan kérte, hogy láthassa Allahot, amely kérésének következményeként végül ájultan zuhant a földre. Éppen ezért van az, hogy az ember nemhogy nem láthatja a Mindenható Allahot lényegi valójában, hanem tökéletlensége még abban is korlátozza, hogy felfogja az Ő tulajdonságainak valóságát.

A néhai Necip Fazil elegánsan fogalmazza meg ezt:

*Az atomok ünnepelnek, díszesen, boldogan,
És a fény, a fény, ahogy sugárzik mindenhol –
Minden átfogó épület, melynek énem is része,
Felismerlek benne, Uram, s meglátlak, Te
Láthatatlan!*

A légkör

A Földet körülvevő levegő számos titkot tartogat, és számos bölcsesség rejlik mögötte. Az égen váratlanul megjelenő felhők, a levegőt néha gyengéden, néha viharosan végigsöprő szél, a hatalmas dörgésekkel kísért villámok, a zuhogó eső, a puhán hulló

---

37. 7:143

hó mind olyan csodálatos megnyilvánulások, amelyek tökéletes mértéknek megfelelően történnek. A Kegyes Korán felszólítja az embert, hogy gondolkodjon el ezeken az ég és föld között történő eseményeken, és ismerje fel a Mindenható Allah hatalmára vonatkozó bizonyítékokat:

„Bizony, az egek és a föld teremtésében, és az éjszaka és a nappal váltakozásában, és a hajókban, amelyek a tengeren úsznak azzal, ami hasznára van az embereknek (a rakományaikkal), a vízben, amit Allah leküldött az égből, felélesztve általa a földet annak halála után, és elterjesztett rajta mindenféle mozgó teremtményt, és a szelek irányításában, és az ég és a föld között szolgálatra rendelt felhőkben jelek vannak annak a népnek, amely használja az eszét.”³⁸

A Földet gyengéden körbeölelő légkör a Mindenható Allah egyik legcsodálatosabb parancsa, amely az emberi lények iránti végtelen kegyelmét tükrözi. 77% nitrogénből, 21% oxigénből, és 1%-ban a szén-dioxid, argon és egyéb gázok keverékéből áll. Az oxigén olyan gyúlékony, hogy a becslések szerint 20% felett az oxigén századrésznyi növekedése is 70%-kal növelné az erdőtüzek kialakulásának esélyét villámcsapás esetén. A 25% feletti oxigénarány pedig bőségesen elegendő lenne arra, hogy az általunk fogyasztott növényzet nagy része hamuvá váljék.

Viszont annak ellenére, hogy a teremtmények folyamatosan használják az oxigént és a szén-dioxidot is, arányuk a légkörben állandó marad. Ha csak a Földet benépesítő embereken és állatokon múlna, már felhasználták volna a légkör oxigéntartalmát, és az oxigén fogyásával fordított arányban kialakuló szén-dioxidot belélegezve megmérgezték volna magukat. De a világmindenséget teremtő Hatalom megteremtette a növényeket is. És azáltal, hogy megadta nekik azt a képességet, hogy feldolgozzák és oxigénné alakítsák a szén-dioxidot, csodálatos egyensúlyt és meg nem szűnő életet teremtett.

A Föld kérge olyan tökéletes egyensúlyban lett kialakítva, hogy ha csak egy kicsit is vastagabb lenne, elnyelte volna az összes szén-dioxidot és oxigént is, ezzel véget vetve minden növényi életnek.³⁹

Az oxigén nélkülözhetetlen a testünkben állandóan végbemenő biokémiai folyamatokhoz. Tüdőnk segítségével folyamatosan belélegzünk, majd kilélegezzük a levegőt. A légkör megfelelő oxigén-koncentrációja szükséges a belégzés-kilégzés folyamatához, ami azt mutatja, hogy a véletlennek nincs szerepe ennek a törékeny egyensúlynak a fenntartásában. A Mindenható Allah, Aki úgy teremtette a testünket, hogy folyamatosan szüksége legyen oxigénre, bőségesen ellátott minket ezzel az elsődleges, legfontosabb szükséglettel. Nemcsak könnyen hozzáférhetővé tette

39. Lásd: *Ilim-Ahlak-Iman*, szerkesztő: M. Rahmi Balaban, p. 187.

az oxigént, hanem épp megfelelő arányban helyezte a légkörbe. Minden egyes egyszerű lélegzetünk valójában bonyolult és jelentőségteljes folyamat, és hatalmas isteni ajándék.

Amikor felszállunk egy modern repülőgépre, mielőtt a levegőbe emelkednénk, azt a tanácsot halljuk: „Ha a kabinnyomás csökkenne, használják az automatikusan leereszkedő oxigénmaszkokat!”

De a mindennapi életben egyikünk sem tart attól a legkevésbé sem, hogy az oxigénkoncentráció hirtelen 25% fölé szökne, vagy 18% alá csökkenne, és szaladhatnánk, hogy oxigénmaszkokat vásároljunk. Akár hívó, akár nem, minden egyes ember úgy éli az életét, hogy a legteljesebb mértékben az Isteni Rendtől függ. Az élet elviselhetetlen lenne, ha tudatában lennénk minden egyes életveszélyes tényezőnek, ami körülvesz minket.

A levegő tükörként is szolgál, amely megvilágítja környezetünket. A fény nem képes úgy világítani, hogy nem érintkezik anyaggal. A részecskékbe ütköző fény szétsugárzik, mint egy csillagszóró, fény és hő formájában. Mivel a légkörön kívüli légüres térben nincsenek részecskék, molekulák vagy atomok, sötét marad, annak ellenére, hogy ugyanúgy megkapja a Nap fényét.

A Holdnak például nincs légköre, nincs gázburrok körülötte, amely szétszórná a Nap bejövő fényét, és megvilágítaná a környezetet. Ezért hiába fénylik

a Hold, a felszínén mindig sötét van, annak ellenére, hogy fényzáró hullik rá.

Ezek a csodálatos megnyilvánulások nyilvánvaló bizonyítékok arra, hogy a Föld úgy lett megteremtve, hogy az emberi élet bölcsője legyen, és egy fontos célt szolgáljon. Azzal együtt, hogy a Mindenható Allah hatalmas ajándéka szolgálóinak, ez az életet lehetővé tevő kényes egyensúly egyszersmind az Ő létezésének és végtelen hatalmának bizonyítéka is. Az, hogy a világmindenségben minden lény egy előre meghatározott isteni programnak megfelelően mozog, és hogy mindenben belső terv, mérték és rend nyilvánul meg, szükségszerűvé teszi egy olyan Hatalom létezését, amely ezt a hatalmas egyensúlyt megtervezi, elrendezi és kiméri.

Mindennek fényében az ateisták állítása, mely szerint az élet, sőt, az egész világmindenség pusztán véletlenből jött létre, nevetséges értelmetlenség.

Ismail Fenni Ertuğrul (1855-1946) a következő hasonlattal illusztrálja ezt a tényt:

„Mindenhol rendre és mértékre bukkanva az elme szükségszerűen következtet egy rendet és mértéket szabó hatalom létezésére. Tegyük fel, hogy van egy kerted. A kertésznek meghagyta, hogy szabályos rendben ültesse körbe facsemetékkal. Egy nap a kertbe mégy, és látod, hogy véletlenszerűen ledöntöttek néhány csemetét. Magyarázatot kérsz a kertésztől, és ő azt mondja, hogy a vihar döntötte ki őket. Elfogadod

a választ. De aztán újra a kertbe mégy, és látod, hogy a csemeték egy meghatározott rend szerint dőltek ki: minden ötödik facsemete a földön hever, de az előző négy érintetlen, és az egész kertben ezt a mintát látod. Megint megkérdezed a kertészt, és ő megint azt mondja, hogy a vihar tette. Vajon hiszel-e neki? Természetesen nem. Inkább valaki tudatos rosszakarátát vádolod. Még ha az első eset magyarázható is a véletlennel, a második nem; mert ebben az esetben megfigyelhető a tudatosság és a számítás.”⁴⁰

Egyetlen józanul gondolkodó ember sem vitatná, hogy a világmindenség pontosan kiszámított rendben és rendkívül érzékeny egyensúlyban létezik. Az alábbiakban az isteni egyensúly néhány példáját említjük meg:

A légnyomás

A légkört alkotó gázok körülbelül 1 kg tömegű test súlyának megfelelő nyomást gyakorolnak minden egyes négyzetcentiméternyi területre. Úgy is mondhatnánk, hogy az emberi testre folyamatosan mintegy 15 tonnányi tömegnek megfelelő nyomás nehezedik. De a Mindenható Allah ezt is csodálatosan kiegyensúlyozta. Bármekkora nyomás is éri kívülről, testünk ugyanakkora, kifelé irányuló nyomással válaszol. A légnyomás drasztikus változása az oka a rosszullétnek

és orrvérzésnek, amit egyesek nagyobb magasságokban tapasztalnak. A légkört elhagyó űrhajósok pedig csak a megfelelő légnyomást biztosító ruhában képesek életben maradni.

A hideg és meleg egyensúlya

A szén-dioxid és pára hőtartó képességgel rendelkező, a levegőben megfelelő arányban szétszórta részecskéi teszik lehetővé a tökéletes egyensúly fenntartását. A nap során érkező napfény egy részét elnyelik, és így megakadályozzák, hogy a hőmérséklet túlzott mértékben megemelkedjen. Amikor leszáll az éjszaka, és a Nap sugarai eltűnnek, a napközben elnyelt hőt a levegőben található molekulák megőrzik, mint egy melegházban, és így az nem vész el az űr hidegében. A Holdat, amelynek nincs ilyen védelmező burkolata, napközben rettenetes forróság perzseli, éjszaka pedig könyörtelen fagy szorítja markába.

A szelek

A légkör különböző rétegekre oszlik, amelyek mind más és más szerepet töltenek be a meleget, nyomást, páratartalmat és számos más, bennük lejátszódó folyamatot tekintve. Ezek közül a rétegek közül az első a troposféra, amelyben az eső, a hó és a szelek keletkeznek. Ez a réteg a földfelszíntől csaknem 16 kilométeres magasságig terjed, és hőmérséklete folyamatosan

csökken egészen -56°C -ig. A légkörnek ebben a rétegében tökéletes körforgás zajlik.

Mivel a Föld tengelye bizonyos mértékben megdőlt, a Nap sugarai nem csak az Egyenlítő környékét érik. Ez lehetővé teszi a meleg megoszlását a trópusi területeken. Mivel ezeken a területeken a hőmérséklet magasabb, nagyobb mennyiségű hő is tárolódik; és a hőtárolás lehetővé teszi a szelek keletkezéséhez szükséges erő és energia fenntartását.

A tengerekből és óceánokból elpárolgó sokmillió tonnányi víz a levegőbe kerül. Onnan a szelek elszállítják olyan földek fölé, ahol szükség van az esőre. E körforgás eredményeképpen az eső nemcsak a nedves területek felett esik, hanem egy tökéletesen kivitelezett terv szerint minden egyes vidék megkapja a maga részét az esőből.

A légkör hibátlan mozgása lehetővé teszi a hő átvitelét is. Az északról délre tartó alacsony és magas légnyomású rendszerek, valamint az erős áramlatok segítségével az északi szélesség hideg levegője délre áramlik, a déli meleg pedig északra.

A Nap hője eltérő intenzitással éri a Föld különböző területeit, ami lehetővé teszi, hogy a légkör légtömegei különböző mértékben melegedjenek fel. Az isteni parancsnak megfelelően a meleg levegő azonnal felemelkedik. Ilyen módon aktív források alakulnak ki, amelyeket meleg éghajlaton alacsony nyomású központokként, hideg éghajlaton pedig magas nyomású

központokként ismerünk. Ennek eredményeképpen a levegő részecskéi mozogni kezdenek, amit szélként érzékelünk, és általa a nedvesség, a meleg, a légkör energiája és a növények szaporodását biztosító pollenek a rendeltetési helyükre kerülnek.

A Kegyes Korán azt mondja:

„És elküldtük a megtermékenyítő szeleket, és vizet küldtünk le az égből, és inni adtunk nektek, azonban nem ti vagytok a készleteivel gazdálkodók.”⁴¹

A szél, akárcsak a világmindenség többi teremtetett dolga, tökéletesen engedelmeskedik a Mindenható Allah uralmának. Ha Urunk úgy parancsolja neki, az isteni kegyelem eszköze, ám ha Urunk úgy rendel, pusztító haragjának megnyilvánulása. Ezt a tényt tökéletesen érzékelteti az alábbi ája, amely azt írja le, hogy hogyan pusztította el Ád népét egy tomboló szélvihar:

„Bizony, tomboló szelet küldtünk rájuk a folyamos szerencsétlenség napján, úgy szakította ki az embereket, mintha datolyapálmák kitépett törzsei lennének.”⁴²

A levegő többi haszna

A levegő nemcsak sokmillió tonna vizet szállít gyenge vállain, hanem a magasba emeli a repülőgépeket is több száz utasukkal együtt. Elosztja a fényt és a

---

41. 15:22

42. 54:19-20

meleget. Fülünkig hozza a különböző hullámhosszú hangok százait, például a mobiltelefon segítségével is, hogy a számos példa közül csak egyet említsünk.

Emellett a levegő szaglóérzékünk elé tárja a különböző illatokat anélkül, hogy összekeverné őket. Ha nem lenne a légkör, a mellettünk álló ember sem hallhatná meg a hangunkat, és hiába kapcsolnánk fel a villanyt, a közvetlenül előttünk lévő dolgokat sem látnánk. A tüdönkön keresztülhaladó levegő is nélkülözhetetlen szerepet tölt be. Ha mindezekben elgondolkodik, a hívőben a Mindenható Allah végtelen dicsőségét, hatalmát és kegyelmét idézi fel.

Isteni szűrő

A troposzféra felett található réteg, amely mintegy 50 kilométernyire terjed a földfelszín fölé, a sztratoszféra. A sztratoszféra szűri ki a Földre érkező káros sugárzást. Egy három atomból álló oxigénmolekula, az ózon szűri ki a Nap sugárzásának káros tartományát.

A Nap által kibocsátott ultraibolya sugarak korlátozzák a növények fejlődését, bőrrákot okoznak az emberi lényekben, károsítják a szemet és növelik számos fertőző betegség kockázatát. A sztratoszféra kiszűri és visszaveri a Napból érkező ultraibolya sugarakat, és az oxigént egy kémiai reakció által ózonná változtatja.

Az ózon valójában olyan veszélyes gáz, hogy már 1/200 gramm belégzése is halálos lehet az emberre nézve. De nézzük csak meg Allah kegyelmét, amellyel egy ilyen mérgező réteget tett meg szűrőnek, és ezt használja fel az éghajlat egyensúlyának fenntartására, és olyan ártalom megelőzésére, amely különben végzetes következményekkel járna az emberi fajra nézve!

A védett tető

A mezoszféra, amely mintegy 80 km magasságig terjed a földfelszín felett, és a légkör középső rétegének számít, szilárd pajzsként szolgál a meteorok ellen.

A Jupiter, a Szaturnusz és a Hold mellett elhaladva a meteorok a Föld gravitációs mezőjének vonzásába kerülnek, és óriási sebességgel lépnek be a légkörbe. Amit a köznyelv hullócsillagnak hív, az valójában meteor, amely a légkörrel érintkezésbe kerülve a mezoszférában porrá ég. Ha nem lenne a Földet körülvevő védelmi zóna, vagy a meglévő réteg csak egy töredékével is vékonyabb lenne, meteorok milliói hullottak volna a Földre, pusztulást hozva, és számtalan lyukat ütve a felszínbe, akárcsak a Holdon. De a Mindenható Allah végtelen kegyelme ezeket a hatalmas lövedékeket porrá változtatja, még mielőtt elérnék a földfelszínt. Aztán a poruk minden egyes kis részecskéje egy esőcsepp magjává változik.

A felhők kialakulásához apró részecskékre van szükség, amelyek a Földről és az űrből is származnak.

Ráadásul ezeknek a részecskéknek el kell érniük a légkör legmagasabb szintjeit. A nedvességet hordozó szelek ezeken a magokon alakítják ki a felhők részecskéit. A felhő részecskéi pedig egy fizikai és matematikai tervnek megfelelően apró esőcseppekké állnak össze, amelyek lehullanak a földre.

Hosszú idővel azelőtt, hogy az emberek bármit is felfedeztek volna a légkörről, a Mindenható Allah már kijelentette:

„És az eget védett tetővé tettük. De ők mégis elfordulnak a jeleitől.”⁴³

Rádióhullámok

Az 500 km magasan kezdődő és 1000 km magasságig terjedő légköri réteg az ionoszféra. Itt az atomok és a molekulák nem töltés nélküliek, hanem ionizáltak, vagyis elektronok felvételével vagy leadásával elektromos töltésre tesznek szert. Annak eredményeképpen, hogy az atomok ionizálódnak a Nap nagy energiájú sugarainak elnyelésével, a hőmérséklet ebben a rétegben elérheti a 2000 °C-ot is. Az atmoszféra szempontjából az ionoszféra olyan, mint egy ionokból álló tükör. A rádiók és vezeték nélküli továbbító eszközök elektromágneses hullámai beleütköznek ebbe a tükörbe, és egy részük visszaverődik a Földre. A visszavert hullámok elérik a Föld minden részét, így lehetővé

válik, hogy a rádióadásokat és vezeték nélküli közvetítéseket viszonylag könnyen hallgathassuk a világ minden pontján.

Mint láthatjuk, a Mindenható Allah a Földet, ezt az űr sötétjében száguldó hatalmas golyóbist életben bővelkedő otthonná tette, és ideális hőmérsékletet teremtett rajta. A Földet nagyrészt kellemesen meleg klíma tölti be, de egyetlen végigsöprő szellő sincsen bölcsesség híján, egyetlen levél sem hullik le saját akaratából, ok nélkül.

Minden egyes teremtett dolog, a legkisebbtől a legnagyobbig, tanítás és az isteni alkotás mesterműve.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Hát nem látjátok, hogy Allah alárendelte nektek mindazt, ami az egekben és ami a földön van, és bőségesen kiárasztotta rátok az Ő kegyeit, nyilvánvalókat és rejtetteket? De az emberek között van olyan, aki vitába száll Allahal kapcsolatban tudás, vagy vezetés, vagy fényt adó Könyv nélkül.”⁴⁴

Milyen boldogok is azok, akik képesek olvasni a világmindenség könyvének bölcsességgel és igazsággal telt sorait, és az elmélkedés mélységeibe vetni magukat!⁴⁵

44. 31:20, lásd még: 45:13

45. Lásd: Prof. Dr. Osman Cakmak, *Bir Cekirdekti Kainat*, Istanbul 2005, p. 118-131.

A felhők, az eső és a hó

Gondoljunk csak a felhőkre, amelyek olyanok, mint az égen vitorlázó hatalmas edények! A felhők egyik szerepe az, hogy megakadályozzák, hogy a Föld túlzott hőhatásnak legyen kitéve. Amikor a hőmérséklet emelkedik, a víz gyorsabban párolog, és több felhő képződik. A Nap sugarai ekkor visszaverődnek abba az irányba, ahonnan érkeztek, így fenntartva a hőmérséklet egyensúlyát a Földön.

A Kegyelmes Allah elküldi a szeleket, amelyek bejelentik az eső örömhírét. A szelek aztán isteni parancsra a hegyhez hasonló felhőket a kijelölt helyre terelik. A Mindenható Allah, aki úgy osztja el a felhőket az égen, ahogy Ő akarja, egymás köré halmozza őket, majd esőcseppeket fakaszt belőlük, ami által lehetővé teszi a növényzet növekedését a Földön. Emlékeztet minket arra, hogy ilyen módon fogja feltámasztani a holtakat is, hogy az emberek elgondolkodhassanak a bölcsesség e hatalmas megnyilvánulásán.⁴⁶

A Mindenható Allah az Ő kegyelmét árasztja arra, akire akarja. Különösen azok örülnek az eső látványának, akiket súlyos aszály sújt. Kétségbeesésük azonnal reménnyé változik.⁴⁷ Mert a Mindenható Allah az, Aki „...leküldi az esőt, miután már kétségbeestek, és

---

46. Lásd: 7:57, 35:9

47. Lásd: 30:48

elterjeszti a kegyelmét. És Ő a Védelmező, a dicséret Birtokosa.”⁴⁸

Allah néha az aszályt, vagy néha az esőt vagy jégesőt a büntetés eszközévé teszi, megbünteti általuk lázadó szolgálait, lesújtva arra, akire akar, és megkímélve azt, akit akar.⁴⁹

Más szavakkal szólva, a Mindenható Allah az egek és a Föld közötti kapcsolatot az emberek viselkedéséhez és belső világához igazítja.

Allah az esőt cseppenként küldi le, úgy, hogy minden egyes csepp különálló marad a saját pályáján, és nem keveredik a többivel. Minden egyes esőcsepp előre kijelölt pályán hullik le, a legkevésbé sem tér el attól. Nem késik, és a következő esőcsepp sem siet, és nem előzi meg azt, amelyik alatta esik le. Ha az egész emberiség és a dzsinnek is mind összefognának, hogy egyetlen esőcseppet megteremtsenek, vagy csak egyszerűen meg akarnák számolni az esőcseppeket, amelyek egyetlen eső során egyetlen falura hullanak le, nem lennének rá képesek. Csak a Teremtőjük ismeri pontos számukat.

A bölcsesség megszámlálhatatlan példája rejtőzik a jégeső fagyott, jéges cseppjeiben és a vattapuhással hulló hópelyhekben is, amelyek szintén vízből vannak.

---

48. 42:28

49. Lásd: 24:43

Ki emeli fel a földre hulló esőcseppeket és hópelyheket a fák legmagasabb ágaihoz? Bizony, a víz egyenletesen eloszlik minden egyes falevélben, még ha mi nem is látjuk. Hajszálereik segítségével a levél minden egyes pontja és az egész fa megkapja a neki járó részt a vízből.

Hogyan lehetséges az, hogy a víz, amely természeténél fogva lefelé folya, képes utat találni egészen a fák tetejéig?⁵⁰

Ha az esőcseppek a gravitáció törvényének megfelelően hullanának, minden egyes csepp a kilótt golyó sebességével csapódna a földre. Ez pedig azt jelentené, hogy az élőlényeket azonnal elpusztítanák ezek a lövedékeként becsapódó cseppek. De minden esőcsepp azonos sebességgel hull a földre, lassan, nem okozva semmiféle kárt vagy sérülést. Egy megszabott mértéknek megfelelően a víz apró cseppek formáját ölti. Aztán a levegő felhajtóereje és a csepp folyóképessége kiegyenlíti a gravitáció erejét, lehetővé téve, hogy a csepp állandó sebességgel érje el a földfelszínt.

Ezek az igazságok önmagukban is elegendők, hogy azok, akik bölcsen szemlélődnek, felismerjék az isteni rendet és harmóniát, amely teljesen áthatja lakhelyünket, a Földet. És ugyanilyen tisztán látják mindezek fényében a Mindenható Allah végtelen tudását, hatalmát és bölcsességét.

Elmélkedés a földről

A jóra való szolgák elmerülnek az elmélkedésben. Megismerik a nyíló virágok, a csivitelő madarak és gyümölcsöt termő fák nyelvét. Saját spirituális életükre is kivetítik mindazt a szépséget és eleganciát, amit látnak. Lelkük olyan finommá válik, mint a frissen fakadt virágok, és oly bőkezűvé, mint a bőségesen termő fák. Ők az igazán szerencsés emberek, akiket a Mindenható Allah dicsér a Kegyes Koránban.

A Mindenható Allah a lehető legjobban rendezte be a Föld felszínét, és az emberi létezés vendégszerető hajlékává tette. Utakat és átjárókat helyezett a földre, hogy könnyen beutazható legyen.

A Kegyes Korán azt mondja:

„Ő az, Aki a földet pihenőhellyé tette számotokra, és az eget boltozattá. És Ő küldött le vizet az égből, és gyümölcsöket hozott elő általa, ellátásul nektek. Ezért ne állítsatok társakat Allah mellé, miközben már tudjátok.”⁵¹

„Hát nem tettük-e a földet pihenőhellyé, és a hegyeket ékekké?”⁵²

---

51. 2:22

52. 78:6-7

„Ő az, aki alátok rendelte a földet, hogy járjatok az útjain, és egyetek abból, amivel ellát benneteket. És Hozzá fogtok feltámadni.”⁵³

Allah áldott Könyvében beszél a földről, hogy az emberek eltűnődhessenek mindazon a bölcsességen, ami benne rejlik.

A földfelszín az élők helye, a föld mélye pedig a holtaké. A Mindenható Allah azt mondja:

„És nem tettük-e a Földet gyűjtőhellyé az élőknek és a holtaknak?”⁵⁴

Nézzük csak meg alaposan a földfelszínt, mikor kiszárad! Teljesen halottnak néz ki. De ha víz éri az égből, életre kel és kizöldül ismét. Sokszínű növényeket hajt. Mélyéből az élet változatos formái fakadnak. És nézzük meg, hogyan erősítette meg Allah a földfelszínt hatalmas hegyekkel! Hogyan halmozott fel alattuk vízkészleteket! Hogyan fakaszt belőlük forrásokat, és alakítja ki a föld hatalmas folyóit! A száraz sziklából és a zavaros sárból hogyan hoz elő tiszta, édes vizet. A víz által Allah gabonát, szőlőt, lucernát, olivát, datolyát, gránátalmát és számtalan más növényt sarjaszt a földből. Mindegyik színe, formája, íze és illata más, mindegyiknek megvan a saját szépsége, a saját finomsága... étkezési szempontból egyik a másik felett

---

53. 67:15

54. 77:25-26

áll. De mindegyiket ugyanaz a víz öntözi, és ugyanaból a földből nőnek ki!⁵⁵

A növények

Ha egy mag a földre hullik, és megérinti a föld nedvessége, fejlődni kezd, meghasad, alsó és felső része elválik egymástól. Felső részéből fa lesz, amely magasan a föld fölé nyúlik, alsó részéből pedig gyökér, amely mélyen a föld alá hatol. Lenyűgöző előadás ez; mert bár a mag egynemű, és egyetlen hatás éri, mégis egy külön rész fakad belőle, amely felfelé növekszik, és egy másik, amely a föld mélye felé. Megdöbbenő, hogy egyetlen egységből két ellentétes elem születhet. Ez, ahogy mi tudjuk, az Egyetlen Teremtő akaratának és irányításának köszönhető, Aki minden cselekedetében bölcsességet jelenít meg.

A magból fakadó növény egy része fa lesz, más része levél. Megint másik része virágként mosolyog ránk, amely tovább fejlődik, és gyümölcscsé változik, amelyben különböző, az emberi test számára hasznos vitaminok képződnek.

Hasonlóképpen, egyetlen gyümölcs számos különböző tulajdonsággal bír. Például a szőlő magjai keserűek és szárazak, húsa pedig édes és nedvdús. Az, hogy a gyümölcs egyetlen magból bontja ki különböző tulajdonságait, annak ellenére, hogy tökéletesen azo-

55. Lásd: Imam Ghazali, *Ihya*, VI, 63.

nos hatások érik, kétségtelenül egy végtelenül bölcs és hatalmas Teremtő műve.

Ezen felül a Mindenható Allah a növényvilágot természetes gyógyszertárrá is tette, számtalan betegség gyógyítására. Egyes növények gyógyszerek, tápanyagforrások, erővel töltik meg a testet. Ugyanakkor más növények mérgek, és elpusztítják. Ha megesszük, a növény megváltozik, más anyag lesz belőle. Sok növény megtisztítja a vért. Mások életerőt és energiát adnak. Megint mások megnyugtatók és elaltatják az embert...

Mekkora csoda az, hogy a növények által a víz és a szénsavak cukorra vagy fává alakulnak, és oxigén szabadul fel, amit az élőlények belélegezhetnek!

Ezért egyetlen levél vagy fűszál sem sarjad úgy a földből, hogy ne hordozna számtalan hasznát az emberiség számára; olyannyira, hogy az ember képtelen akárcsak felfogni is ezek lényegét.

A látszólag közönséges fűfélék leveleinek rengetegféle színe, illata, íze és formája olyan csoda, amit egyetlen vegyész sem tud megismételni.

A növények növekedésében megfigyelhető harmónia és rend az isteni Fenség kifejezett megnyilvánulása. Egy platánfa például magok millióit termi minden évben. Ezeknek a magoknak átlátszó, szőrös ejtőernyőjük van, amely lehetővé teszi, hogy szétszóródjanak környezetükben. A szelek szárnyán rendkívül távoli

helyekre is eljutnak. Ha a platánfa által termett minden egyes mag fává fejlődne, az egész világ a platánok inváziója alatt nyögne. Más szavakkal szólva, az egész Föld sem lenne elég tágas egyetlen fafaj számára. Ezt a példát a többi élőlényre is kiterjeszthetjük. Például évekkel ezelőtt Ausztráliában egy bizonyos kaktuszfajt kezdtek telepíteni, hogy sövényeket neveljenek belőle. De mivel ez a faj nem volt honos Ausztráliában, és nem volt természetes rovarkártevője, a növény rendkívüli mértékben terjedni kezdett. A helyieket kétségbeejtő gyors ütemű növekedésnek köszönhetően a kaktusz hamarosan elborított egy akkora területet, mint egész Anglia. Pusztulást hozott földjeikre és településeikre, és végül a helyi lakosok arra kényszerültek, hogy elhagyják otthonaikat, és egész szellemvárosok maradtak nyomukban.

Hosszas kutatás után a tudósok végül találtak egy olyan rovarfajt, amely kizárólag ezen a kaktuszon élt, semmi mást nem evett meg, és nem volt természetes növényi vagy állati ellensége Ausztráliában. Mint várható volt, a rovarok hamarosan kipusztították az összes kaktuszt. Ma már csak egy egészen kis területen maradt fenn, és nem jelent semmilyen fenyegetést. Ami pedig a kaktusz elpusztítására behozott rovarokat illeti, mára csak annyi maradt belőlük, hogy kordában tartsák a megritkult kaktuszpopulációt.⁵⁶

---

56. *Ilim-Ahlak-Iman*, szerkesztő: M. Rahmi Balaban, p.190

Ez a történet is jól mutatja egy kissé titokzatos, csaknem megmagyarázhatatlan, ám ugyanakkor harmonikus ökológiai egyensúly meglétét a világmindenségben. Ezért ép elmével nem lehet megkérdőjelezni egy olyan hatalom létezését, amely megakadályozza, hogy egyes növény- vagy állatfajok túlzottan elszaporodjanak és elárasszák az egész földet.

Milyen csodálattal szemlélhetjük azt, hogy a teremtményekből sokmillió különböző növény és gyümölcs ered! Urunk, a *Razzaq*, az abszolút Gondoskodó az élőlények különböző fajainak más és más lakomát készített elő...

Például az emberek nem képesek elfogyasztani a juhok élelmének túlnyomó többségét, és ez fordítva is igaz. Az ellátás finom egyensúlyban van elosztva a teremtmények között. Az alábbi ája, amely bemutatja a teremtésről való gondoskodást és az ellátás elosztását a teremtmények között, valóban gondolatébresztő:

„És mennyi teremtmény van, amelyek nem cipelik a saját ellátásukat! Allah gondoskodik róluk és rólatok. És Ő a mindent Halló, mindent Tudó.”⁵⁷

Elgondolkodhatunk azon, hogy az isteni kegyelem milyen hatalmas megnyilvánulása az, hogy az élőlények kölcsönösen a túlélés eszközeiként szolgálnak egymásnak, akár olyan mértékben is, hogy egy madár a saját csőréből táplálja sebesült társát!

Mély tanulság rejlik abban, hogy a világ teremtése óta szünet nélkül zajlanak az isteni lakomák, egyetlen élőlény sem marad ki belőlük, és ez folyamatosan történik, most is, amikor erről beszélünk. Ha egy pillanatra megállunk és elgondolkodunk... a Föld felszínének háromnegyedét víz borítja. A maradék negyedrészt tartalmaz sziklás és sivatagos területeket is, amelyek nem alkalmasak a növények fennmaradására. Csak egy része termőföld. De milyen óriási a Mindenható Allah hatalma, hogy folyamatos átalakuláson keresztül a termőföldet teszi minden élőlény táplálékának forrásául, az egész Földön!

A hatalmas tengerek

A földfelszín mintegy kétharmadát víz borítja. Ezért nem zárja markába a földgolyót sem az Északi-vagy Déli-sark hidege, sem a trópusok perzselő forrósága. A Föld felszíne, amelyet a Nap sugarai napközben felmelegítenek, szétosztja a hőt, mint egy radiátor. A tengerek, bár sokmillió kalóriányi energiát kapnak a Napból, csak egy bizonyos mértékig melegednek fel, viszont ha felmelegedtek, nem egykönnyen veszítik el a hőmérsékletüket. Így hát a Föld tengerei szabályozzák az éghajlatot, és a túlzott hideget vagy meleget kiküszöbölő termosztátként is szolgálnak, ezért nagyobb tömegűek a kontinensekhez viszonyítva. A párolgás által még a szárazföldek vízigényét is kielégítik. Ha a tengerek kisebbek lennének, kevesebb lenne

a párolgás, ami pedig olyan súlyos aszályt eredményezne, amely elegendő lenne az egész Föld sivataggá változásához.

A tengeri élőlények tulajdonságai nem kevésbé érdekesek, mint a szárazföldieké. A gyöngyök, korallok, egyéb ékességek és mindenekelőtt a tengerből megszerzett friss hal különösen fontos az emberi lények számára.

A víz

A Földön az összes élőlény fennmaradása a víztől függ. Ha valaki nem talál vizet, és már a szomjhalál fenyegeti, kétségtelenül a világ minden kincsét felajánlaná egyetlen kortyért cserébe. Azon se habozna, hogy a világ minden kincsét felajánlja gyógyulásért, ha a feldolgozott vizet nem képes testéből eltávolítani. Milyen furcsa az ember! Milyen fontosnak tartja az aranyat és az ezüstöt, és nem törődik azzal, hogy milyen hatalmas áldást helyezett a Mindenható Allah egyetlen korty vízbe!⁵⁸

Ha az ember úgy gondolkodik el ezeken a bölcsességeken, ahogy természetükhöz méltó, rövid idő alatt rájön, hogy a világon minden élőlény rá van utalva egy

végtelen tudással és hatalommal bíró Teremtőre már csupán a túlélés kérdésében is. Meg kell értenie, hogy csodálatosan tökéletes körülmények között él, valódi csodaországban, amit saját maga képtelen lenne fenntartani. Sem a józan ész, sem a lelkiismeret nem lehet olyan vak, hogy lázadni merjen a Mindenható Allah, a világmindenség Teremtője és irányítója ellen.

Az állatvilágban rejlő bölcsességek

Figyeljük meg jól az égen cikázó madarakat, a vad- és háziállatokat, és az apró, alig látható rovarokat, mert olyan tulajdonságokkal bírnak, amelyek láttán lehetetlen, hogy ne ébredjen fel bennünk a csodálat a Mindenható Allah fensége, hatalma és bölcsessége iránt. Hogyan helyezett a Teremtő ilyen hihetetlenül csodálatos szerveket ezekre a szabad szemmel alig kivehető élőlényekre? És hogyan végzik el feladataikat hibátlanul, bármiféle tévedés nélkül? Még az is meghaladja az emberi felfogóképesség határát, hogy megértsük minden tulajdonságukat.

Ha az ember figyelmesen megnézné az állatokat, sokféleségüket, és elgondolkodna azon, hogy bőrükkel, szőrükkel, hússal és tejjükkel hogyan szolgálják az ember kényelmét, kétségkívül eltöltené a csodálat Allah határtalan áldásai és kegyelme láttán.

A Mindenható Allah minden állatnak adott rá jellemző bőrt, hogy megvédje a hidegtől, a tüskéktől,

vagy óvja lábaik épségét, és a legjobb, legtetszetősebb módon töltse be minden igényüket.

Például a pillangók, amelyek a legszebb, legváltozatosabb mintával büszkélkednek, pedig alig élnek két hétig, testbeszédükkel számtalan rejtélyt fednek fel – és ez csak egyetlen a végtelen számú isteni csoda közül, amelyek feltáruznak a figyelmes szem, gondolkodó elme és érző szív előtt...

A Kegyes Korán arra hívja fel figyelmünket, hogy gondolkodjunk el a tevén, és azon, hogy hogyan lett megteremtve:

„Hát nem nézték meg a tevéket, hogy hogyan lettek teremtvé? És az eget, hogy lett felemelve? És a hegyeket, hogyan lettek rögzítve? És a földet, hogyan lett kiterítve? Emlékeztess hát, bizony, te csak emlékeztető vagy!”⁵⁹

Ez azt jelenti, hogy az isteni Fenség megnyilvánulásai nyilvánvalóvá válnak az állatok és más élőlények felépítésének vizsgálatakor.

A Mindenható Allah minden élőlényt olyan tulajdonságokkal látott el, hogy mást és mást termelnek, pedig ugyanazt az élelmet fogyasztják. Például, ha a marhák vagy birkák megeszik az eperfa zöld leveleit, húst, tejet és bőrt vagy gyapjút termelnek belőle. Ha viszont a selyemhernyó eszi meg a leveleket, selymet fog szőni ugyanabból. Hasonlóképpen, a méh képessége,

hogy mézet termeljen a virágporból, teljes mértékben meghaladja az emberi képességeket.

Míg egyetlen állat is képes arra, hogy a füvet hússá és tejjé változtassa, az ember, a legtökéletesebb teremtmény, nem képes ezt a folyamatot utánozni, még akkor sem, ha ezer tonna füvet használ fel, remélve, hogy egyetlen csepp tejet előállíthat belőle, és akkor sem, ha a legmodernebb laboratóriumokat állítaná e cél szolgálatába.

A Mindenható Allah azt mondja:

„És bizony, tanulság van számotokra a jószágokban. Inni adunk nektek abból, ami a hasukban van – a trágya és a vér között – tiszta tejet, amely jólesik az ivóknak.”⁶⁰

A méh

A Mindenható Allah azt mondja:

„És Urad azt sugallta a méhnek: „Készíts lakhelyet a hegyekben, és a fák között, és azon, amit (az emberek) építenek. Aztán egyél minden gyümölcsből, és kövesd Urad útjait, amelyek könnyűvé tettek.” És a hasukból változó színű ital jön elő, amelyben gyógyulás van az emberek számára. Bizony, ebben jel van a népnek, amely elgondolkodik.”⁶¹

---

60. 16:66

61. 16:68-69

Mohammed Próféta (s.a.w.) pedig azt mondta: „A hívő olyan, mint a méh. Amit eszik, az tiszta, amit létrehoz, az tiszta, tiszta helyekre telepszik le, és nem töri össze, és nem árt annak, ahol letelepszik.”⁶²

A hívő tulajdonságait említve Allah Küldötte (s.a.w.) utal a méhre és a teremtésében rejlő bölcsességre.

Huseyin Kashifi azt mondja:

„A gondolkodó hívők tudják, hogy Allah, a Mindentudó és Mindenható, számos bölcsességet szőtt a törékeny méh megteremtésébe. A méh engedelmes, és soha nem tér le az útról. Megeszi az édes és savanyú gyümölcsöket, amiket talál, és édes mézet ad cserébe. Olyan jóra való, hogy nem eszik meg semmit, csak azt, ami tiszta. Olyan engedelmes, hogy sohasem szegül ellen Allah parancsának. Olyan hűséges, hogy a legtávolabbi helyről is mindig hazatér. Olyan tiszta, hogy nem telepszik le tisztátalan dologra, és nem is eszi meg. Olyan tudása van, hogy még ha minden építész és mérnök összefogna is, akkor sem tudnák utánozni, amit létrehoz.

Igen... ahogy a mézben, amit a méhek termelnek, gyógyulás van a beteg test számára, úgy a méhekről való elgondolkodásban gyógyulás van a szív betegségére – a nemtörődömségre.”

Az ösztön csodája

A következőkben İsmail Fennî Ertuğrul rávilágít arra, hogyan élik az állatok az életüket egy isteni program szerint, amelyet ösztönnek is nevezünk:

„Az állatok az ösztöneik által, anélkül, hogy bárki megtanítaná nekik, tudják mindazt, ami a túlélésük-höz, utódaik felneveléséhez és a megfelelő táplálék kiválasztásához szükséges. A madarak csodálatos fészkeket építenek. A költöző madarak egy bizonyos napon összegyűlnek, mielőtt útra kelnének. Egyes rovarok nem ölik meg azt a másik rovar, amelyet utódaik táplálékául szánnak, hanem megbénítják, hogy ne tudjon elmászni, és a bénult rovar petéik mellé helyezik. És milyen lenyűgöző, hogy kifejlődésük után ezek a fiatal rovarok más élelemmel kezdenek táplálkozni! A méhek meg tudják változtatni lárváik nemét úgy, hogy másfajta ételt adnak nekik. Így a méhek királynőt tudnak nevelni egy lárvából, ha a kaptár valami miatt elveszíti királynőjét...”⁶³

És milyen lenyűgöző az is, hogy ha a fürkészdarázs elejt egy szöcskét, lyukat ás a földbe, és úgy szúrja meg a szöcskét, hogy ne pusztuljon el, csak megbénuljon. A földbe helyezett szöcske így olyan számára, mint a konzervhús. A fürkészdarázs hamarosan lerakja petéit a lyuk oldalára, és a frissen kikelt fiatalok már világrajövetelük pillanatában megtalálják a friss húst,

63. İman Hakikatleri Etrafinda Suallere Cevaplar, p. 58-59.

amire szükségük van. A fürkészdarázs pedig elrepül egy távoli helyre, messze az utódaitól, és elpusztul. Ezt a rejtélyes viselkedést nem lehet az alkalmazkodással vagy tanulással magyarázni. Ezt az ösztönös tudást a Mindenható Allah adta nekik.⁶⁴

Miután éveket töltött a tengerben, a lazac visszatér szülőhazájába, az édesvízbe. Mi több, pontosan arra a hely tér vissza, ahol ő maga is született, arra a partra, ahol a patak a folyóba ömlik.

Ki adta a lazacnak az ösztönt, hogy visszatérjen szülőhelyére? Ha a lazacot betennénk egy másik patakba, ami ugyanabba a folyóba ömlik, azonnal felismerné, hogy rossz helyen van, megfordulna, és megkeresné az utat a saját patakjába, az árral szemben úszva, hogy szülőhelyére jusson.

Még nehezebb megérteni az angolna titkát. Íváskor ezek a lenyűgöző teremtmények eljönnek a világ minden távából és folyójából, és a Bermuda-szigetekhez⁶⁵ közeli helyre tartanak, ahol lerakják ikráikat, majd elpusztulnak. Az európai angolnák is óriási távolságot tesznek meg, több ezer mérföldet, és ugyanerre a helyre érkeznek. Aztán a kikelt kis angolnák, amelyekről feltételeznénk, hogy semmit nem tudnak azon kívül, hogy határtalan vizekben nyitották ki először a szemü-

---

64. Lásd: Ilim-Ahlak-Iman, szerkesztő: M. Rahmi Balaban, p. 189.

65. A Bermuda-szigetek az Atlanti-óceánban található szigetcsoport, az Egyesült Államoktól keletre.

ket, felkerekednek, és ők is sok ezer mérföldet úsznak, hogy elérjék a tengerpartot, ahova szüleik is érkeztek. De nem állnak meg itt sem, továbbmennek, hogy visszajussanak abba a tóba vagy folyóba, ahonnan szüleik származnak. Egészen a mai napig soha nem láttak amerikai angolnát európai vizekben, vagy fordítva. Sőt, mivel a többi angolnánál hosszabb távolságot kell megtennie, a Mindenható Allah az európai angolnának mintegy egy évvel hosszabb életet adott!

Honnan származhat ez a rendkívüli irányérzék?⁶⁶

Az állatoknak ezek a lenyűgöző tulajdonságai arra utalnak, hogy sem a létezésük, sem a viselkedésük nem véletlenül alapul, és hogy inkább egy tervet és programot követnek, amelyet annak a hatalmas vázolt fel, Aki megteremtette őket. Urunk létezésének, hatalmának, fenségének és uralmának egyik legnyilvánvalóbb bizonyítéka, hogy még az állatokat is egy magasabb rendű intelligencia irányítja. Azáltal, hogy ilyen bizonyítékokat tár az emberiség elé, Urunk megnyilvánítja, hogy kik azok, akik elismerik az igazságot, és alávetik magukat, szemben azokkal, akik szándékosan és makacsul vakok a csodálatos megnyilvánulásokra, amelyek pedig ott vannak a szemük előtt.

Az ája kijelenti:

„Bizony, Allah nem szégyell hasonlatot állítani akár egy szúnyoggal is, vagy valamivel afelett. És

---

66. Ilim-Ahlak-Iman, szerkesztő: M. Rahmi Balaban, p. 188-189.

***azok, akik hisznek, tudják, hogy ez az Igazság Uruk-
tól. De azok, akik hitetlenek, azt mondják: „Mit akart
Allah ezzel a hasonlattal?” Tévelygésbe visz vele soka-
kat, és vezet vele sokakat. És nem visz vele tévelygésbe
másokat, csak az engedetlen bűnösöket.”*** (2:26)

Teremtés párokban

A Mindenható Allah saját Magának tartotta fenn az egyedülvalóságot, és minden teremtményt párokban teremtett. A Kegyes Korán azt mondja:

***„És mindenből párokat teremtettünk, hogy meg-
emlékezhessetek.”*** (51:49)

***„Ő teremtette az eget oszlopok nélkül, amit
láttok, és szilárd hegyeket helyezett a földre, hogy ne
remegjen veletek, és elszaporított azon mindenféle
teremtményt. És vizet küldtünk le az égből, és az által
növesztünk minden nemes fajtát.”*** (31:10)

A párokban való teremtés, amelynek a tudomány csak a közelmúltban ébredt tudatára, szerepel a 14 évszázaddal ezelőtt kinyilatkoztatott Korán-ájában, a betekintés ajándékát nyújtva át az emberiségnek.

Világmindenségünk, amely az emberi lények leg-
vadabb gondolatait is meghaladó aprólékossággal lett
elkészítve, mint a legelőkelőbb menyasszony esküvői
lakosztálya, a kettősség különleges és hihetetlen törvé-
nyének van alávetve, minden egyes elem saját jellem-
zői szerint, az emberi és állati szervezet sejtjeitől az

atomok titokzatos protonjaiig és elektronjaiig, amelyek harmóniában léteznek az anyagban. És ez az elmélkedés végtelen horizontját tárja fel előttünk.

Elmélkedés a Mindenható Allah áldásairól

A legnagyobb áldás, amit a Mindenható Allahtól kaptunk, az, hogy a teremtés összes lehetséges formája közül emberi lényként teremtett meg minket, és muszlim környezetben jöttünk a világra. Még nagyobb dolog az, hogy megismerkedhettünk a Kegyes Koránnal, és Mohammed Próféta (s.a.w.) *ummájának*, közösségének a tagjai lehetünk. Számunkra Allah Küldötte (s.a.w.) a gyakorlatban megvalósított Korán leg-tökéletesebb példája. Belső világunkat kristálytiszttá tette azzal, hogy megtanította nekünk a Könyvet és a Bölcsességet. Ha csak ezeket az áldásokat teljes mértékben megérténénk, az már elég lenne ahhoz, hogy hálásan boruljunk a földre, és egy pillanatra se merjük felemelni a fejünket.

Természetesen a Mindenható Allah áldásai nem merülnek ki ennyiben. Számptalan áldása folyamatosan ömlik ránk, az Ő szolgálra, minden pillanatban, mint-ha csak egy virtuális felhőszakadásban állnánk.

Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta:

„Allah az mondja: Gondoskodjatok másokról, hogy Én is gondoskodjam rólatok! Allah kincsestára végtelen. Amivel Ő látja el az egész teremtést, az sem-

milyen módon nem csökkenti az Ő kincseit. Folyamatosan, éjjel és nappal is gondoskodik a teremtésről. Gondoljatok arra, hogy mi mindent adott Allah, mióta az eget és a földet megteremtette! És mindez semmi-
ben nem csökkentette az Ő uralmát.” (Bukhari, Tafsir, 11/2; Tawhid, 22)

Ezek az áldások azt kívánják meg tőlünk, hogy gondolkodjunk el rajtuk, és általuk ébredjünk rá Teremtőjük létezésére, és adjunk hálát az Ő hatalmáért és nagylelkűségéért.

Omár ibn Abdulaziz (r.a.) azt mondta: „Különös szépség rejlik abban, ha beszélgetéseinkben megemlékezünk a Mindenható Allahról. De ha elmélkedünk a Mindenható Allah áldásain, az a legkiemelkedőbb jócselekedet.” (Abu Nuaym, Hilya, V, 314; Imam Ghazali, Ihya, VI, 45)

A hálátlanság vagy a kellő értékelés hiánya azt jelenti, hogy nem adunk hálát mindezekért az áldásokért, és elpazaroljuk őket – olyan viselkedésforma ez, amit az ember alsóbb énje diktál. Ez a lelkiállapot eltávolítja az embert Allahtól, az áldások végső forrásától.

A hálának három fajtája van:

1. A szív hálája: ha az áldásokra gondolunk.
2. A nyelv hálája: ha a Mindenható Allahot dicsérjük az áldások miatt, és hálát adunk Neki.

3. A test hálája: ha megosztjuk az áldásokat legalább olyan mértékben, amennyi örömünk származott belőlük.

Viszont azt is mondják, hogy „minden áldásért adjunk hálát a hozzá illő mértékben”, vagyis bármivel is áldott meg minket Allah, osszuk azt meg a nincstelenekkel. Ahogy az ája mondja:

„Hanem keresd az által, amit Allah adott neked, a túlvilági hajlékot, és ne feledkezz el az evilági részedről! És cselekedj jót, ahogy Allah is jó volt hozzád! És ne akarj romlást okozni a földön. Bizony, Allah nem szereti azokat, akik romlást okoznak.” (28:77)

Elmélkedés minden adandó alkalommal

Ziya Pasha azt írja:

„Uram, milyen tökéletes állapot az, ha valaki ezer leckét olvas ki a Világmindenség minden egyes lapjáról!”

A fentiek továbbgondolásának tekinthetők a nagy muszlim tudós, Sufyan ibn Uyayna (r.a.) szavai, aki gyakorta ismételte ezt a mondást, amely eredetileg egy versben található meg:

„Aki gondolkodik, az tanul mindenből!” (Imam Ghazali, Ihya, VI, 45)

Ez a bölcsesség rejlik az arab közmondásban is: „Olyan sok dologból lehetne tanulni, és mégis oly kevesen teszik meg.”

Minden egyes részecske a Mindenhatóról beszél

Ha valaki képes megtanulni, hogy hogyan olvassa a világmindenség könyvét az elmélkedés által, minden egyes részecske a Mindenható Allah fenségéről kezd beszélni neki, és közelebb vezet az Ő megismeréséhez. Fuzuli gyönyörűen fogalmazza meg ezt:

„Ha a bölcs ember képes felfogni az isteni kinyilatkoztatást, minden egyes részecske olyanná válik számára, mintha eleven Gábriellé vált volna.”

A Mindenható Allah azt mondja:

„De nem! Esküszöm arra, amit láttok, és arra, amit nem láttok, hogy ez egy nemes Küldött szava”
(69:38-40)

A Kegyes Koránban olvasható eskükben rejlődik egy bölcsesség az, hogy felhívja a figyelmet valami fontos leckére, hogy megvizsgáljuk a témát, amivel kapcsolatban az eskü elhangzott, és tanuljunk belőle. A szolga spirituális érzése elmélyülhet azáltal, hogy megérti ezt a fenséget.

Tehát ilyen módon minden élőlény, akár látható, akár láthatatlan, a Mindenható Allah hatalmának és

uralmának bizonyítéka. Ha elgondolkodunk rajtuk, számtalan bölcsességre hívják fel a figyelmünket.

Ha a Kegyes Korán ájainak segítségével megerősödik az a képességünk, hogy gondolkodjunk és érezzünk, olyan bölcsességre teszünk szert, és olyan titkok tárulnak fel előttünk, amelyek nagysága olyannak fog tűnni számunkra, mint amikor egy aprócska mag hatalmas fává sarjad a termékeny talajban.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Bizony, az egekben és a földön jelek vannak a hívőknek. És a teremtetésekben, és amit Ő elterjesztett a mozgó teremtmények közül, jelek vannak a népnek, amely bizonyos. És az éjszaka és a nappal váltakozásában, és az ellátásban, amelyet Allah küld le az égből, és életet ad általa a földnek a halála után, és a szelek irányításában jelek vannak a népnek, amely használja az esztét.” (45:3-5)

Ha ezekre a témákra irányítjuk szívünket és elménket, és elmélkedünk rajtuk, ahogy azt a Kegyes Korán sugallja, az a *taqwa*, az istentudatosság új csúcsaira fog emelni minket. Ahogy a virágok létezéséhez szükség van vízre, levegőre, termőtalajra és fényre, úgy az elmélkedés megfelelő szintjének eléréséhez is szükség van arra, hogy jámborság hassa át.

A Mindenható Allah azt kívánja szolgáitól, hogy legyenek mélyen gondolkodó emberek, a megértéssel rendelkező emberi lényeket szólítja meg. Ezért min-

den muszlimnak az elmélkedés felé kellene fordulnia, amikor csak lehetséges, az istenszolgálat heves vágyától hajtva. Rabia (r.a.), Ahmed ibn Hawari feleségének szavai gyönyörű például szolgálnak ezzel kapcsolatban:

„Amikor az imára hívást hallom, az Ítélet Napjának kiáltója jut eszembe...

Amikor a hóesést látom, olyan, mintha a cselekedetek könyveit látnám lebegni az égen...

Ha egy sáskahadat látok kavarogni, azonnal a Feltámadás jut az eszembe...”

Egy elbeszélés szerint Harun al-Rasid kalifa egyszer a fürdőbe ment, ahol a fürdőmester véletlenül túl forró vizet öntött rá. Leforrázott testén számos égési sérülést szerezve, a fájdalmában vergődő kalifa az utcára sietett, és sok ezer aranyat osztott szét adományba, azt mondva: „Ha ma még a víz forróságát sem bírom elviselni, mi lesz akkor, ha holnap arra ítéltetem, hogy a Pokol tüzébe kerüljek?”

Allah Küldötte (s.a.w.) mindenből levonta a tanulságot, amit csak látott, és Urához fordult hálával és menedéket keresve Nála. Nekünk is meg kell látnunk az Isteni Fenséget mindenben, és keresnünk kell azt a spirituális táplálékot, amellyel szívünk és elménk belső világát táplálhatjuk. Bárhova is tekintsen egy muszlim, legyen az a Nap, a Hold, a légkör, a saját lény, az ősei vagy a gyermekei, szívének szemeivel azt az üzenetet

kell olvasnia, amelyet a Mindenható Allah ezeken keresztül küld neki. Ha elgondolkodik arról, hogy honnan jött és hová tart, hogyan képes életben maradni, ki szabta meg jellemző formáját, egyedi tulajdonságait és léteztartamát, és beismeri azt, hogy sem az élet, sem a világmindenség nem önmagában létező dolog, és hogy semmi nem lett hiába teremtvé, és ami a legfontosabb, hogy az ember maga sincsen segítség nélkül magára hagyva, akkor folyamatosan tudatában lesz az isteni hatalomnak és fenségnek.

Miért teremtette a Mindenható Allah a világmindenséget? Ő Maga azt mondja:

„És nem játékból teremtettük az eget és a földet, és mindent, ami közöttük van. Nem teremtettük mindkettőt máshogy, mint igazságban, de a legtöbben nem tudják.” (44:38-39)

Aki elgondolkodik a világmindenségen, az megtanulja értékelni Allah akaratát, és azt a tényt, hogy minden, ami az ember használatára adatott, okkal lett teremtvé. Ezáltal az embernek el kell gondolkodnia a Teremtő iránti felelősségén, és nem szabad elhanyagolnia a szolgaság kötelességét. Ha valaki érzéketlen és hálátlan marad a Mindenható Allah hatalmas kegyei és áldásai iránt, az kétségtávol fájdalmas tudatlanság, ami semmiféleképpen nem illik ahhoz a méltósághoz és megtiszteltetéshez, hogy emberek lehetünk.

Az embernek nem szabad elfelednie, hogy el kell majd számolnia a kapott áldásokkal, ahogy a Mindenható Allah mondja:

„Aztán azon a Napon meg lesztek kérdezve az örömeikről!” (102:8)

Ezért örökre le vagyunk kötelezve Urunk iránt mindazokért az áldásokért, amelyeket Tőle kaptunk, amelyek körülvesznek minket, akár tudatában vagyunk, akár nem. Milyen csodálatosak azok a bölcs szívek, amelyek ennek az adósságnak a tudatában azon igyekeznek, hogy a hála cselekedeteit végezzék!

ELMÉLKEDÉS AZ EMBERRŐL

*Ha csak belegondolunk abba, hogy
a föld, amelyen járunk, tele van a
meghalt milliárdok testével, akik
a mai napig itt éltek – testekkel,
amelyek porrá váltak, mintha
milliárdnyi árnyék halmozódna
egymásra... Holnap mi is ebbe a
sötét árnyékba távozunk. Onnantól
elkezdődik örökkévaló életünk,
egy soha véget nem érő utazás.
Álljunk hát meg egy pillanatra, és
gondolkodjunk el: milyen bölcs elme
cserélne el egyetlen pillanatot az
örökkévalóságra?*

ELMÉLKEDÉS AZ EMBERRŐL

A teremtés csodálatos részletei

A Mindenható Allah azt mondja:

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ
وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ

„És a földön jelek vannak azoknak, akik bizonyosak. És saját magatokban is. Hát nem látjátok?”

(51:20-21)

A Mindenható Allah olyan csodálatosan teremtette az embert, hogy még korunk híres tudománya és technológiája sem képes teljesen felfogni azt a hatalmas misztériumot, ami az emberi lény valójában. A Mindenható Allah azt mondja:

„Ember! Mi tévesztett meg téged kegyes Uraddal kapcsolatban? Ő, Aki megteremtett téged, és megformált, és megadta az arányaidat, és összeállított téged, amilyen formára Ő akart.” (82:6-8)

A múltjukra emlékeztetve őket a Mindenható Allah arra inti az emberi lényeket, hogy gondolkodjanak el teremtésükön: hogy bár kivételes megalkotásuk miatt a legtisztéletreméltóbbak az egész teremtésben, mégis egy jelentéktelen és kevésbé tetszetős, vízhez hasonló anyagból lettek megteremtve.⁶⁷ Milyen ellentmondásos, hogy ezek után az ember egy ideiglenes, sebezhető létezésből merít önbizalmat, amely valaképpen a semmivel egyenértékű, és örökké Hatalmas és Bölcs Ura ellen lázad, Aki csodálatos élőlénné teremtette őt egyetlen csepp vízből!

Az ember megteremtésének fázisai, amelyeknek a tudomány még csak a közelmúltban ébredt tudomása-ra, a következőképpen vannak leírva a Koránban⁶⁸:

67. Lásd: 80:17-22; 30:20; 75:36-38; 77:20-22; 36:77; 76:2.

68. A Kegyes Koránt minden tudományos felfedezés megerősítette az elmúlt 1400 évben. Isteni eredetének megcáfолhatatlan bizonyítéka, hogy egy olyan Könyv, amely egy írástudatlan Próféta-nak küldetett le, az egész világmindenségben érvényes törvényszerűségeket tár fel, és ezernyi jelenséget, amelyek ezeknek a törvényeknek a tükröződései, és egyetlen felfedezés sem cáfolja meg azt, ami benne áll. Egyszerűen kifejezve, a korán mindig a tudomány előtt jár, a tudományos felfedezések pedig követik és megerősítik. Számos nyugati gondolkodó, akik elég tisztességesek voltak ahhoz, hogy félretegyék Iszlám-ellenes előítéleteiket, képes volt párhuzamot vonni a legújabb tudományos felfedezések és a rájuk utaló, 1400 évvel korábbi Korán-áják között, és ennek következtében mélyen lenyűgözve és az áhítattól áthatva a vezetés útját választották. Közéjük tartozik a francia embrióológus, Prof. Maurice Bucaille, aki hasonló gondolatmenetet követve lett muszlim. Különösen jelentős könyvei a „*The Bible, the Quran and*

„És bizony, megteremtettük az embert a leg-tisztább agyagból. Aztán egy cseppként biztonságos nyugvóhelyre helyeztük. Aztán a cseppet megtapadt dologgá teremtettük, aztán a megtapadt dolgot húscsomóvá teremtettük, aztán a húscsomót csontokká teremtettük, aztán a csontokat hússal borítottuk be, aztán új teremtményként hoztuk életre. Áldott legyen hát Allah, a legjobb Teremtő! És bizony, azután, megfogtok halni. És bizony, azután fel lesztek támasztva a Feltámadás Napján.” (23:12-16)

Teremtéséhez hasonlóan saját nyelvükön az ember szervei is arra szólítják fel tulajdonosaikat, hogy gondolkodjanak el rajtuk. Az elmélkedés kimeríthetetlen tárgyaiként szemünk, fülünk, kezünk, lábunk, agyunk, szívünk, vagyis voltaképpen testünk minden szerve így szólít meg minket:

Nézd csak, hogyan szabályozta a Mindenható Allah az izmokból, idegekből, erekből felépülő testrészek működését, és hogyan állította össze őket, hogy egy hihetetlen, egyensúlyban lévő rendszert alkossanak! A fejet kerekre formázta, és fület, szemet, száját, orrot és más nyílásokat helyezett rá... A kezeket és a lábakat hosszúkássá formázta, a végüket ujjakká osztotta, azokat pedig ujjpercekké. A belső szerveket, a szívet, gyomrot, tüdőt, májat, beleket, lépet és méhet

---

Science” (A Biblia, a Korán és a tudomány), valamint a „*Moses and the Pharao*” (Mózes és a Fáraó), amelyek elolvasására olvasóinkat is bátorítjuk.

az elképzelhető legtökéletesebb módon alakította ki. Egyik sem felesleges, és nem független a többitől; mindegyik elengedhetetlen feladatot tölt be, és úgy lett megteremtve, hogy a neki megszabott feladatot betöltsse. Mi több, minden egyes szerv további belső összetevőkből áll. Például a szemnek rétegei vannak, amelyek mindegyikének megvan a saját formája és jellemző tulajdonságai. Ha ezen rétegek bármelyike elromlik vagy elveszíti egy tulajdonságát, az egész szem elveszti látóképességét.

A csontok

A csontok felépítése lenyűgöző. Hogyan lehetséges, hogy oly szilárdak és kemények, pedig a Mindenható Allah egy csepp folyadékból teremtette őket? Hogyan válnak csontvázként a test támaszává, amely oly kiegyensúlyozott és erős? És hogyan méretnek különböző formákba, más-más méretben és sűrűséggel? És az ember csontváza nem is egyetlen darab csontból áll. A csontok rugalmas ízületekkel kapcsolódnak egymáshoz, amelyek mindegyikének formája tökéletesen megfelel ahhoz a mozgáshoz, amelyet végeznie kell. Ezeknek az ízületeknek a kenése olyan csodálatos, hogy nem is lehet leírni a mechanikában ismert három kenési mechanizmus egyikével sem.

Gondoljunk csak bele, hogy milyen nehézségekkel kerülnénk szembe az életben, ha testünkben csak egyetlen ízület nem működne!

Ha a Mindenható Allah egyetlen csonttal többet teremtett volna a testünkben, az a csont fájdalmas kényelmetlenség forrása lenne, amit sebészeti úton kellene eltávolítani. Viszont ha egyetlen csonttal is kevesebbünk lenne, rengeteg erőfeszítésbe kerülne pótolni ezt a veszteséget, és a legtöbb esetben ezt az erőfeszítést csak kevés siker koronázná.

Képzeliük el, hogy nem tudjuk használni akár csak az egyik hüvelykujjunkat. Mekkora akadály lenne ez számunkra?

Vannak lapos felszínű fogaink, amelyek őrlésre valók. És vannak hegyesek és élesek, amelyek ideálisak az ételbe harapáshoz és az étel felaprításához.

A csontok mozgatásához a Mindenható Allah izmokat teremtett. Minden izom mérete és alakja a testben elfoglalt helyzetétől függ. A szem is számos izmot tartalmaz. Ha csak egyikük működésében egy kis hiba következik be, az végzetes a szemre nézve.

És ezek még csak a látható csodák. Vannak olyan spirituális jellemzők, amelyek érzékszerveinkkel felfoghatatlanok, például az ember természete, jelleme, személyisége és lelkiismerete, amelyek még csodálatosabbak.

Az emberi test csodái a Mindenható Allah művészetét képviselik, amit egyetlen folyadékcseppből hozott létre. Ha egy gyönyörű festményt látunk, csodáljuk a művész képességeit, művészetét és zsenialitá-

sát. A festő hírneve hirtelen az egekig szárnyal. Pedig az ő művük nagyon is távol áll attól, hogy a semmiből teremtenének valamit: minden festő ecsetet és festékeket használ, és azt a benyomást veti a vászonra, amit a teremtmények tettek rá – mindezeket pedig Allah teremtette.

Ha pedig azt látjuk, hogy még a festő munkája is csodálat tárgya, hát nem kellene elgondolkodnunk azon, hogy mennyire kellene csodálnunk azt a csodát, ami maga az emberi lény, ez az egyedülálló műalkotás, amelyet az Abszolút Művész teremtett egyetlen csepp folyadékból?

A testrészek

A fül felépítése, az orr előnyei, a nyelv működése és ahogy minden egyes betűt kiejt, a fogak, amelyek feldíszítik a szájüreget, és gyönyörű, gyöngyhöz hasonló kialakításuk, a hangszálak érzékenysége... hogy minden ember hangja eltér a többiekétől, olyannyira, hogy a vakok a hangjukról is felismerik az embereket...

A haj, a szakáll, a szemöldök és a szempillák... a gyomor, máj, vesék és vénák... magasabb rendű intelligencia és bölcsesség rejlik mögöttük, és harmóniában működnek együtt egymással – mindegyik megérdemli, hogy hosszasan elmélkedjünk róla.

Vesénk csak egy kis darab hús; mégis elválasztja a mérgezőt az ártalmatlantól, a mérgező dolgokat kiüríti

a szervezetről, a nem mérgezőt pedig visszajuttatja. Talán a vesék képesek önállóan gondolkodni, esetleg van számítógépük, vagy laboratóriumuk? Mind tudjuk, milyen bajba kerülünk, ha ez a kis szerv nem működik rendesen. Még a hatalmas gépek sem képesek teljes mértékben elvégezni azt a feladatot, amit ez kis, 50 grammos húsdarab végez.

Most pedig nézzük meg a kezünket! Hosszúra lettek teremtve, hogy elérhessük azokat a dolgokat, amelyekre szükségünk van. A lapos tenyerű kezek öt ujjat kaptak, ezek mindegyike három ujjpercet. Négy ujj egy irányba néz, a hüvelykujj pedig szemben van velük. A hüvelykujj képes a többi négy ujj segítségére sietni. Ha minden emberi lény, aki csak valaha létezett a múltban és a jelenben, összegyűlné, hogy jobb formát találjon ki a kéznek, akkor sem lennének képesek rá.

Ha valaki elveszítené a testének egy látszólag jelentéktelen részét, például egy körmét az ujjáról, az egész teremtés legtehetetlenebb tagjának érezné magát, ha mondjuk vakaróznia kellene. Ha valaki más segítségét kérné, hogy vakarja meg a viszkető területet, a másinak többször kellene próbálkoznia, hogy a pontos helyet megtalálja. Pedig a saját kezünk soha semmi nehézséget nem talál abban, hogy pontosan beazonosítsa a viszkető helyet, és megvakarja, akár álmunkban is.

A látszólag egyszerű mozdulatok, amelyeket karunkkal, kezünkkel vagy ujjainkkal végzünk, való-

jában rendkívül bonyolult és pontosan kiszámított erőfeszítést követelnek meg. Ha belegondolunk abba, hogy a technikailag legfejlettebb robotok mozgása is messze elmarad az emberi mozdulatok mögött, nem maradhatunk közömbösek a Mindenható Allah hatalma és bölcsessége láttán, ami nap mint nap megnyilvánul az emberi testben.

A költő így fejezi ki azt a tényt, hogy az ember a teremtés többi részéhez hasonlóan természetének nyelvén egyfolytában az Abszolút Művészt hirdeti a látó szemeknek és halló füleknek:

*Teremtőm létezésének tanúja saját létem,
Nem is kell más bizonyíték, pedig van bőven...*

Sinaszi)

A Mindenható Allah kegyelme és irgalma

Nézd csak a Mindenható Allah kegyelmét és irgalmát, amellyel a gyermek fogainak teljes kifejlődését elhalasztja egészen kétéves koráig! Életük első két évében a kisgyermek nem képes teljes értékű táplálékhoz jutni másképp, mint szoptatással. Ezért ebben az időszakban még nincs szüksége fogakra, viszont a teljesen kifejlett fogak nagy fájdalmat jelentenének az édesanyának.

Ahogy a gyermek fejlődik, úgy változik táplálékigénye is. Hamarosan eljön az idő, amikor az anyatej önmagában már nem elegendő szükségletei betöltésé-

re. Már nagy szüksége van arra, hogy másfajta ételeket is megemésszen, ehhez viszont elengedhetetlen a rágás és nyelés. Ennek megfelelően a kisgyermek fogai nem túl korán és nem túl későn érik el teljes fejlettségüket. Pontosan a megfelelő időben fejlődnek ki. Ha korábban nőnének ki, megakadályoznák a szoptatást. Csodálatos dolog, hogy a Mindenható Allah nem csak kinöveszti ezeket a kemény csontokat a puha ínyből, hanem éppen a megfelelő időben teszi meg.

A Mindenható Allah ezen kívül a szeretetteljesség páratlan érzésével ruházta fel a szülőket, hogy a gyermekről gondoskodjanak. Ki is lenne képes elviselni a csecsemő felnevelésével járó nehézségeket, ha a Mindenható Allah nem helyezte volna a szívébe ez Ő saját kegyelmének egy morzsáját?

Az emberi test tökéletes témát nyújt az elmélkedésre. Teremtőnk létezésének megcáfolhatatlan tanúja. De aki nincs tudatában ennek a ténynek, az folyamatosan csak saját alsóbb énje vágyaival foglalkozik. Márpedig az ilyen vágyak kielégítésében még az állatok is elérik az emberek szintjét. Az embereket az állatoktól megkülönböztető képesség, amely által a teremtés legmagasabb rangú tagjává válnak, a bölcsesség, amelyet azzal lehet megszerezni, ha gondolkodó szemmel tekintünk az egek és a föld csodáira, és elgondolkodunk az isteni művészet alkotásain, amelyek az egész világmindenségben és magukban az emberi lényekben is megnyilvánulnak. Ahogy ez a bölcsességünk

elmélyül, az ember az angyalok szintjére emelkedik, sőt, még magasabbra, és azok közé kerül, akik úgy támadnak fel, hogy a Mindenható Allah szereti őket, a Próféták és az igazak között. Ez a megtiszteltetés és kiváltság messze van azoktól, akiket megbéklyóznak saját vágyaik, és még az állatoknál is elvadultabbak.

Az arc és az ujjlenyomatok

Egy napon valaki azt mondta Omár (r.a.) füle hallatára: „A sakk tényleg lenyűgöző dolog. Bár a sakktábla csak egy méter széles és egy méter hosszú, az ember talán egymillió különböző lépést is tehet rajta, anélkül, hogy ugyanazok lennének!” Omár azt felelte: „Van, ami még ennél is lenyűgözőbb! Az arc szélessége és hosszúsága csupán egy arasz. Ráadásul a szem, a szemöldök, az orr és a száj mindig ugyanott van. És mégis, nem találsz két embert az egész világon, akik pontosan ugyanúgy néznének ki! Milyen hatalmas Allah dicsősége, fensége és bölcsessége, hogy végtelen különbséget nyilvánít meg egy ilyen kis bőrdarabon!”

(Razi, Tafsir, IV, 179-180 [al-Baqara, 164])

A költő így hívja fel a figyelmet erre a bölcsességre:

Ki a Mester, aki ezt az arcot megrajzolta?

Senki nem néz a tükröbe, hogy megkérdezze?

(Necip Fazıl)

Még lenyűgözőbbek az ember ujjlenyomatai. Ma már számítógépek és ajtók vannak úgy programozva, hogy az ember ujjlenyomata szolgáljon jelszóként. Minden embernek más és egyedi ujjlenyomatai vannak. Még egyetlen kéz ujjlenyomatai is különböznek egymástól.

Csak a 19. század vége felé fedezték fel, hogy minden ember ujjlenyomatai más mintájúak, mint a vonalkódok, és ekkor kezdték el felhasználni az emberek azonosításában, kiváltképp a jogi és bünyügyi szférában. Ma már külön tudományág foglalkozik az ujjlenyomatok tanulmányozásával.

A Mindenható Allah, aki az embert ezzel az egyedi jellemzővel ellátta, az 1400 évvel ezelőtt kinyilatkoztatott Korán ájaiban is utal rá, kijelentve, hogy amikor eljön a Feltámadás Napja, még az ujjlenyomatok is pontosan úgy lesznek visszaállítva, ahogy ebben a világban voltak. Az ája azt mondja:

„Vajon az ember azt gondolja, hogy nem fogjuk összeállítani a csontjait? Nem! Mi képesek vagyunk visszaállítani még az ujjbegyeit is.” (75:3-4)

Mint láthatjuk, a Kegyes Korán folyamatosan vezet, és a tudomány csak követi és megerősíti.

Az ujjlenyomatokhoz hasonlóan, a szem is más és más minden egyes embernél. Egyre elterjedtebbé válnak az olyan eszközök, az ajtóktól a számítógépekig, amelyek nem csak a régimódi jelszavak, hanem a

retina egyedi mintázata alapján is képesek azonosítani az embereket. Dicsőség Allahnak, Aki végtelen változatosságot teremt egy akkora területen, amely nincs még egy négyzetcentiméter sem!

A gén csodája

A genetika legújabb felfedezései azt mutatják, hogy minden ember magában hordoz még egy fajta kódot, ami csak rá jellemző.

Mi több, ezek a gének olyan aprók, hogy a Földön létező minden egyes élőlény génjei még együtt sem tölténének meg egy gyűszűt sem.

A gének, amelyek olyan kicsik, hogy még mikroszkóppal sem láthatók, megtalálhatók az élőlények minden sejtjében, és azok tulajdonságait adják. Ebben az értelemben úgy tűnhet, hogy a gyűszű túl kicsi ahhoz, hogy beférjen a világon ma élő több mint 6 milliárd emberi lény minden tulajdonsága, azonban az ezt alátámasztó bizonyíték nem hagy helyet a kétségeknek.

Hogyan képes akkor ez az aprócska dolog magába foglalni egy élőlény összes tulajdonságát? Hogyan foglalhatja össze egy végtelenül kicsi területen egy adott organizmus minden egyes tulajdonságát, még a pszichológiai jellemzőiket is?

Az a tény, hogy atomok milliói találhatók egy génben, ami még ahhoz is kicsi, hogy mikroszkóppal

látható legyen, de voltaképpen meghatározza az életet a Földön, csak a végtelenül Bölcs Teremtő rendelkezése által lehetséges. Itt a legkisebb hely sem marad az elméleteknek.¹

A Mindenható Allah így hívja fel erre a figyelmet:

„És amikor Urad kivette Ádám gyermekeiből – az ágyékukból – a leszármazottaikat, és tanúságot tétetett velük saját magukkal kapcsolatban: „Nem én vagyok-e az Uratok?” Azt mondták: „De igen, tanúságot tettünk!” Nehogy azt mondhassátok a Feltámadás Napján: „Bizony, mi nem tudtunk erről!” (7:172)

Ezek és az isteni hatalom és művészet egyéb megnyilvánulásai, amelyeket csak a közelmúltban fedeztek fel, megdöbbennek az elmét. Ilyen érzések ihlették Ziya Pasha versét, aki a 19. század elején azt írta:

*Őt magasztalom, Akinek művészete előtt elnémul
az elme,
és Akinek hatalma előtt az erős is gyenge...
Ki működteti az emberi test gyárát?*

Az embernek értékelnie kell azt a tényt, hogy az egekben, a földön, a tengerben minden élőlény – őt magát is beleértve – minden egyes pillanatban a Mindenható Allahtól függ. A legegyszerűbben fogalmazva, látnia kell, hogy testünkben csaknem minden folyamat az akarattunktól függetlenül zajlik. Így történik minden egyes szívverésünk, a légzésünk, a szerveink műkö-

dése, beleértve sejtjeink belső működését és a köztük zajló együttműködést és kommunikációt. Ki tudja, mennyi zavart okoznánk, ha csak egyetlen tökéletesen működő szervünk, vagy csak egyetlen biokémiai reakció irányítását nekünk kellene átvenni, akár csak egyetlen napra is...

Milyen hatalmas lecke rejlik abban, hogy egyrészt látjuk, hogy egy 10 tonnás elefánt engedelmeskedik egy 10 éves gyermek parancsának, másrészt viszont az ember végtelen tehetetlenségének megnyilvánulása-ként egy szemmel nem is látható, aprócska vírus leterít számtalan, ereje teljében lévő embert!

Ezért soha nem szabad saját magunknak tulajdonítanunk azt az erőt, amit a Mindenható Allahtól kaptunk; soha nem szabad kevélykednünk, és mindig emlékeztetni kell magunkat arra, hogy Ki az erő valódi Birtokosa. A hála állandó állapotába kell visszavonulnunk, elismerve, hogy még porszemek sem vagyunk az Isteni Hatalomhoz viszonyítva. Mindig a Mindenhatónál kell menedéket keresnünk.

Itt csak röviden érintettük az isteni hatalom és bölcsesség példáit, amelyek pedig oly bőségesen nyilvánulnak meg az emberi lényekben. Ha rászánjuk az időt, hogy az emberen elmélkedjünk, számtalan egyéb titoknak és bölcsességnek akadhatunk nyomára, amelyet a Mindenható Allah helyezett teremtményeibe. Ha egy egész könyvet írnánk az emberi test minden egyes sejtjéről, az lenne talán a méltó próbálkozás.

Miért lett teremtvé az ember?

Az ember a lehető legjobb formában lett megteremtve, tiszteletre méltó lényként, számtalan isteni áldással megajándékozva – mi hát a valódi célja? Mit várnak el tőle? Mik a felelősségei? A Mindenható Allah azt mondja:

„És vajon azt gondoltátok, hogy játékból tettünk benneteket, és hogy nem fogtok visszavitetni Hozzánk?” (23:115)

„És nem másért teremtettem a dzsinneket és az embereket, mint hogy Engem szolgáljanak.” (51:56)

Az embernek ezerszer is hálát kell adnia teste minden egyes sejtjéért, az istenszolgálattal, adakozással, azzal, hogy a jót parancsolja és a rosszat tiltja, hogy csak néhány dolgot említsünk. Minden egyes áldásnak ára van, és mindegyik megkívánja a hálaadást.

Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta:

„Az ember minden egyes testrésze számára kötelező a jó cselekedet minden nap. Ha segítesz valakinek, hogy felszálljon a hátaállatára, vagy feltegye a málháját, az jó cselekedet. A kedves szó is jó cselekedet. Minden egyes lépés, amelyet a mecset felé tesz az imára, jó cselekedet. Az utat megmutatni valakinek szintén jó cselekedet.” (Bukhari, Jihad, 72. Lásd: Muszlim, Zakat, 56.)

„Minden csontotok és testrészetek számára kötelező az adomány minden nap. Minden teszbi⁶⁹ adomány, minden hamd⁷⁰ adomány. Minden tahlil⁷¹ adomány. Minden takbir⁷² adomány. A jót tanácsolni is adomány, és a rosszat megakadályozni is adomány. És két raka ima a délelőtti során felér mindezekkel.” (Muslim, Musafirin, 84, Zakat, 56. Lásd: Bukhari, Sulh, 11; Jihad, 72, 128.)

Más beszámolókból szerepel még az is: „Igazságot tenni két ember között”, illetve: „eltávolítani az útról azt, ami a járókat zavarhatja”. (Lásd: Bukhari, Sulh, 11; Jihad, 72, 128; Muslim, Zakat, 56)

Egyértelmű hát, hogy arra kell törekednünk, hogy a Mindenható Allah érdemes szolgálói lehessünk. Ennek lehető legjobb, sőt, valójában elengedhetetlen módja az, hogy a lehető legjobban kihasználjunk minden pillanatot istenszolgálattal, jósággal, az örökkévaló életre való felkészüléssel.

A halál rejtélyének megoldása

Muhammad ibn Kab al-Qurazi beszélt el:

Egyszer találkoztam Omár ibn Abdulazizzal Medinában. Akkoriban fiatal ember volt, jó külsejű és gazdag. Évekkel később, mikor kalifa lett, elmentem

69. Azt mondani: Szubbhanallah (Allah mindenek felett magasztos)

70. Azt mondani: elhamdulillah (dicsőség és hála Allahnak)

71. Azt mondani: la ilaha illAllah (nincs más istenség, csak Allah)

72. Azt mondani: Allahu Akbar (Allah mindennél nagyobb)

meglátogatni. Miután engedélyt kaptam, hogy bemegyek elé, beléptem, de amikor megláttam, mélyen megdöbbsentem, és csak bámultam rá. „Miért bámulsz így, Muhammad?” - kérdezte tőlem, én pedig azt feleltem: „Sápadt lettél, a tested fáradtnak tűnik, a hajad nagyrészt kihullott, és ami megmaradt, az is megöszült... Nem tudtam elrejtteni a döbbenetemet, hogy ilyen állapotban látlak, Kalifa!” Azt válaszolta: „Ki tudja akkor, hogy mekkora lenne a döbbeneted, Muhammad, ha három nappal azután látnál, hogy a sírba helyeztek! A hangyák kieszik a szemgolyómat az üregéből, és a férgek megrágnak az arcomat, az orromat és számat pedig genny tölti meg. Akkor majd tényleg nem ismernél fel, és döbbeneted nagyobb lenne, mint azt el tudnád képzelni!” (Hakim, IV, 30067706)

Mindenekelőtt mindenkinek a saját haláláról kell elgondolkodnia: milyen lesz majd, amikor az utolsó lélegzetét veszi, és mi vár rá a sírban, és milyen lesz a rangja a Túlvilágon? Ezek a legnagyobb rejtélyek az ember előtt – megérteni a bölcsőtől a koporsóig tartó utazás titkát, az evilági létezés mögött rejlő bölcsességet, és a távozást a Túlvilágra. Mindannyiunknak minden erőfeszítést meg kell tennünk az evilági életben, hogy megoldjuk ezt a rejtvényt, és ezáltal elnyerjük az örökkévaló boldogságot. Mindenekelőtt a halandóságon kell elgondolkodnunk, mert tagadhatatlan tény: „Mindenki, aki rajta van a földön, el fog múlni” (55:26).

El fog jönni az a nap, amelynek nincs holnapja, a nap, amelyet egyikünk sem ismer. A Mindenható Allah azt mondja:

„És eljön a halál görcse igazságban – ez az, amit el akartál kerülni! És megfúvatik a harsona. Ez a Megígért Nap!” (50:19-20)

Mindenki ugyanazon az ajtón, az anyaméhen át lép be ebbe a világba, és végigéli ezt az életet, ami akadályverseny, amit vagy spirituális, vagy arrogáns, önző érzelmek közepette futunk végig. Miután áthaladunk ezen a szűk folyosón, a sír kapuján keresztül végül minden ember belép az örökkévaló életbe.

Ezt a világot, amely olyan, mint egy ház, amelynek két ajtaja van, számtalan ember töltötte meg és hagyta el Ádám (a.s.) ideje óta napjainkig. Hol vannak ezek most? Hol leszünk mi egy kis idő múlva? Nem tudjuk... de egy dolog bizonyos. A halál kopogtat az elnyomók és az elnyomottak, a bűnösök és a jóra való ajtaján is; és most mind ott állnak, az örök élet kezdetére, az Ítélet Napjára várva.

Ha csak belegondolunk abba, hogy a föld, amelyen járunk, tele van a meghalt milliárdok testével, akik a mai napig itt éltek – testekkel, amelyek porrá váltak, mintha milliárdnyi árnyék halmozódna egymásra... Holnap mi is ebbe a sötét árnyékba távozunk. Onnantól elkezdődik örökkévaló életünk, egy soha véget nem érő utazás. Álljunk hát meg egy pillanatra,

és gondolkodjunk el: milyen bölcs elme cserélne el egyetlen pillanatot az örökkévalóságra?

A Kegyes Koránban a Mindenható Allah azt mondja: „A Napon, amikor látják majd azt, olyan lesz, mintha nem maradtak volna (ebben a világban), csak egy délutánt vagy egy délelőttöt.” (79:46), ezzel tájékoztatva minket arról, hogy milyen rövid is az evilági életünk az örökkévalóhoz viszonyítva.

Ezt az igazságot visszahangozza a vers, amely összefoglalja az evilági élet lényegét:

*Az élet törékeny, gyors, csak egy pillanat,
Mint a felreppent madár: nem is látjuk, és már
elriadt...*

(Asik Pasa)

Van-e nagyobb ostobaság, mint ha valaki elvesztegeti az evilági élet kincsét, mintha csak örökké tartana?

Elmélkedés a halálról

Allah Küldötte (s.a.w.) azt tanácsolta, hogy gyakorta emlékezzünk meg a halálról, arra intve minket, hogy ne vesszünk el az evilági ügyekben. Azt mondta: „Csodálkozom azon, aki a hazug evilági életért tesz erőfeszítéseket, ahelyett, hogy az örökkévaló életben hinne!” (Qudai, Shihab'ul-Akhbar, n. 383)

Ha arra gondolunk, hogy közeleg a világtól való teljes elválás ideje, amikor majd kettesben maradunk

mindazzal, amit ebben az életben tettünk, legyen az jó vagy rossz, és teljes egészében megkapjuk jutalmunkat vagy büntetésünket, az eltávolít minket a bűntől és kísértéstől, és közelebb visz a jótettekhez.

Más szavakkal szólva, ha elgondolkodunk a halálról, erősítjük lelkiismeretünket, rendbe hozzuk életünket, és azon fáradozunk, hogy az örökkévaló életben jobb helyzetbe kerüljünk. Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta:

„Gyakorta emlékezzetek meg a halálról, mert a halálra való emlékezés megtisztít a bűnöktől, és közössé tesz az evilági dolgok iránt. Ha a halálra gondolsz, amikor gazdag vagy, az megvéd a vagyon okozta katasztrófáktól. Ha a halálra gondolsz, amikor szegény vagy, az segít, hogy elégedett legyél az életeddel.” (Suyuti, Jami’us-Saghir, I, 47)

Valamint a halálra való emlékezést szorgalmazva Allah Küldötte (s.a.w.) azt is mondta:

„Korábban megtiltottam nektek, hogy a sírokat látogassátok. De most már megtehetitek, mert a sírok látogatása a Túlvilágra fog emlékeztetni benneteket.” (Tirmidhi, Janaiz, 60; Muslim, Janaiz, 106)

„Emlékezzetek a halálra, és a test és a csontok elporlására a halál után! Aki a Túlvilágot kívánja, az elfordul az evilági csillogástól.” (Tirmidhi, Qiyamah, 24)

„Allah szereti azt, aki gyakorta megemlékezik a halálról.” (Haythami, X, 325)

Egy Társa megkérdezte a Prófétát (s.a.w.): „Ki a legbölcsebb hívő?”, ő pedig azt felelte: „Az, aki gyakorta megemlékezik a halálról, és a lehető legjobban felkészül arra, ami várja... ő a legbölcsebb!” (Ibn Majah, Zuhd, 31)

A Társak megemlékeztek a halálról

Abu Bakr (r.a.) egyszer azt mondta egy beszédében:

„Hol vannak a szépek, a jó külsejűek, akiket valaha mindenki csodált? Hol vannak a büszke, bátor ifjak? Hol vannak a királyok, akik magas falú, tornyos városokat építettek? Hol vannak a harcmezők legyőzhetetlen hősei? Elpusztította őket az idő, a földdel tette egyenlővé! Mindannyiukat a sír sötétjébe temették. Térjeteek észre, mielőtt még túl késő lenne, és készüljeteek fel arra, ami a halál után vár! Mentséte meg magatokat! Mentséte meg magatokat!” (Ibn’ul-Jawzi, Zamm’ul-Hawa, p. 668; Nadrat’un-Naim, III, 960)

Aisa (r.a.) azt beszélte el:

Eszembe jutott egy napon a Pokol tüze, és sírni kezdtem. Könnyeimet látva Allah Küldötte (s.a.w.) megkérdezte: „Mi a baj, Aisa?” Azt feleltem: „Eszembe jutott a Pokol tüze, és sírva fakadtam. Ti, Próféták, emlékezni fogtok a családtagjaitokra az Ítélet Napján?” Allah Küldötte (s.a.w.) azt felelte:

„Három hely van, ahol senkinek nem jut eszébe senki más! Mielőtt az ember meglátná, hogy a cselekedeteinek mérlege nehéz lesz-e vagy könnyű. Mielőtt megtudná, hogy a cselekedeteinek a könyve melyik irányból jön hozzá, jobbról vagy balról, egészen addig, amíg azt nem mondja: íme, olvassátok a könyvemet! (69:19) És amikor felállítatik a Szirat hídja a Pokol tüze felett. A híd mindkét oldalán hegyes horgok és tüskék vannak – ezekkel ragadja meg a Mindenható Allah azt, akit Ő akar, és a Tűzbe hajítja. Az ember nem tud semmi másra gondolni, amíg ki nem derül, hogy őt megkímélik-e a ezek a horgok, vagy sem...”

(Hakim, IV, 622/8722)

Uszaid ibn Khudair (r.a.), a Társak egyik legerényesebbike, gyakran mondogatta: „Ha fenn tudnám tartani azt a lelkiállapotot, amit ebben a három helyzetben éreztem, bizonyossá vált volna számomra a Kert: amikor a Kegyes Koránt olvasom vagy valaki olvassa nekem; amikor Allah Küldötte (s.a.w.) beszédét hallgatom; és amikor egy temetést látok. Igen... amikor temetést látok, olyan, mintha én magam is megtapasztalnám mindazt, amin az elhunyt keresztülmegy, és engem is oda vinnének, ahová őt viszik!” (Hakim, III, 326/5260)

A halálról való elmélkedés előnyei

Ahogy a hadísból tudjuk, „a halál elegendő tanács”, számos tanulság rejlik abban, ha elgondolkodunk a halál jelenségén.

A múlandó evilági élvezetek iránti túlzott szeretet, a hírnévre és vagyonra való vágyakozás a spirituális betegség tünetei. Az irigység, kevélység és vágy nem más, mint az evilág szeretetének termékei. Az egyik leghatékonyabb orvosság, amivel megvédhetjük magunkat ezektől a káros szokásoktól és spirituális hibáktól abban rejlik, ha a halálról, a sírról és a Túlvilág eseményeiről elmélkedünk.

A taszavvuf fő célja éppen az, hogy legyőzzük az alsóbb ént, megszabaduljunk káros uralmától, és ezáltal kiűzzük a szívből az evilág szeretetét.

Ezért a halálról való elmélkedés bevett módszer számos tarikah gyakorlatában, ahol a tanítványok spirituális leckéjük részeként napi 5-10 percet a halálról gondolkodnak.

Az az oszmán szokás, hogy a temetőket a városközpontba, az utak mellé vagy a mecsetek udvarába telepítsék, szintén arra kívánta ösztönözni az embereket, hogy a halálról elmélkedjenek. Egy nyugati utazó, aki észrevette ezt, azt mondta: „A törökök együtt élnek a halottaikkal”.

Ha felkészülünk a Túlvilágra azzal, hogy gyakorta megemlékezünk a halálról, és nem engedünk az alsóbb én vágyainak, az segíthet elkerülni azt a fájdalmas megbánást, amit az ember élete végén, utolsó lélegzete távozásával érez. A Mindenható Allah elmondja nekünk, hogy az olyan ember, aki a halál görcseiben

hirtelen tér észhez, mintha csak álomból ébredne, mély megbánással fog fohászkodni:

„Uram! Miért nem adsz nekem haladékat egy kis időre, hogy adakozhassak, és a jórahalók között lehessek?” (63:10)

ha el akarjuk kerülni ezt a tragikus, mély megbánást, addig kell felébrednünk, amíg még van időnk, és el kell kezdenünk felkészülni az előttünk álló örökkévaló életre, mielőtt örökre elvesztenénk ezt a lehetőséget.

Haszan Baszri (Allah legyen vele kegyelmes) egyszer egy temetésen vett részt. A temetési menetet követve megkérdezte a mellette lévő embert: „Szerinted szeretne most ez az ember visszatérni ebbe a világba, hogy hozzáteheszen a jótetteihez, imáihoz, és megbánhassa a bűneit?” „Hát persze, hogy szeretne!”, felelte a megkérdezett. „Akkor minket mi tart vissza attól, hogy úgy gondolkodjunk, mint ő?”, kérdezte Haszan Baszri. (Ibn’ul-Jawzi, al-Hasan’ul-Basri)

Felkészülés a halál percére

Haszan Baszri (Allah legyen vele kegyelmes) azt mondta:

„Van két nap és két éjszaka, amihez hasonlót még senki nem látott és senki nem hallott korábban. Az egyik ilyen az első éjszaka, amit a sírodban töltesz, a halottak között. Korábban még soha nem voltál közöt-

tük. A másik ilyen éjszaka az, amelynek a hajnala a Túlvilágra virrad. Akkor elkezdődik egy olyan nap, amelynek nem lesz éjszakája. Ami a napokat illeti, az első ilyen nap, amikor Allah követe eljön hozzád, és elmondja, hogy elégedett-e veled Allah, vagy sem, és hogy a végső lakhelyed a Kert lesz, vagy a Tűz. A második ilyen nap az, amikor kezedbe kapod a cselekedeteid könyvét, vagy a jobb oldalról, vagy balról, és aztán Allah színe elé visznek.” (Lásd: Ibn’ul-Jawzi, az-Zahr’ul-Fatih, p. 25; Abu’l-Faraj Abdurrahman, Ahwal’ul-Qubur, p. 154)

A halál a legnagyobb próbatétel az ember számára, a legszörnyűbb megpróbáltatás, de még a halálnál is rosszabb, ha valaki úgy él, hogy nem törődik a halállal, teljesen száműzi gondolataiból, és nem végez megfelelő cselekedeteket azért, hogy felkészüljön rá. Az a bölcs ember, aki felkészül a halálra, mielőtt az kopogtatna az ajtaján, és megtisztítja halhatatlan lelkét.

Sejk Szadi azt mondta: „Végül földdé fogsz válni, mielőtt még ez bekövetkezne, próbálj alázatos lenni, mint a föld!”

Omár (r.a.) azt mondta: „Hívd elszámolásra magad, mielőtt elszámolásra hívnának! Ékesítsd magad jótettekkel a legnagyobb tárgyalás előtt! Bizony, annak, aki gyakorta elszámolásra hívta magát, könnyebb lesz az elszámolása a Túlvilágon!” (Tirmidhi, Qiyamah, 25/2459)

Mikor halandó testünket a sírba helyezik, gyermekeink és vagyonunk itt maradnak ebben a világban. Csak a cselekedeteink fognak elkísérni, amikor majd

mélyre temetve fekszünk a földben. Ott a testünk föld-dé válik, halotti leplünkkel együtt, és nem marad más utánunk, csak a jó cselekedeteink.

Imám Ghazali (Allah legyen hozzá kegyelemes) azt mondja:

Csak három dolog marad az emberrel a halála pillanatában:

1. A szív tisztasága, vagyis az evilág szennytől megtisztított szív. A Mindenható Allah azt mondja:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا

„Bizony, sikeres az, aki megtisztítja azt.” (91:9)

2. A Mindenható Allahra való emlékezés szokása, Aki azt mondja:

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

„Hát vajon nem talál-nak-e a szívek megelégedést az Allahra való megemlékezésben?” (13:28)

3. A Mindenható Allah szeretete. Ő azt mondja:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

„Ha szeretitek Allahot, akkor kövessetek engem.

Akkor Allah is szeretni fog benneteket, és megbocsátja

nektek a bűneiteket. Allah Megbocsátó, Irgalmas.”

(3:31)

A szív megtisztítása csak a *marifah*, a Mindenható Allah megismerése által lehetséges. A *marifah* viszont csak úgy szerezhető meg, ha valaki folyamatosan az Allahra való megemlékezés és az elmélkedés állapotában van. Tehát ez a három tulajdonság a megmentő.”

(Ruh'ul-Bayan, XI, 274)

Ha valaki képes megfelelően felkészülni a „holnapra”, a halál gyönyörű formát kezd öltetni előtte, és hamarosan rájön, hogy már nem fél tőle. Bishr ibn Harith (Allah legyen vele kegyelmes) valójában azt mondta: „Milyen gyönyörű hely a sír annak, aki engedelmeskedik Allahnak!”

Mawlana Rumi (Allah legyen vele kegyelmes) a bölcsesség hasonló szavait mondta:

„Fiam, a halál milyensége a szemlélő szemében rejlik. Azoknak, akik gyűlölik a halált, nem gondolva arra, hogy az fogja őket egyesíteni Urukkal, és ellenségesek iránta, azoknak a halál félelmetes ellenségnek tűnik. A halál barátaihoz a halál barátként jön el. Te, a haláltól rémülten menekülő lélek! Ha az igazságot akarod hallani, te nem is a haláltól félsz valójában – hanem saját magadtól. Mert nem a halál arca az, amit rémülten bámulsz a tükörben- saját, rút arcod az. Lelked olyan, mint egy fa. A halál pedig annak a fának egy levele. És minden levél ahhoz a fához tartozik, amelyből kihajtott...”

Röviden, halálunk és a sírban való tartózkodásunk, ami a Feltámadásig fog tartani, olyan alakot ölt majd, ahogyan éltünk, és amilyen cselekedeteket végeztünk. Ezért van az, hogy a Mindenható Allah számos alkalommal elmagyarázza nekünk az evilági élet és az örökkévalóság lényegét is a Kegyes Koránban. Arra ösztönöz minket, hogy képzeljük el, ahogy a világ a neki kijelölt időben majd véget ér. Arra sarkall, hogy ne tévesszen meg minket a világ csillogása és hazugsága. Azt akarja, hogy inkább állandóan az örökkévaló élet felé forduljunk, ahhoz az élethez, amely minden egyes perccel közelebb kerül hozzánk, és amelynek soha nem fog vége szakadni.

Ezért kell őszintén megbánnunk minden bűnünket még a halálunk előtt, és kijavítani hibáinkat azáltal, hogy a Mindenható Allah parancsainak és tiltásainak engedelmeskedünk. Vissza kell állítanunk mindazok jogait, akiknek jogait megsértettük, vagyis még az utolsó lélegzetünk elmúltá előtt bocsánatot kell kérnünk mindazoktól, akiket fizikailag vagy szavainkkal megsebezünk, rágalmazunk, vagy rossz szándékkal voltunk irántuk, és meg kell szabadulnunk minden személyes adósságtól, legyen az anyagi vagy spirituális.

A tudatlan ember örvendhet annak, hogy megszerezte mások jogait, romlottságát tévesen örömként élheti át. De el sem tudjuk mondani, milyen mély lesz a megbánása azon a napon, amikor az igazság mérlege

fel lesz állítva, és azt mondják majd neki: „Tehetetlen, alantas és nyomorult ember vagy, aki romlásba zuhant. Itt már nem állíthatod helyre mások jogait, és nem kérhetsz tőlük bocsánatot!”

Mikor halála közeledett, Abdulmalik ibn Marwan, az omajjád kalifa egy mosónőt látott Damaszkusz határában, aki a kezére csavarta a szennyes ruhát, és egy sziklához csapkodva mosta ki. A kalifa kétségbeesetten sóhajtott fel, ahogy eszébe jutott a félelmetes túlvilági tárgyalás, és így kiáltott: „Bárcsak én is mosónő lehetnék! Bárcsak a két kezem munkájával kerestem volna meg a megélhetésemet, és ne lett volna szavam az evilági dolgokban!” (Ghazali, Ihya, VI, 114)

Azzal együtt, hogy felkészülünk a halálunk percére, az is elengedhetetlen, hogy soha ne mondjunk le a Mindenható Allah kegyelméről. Uqba al-Bazzar azt beszélt el:

Egy temetési menetet láttunk, amikor egy sivatagi arab, aki ott állt mellettem, így szólt: „Gratulálok! A tiéd a világ minden öröme...” „Miért gratulálsz ennek a halottnak?”, kérdeztem. „Hogy is ne gratulálnék valakinek, akit az örökké kegyes Gondoskodó vesz gondozásába, Aki a legjobban bánik vendégeivel, és Akinek a kegyelme határtalan!” - felelte a sivatagi arab. Én pedig úgy éreztem, hogy soha életemben nem hallottam még ilyen gyönyörű szavakat. (Abu'l-Faraj, Abdurrahman, Ahwal'ul-Qubur, p. 155)

AZ ELMÉLKEDÉS LEÍRÁSA A KEGYES KORÁNBAN

A valódi hívőknek a Kegyes Korán csodálatos átjáró az elmélkedés világának birodalmába, az elgondolkodás végtelen horizontja. Az egek és a föld nyelve. Bölcs szavaival, amelyek a lélek egyetlen tápláléka, az ihlet végtelen kincsestára, az emberiségnek adott ékesszóló csoda.

Az Iszlám világban az elmúlt 1400 évben számtalan könyvet írtak, amelynek a célja az volt, hogy egyetlen „Könyv” mélyére hatoljon, és közelebről megismertessen egyetlen „Emberrel”, és segítsen, hogy személyiségünk feloldódhasson benne.

AZ ELMÉLKEDÉS A KEGYES KORÁNBAN

Az ember természeténél fogva hajlik az elmélkedésre. De vezetőre van szükségünk ahhoz, hogy az ego szűk korlátai közül kivezesse elménket, és az igazság és jószág felé fordítsa. A legmegbízhatóbb vezető a Kegyes Korán, a Mindenható Allah Szava, és annak megtestesülése és fizikai megvilágosítója, Mohammed Próféta (s.a.w.). A valódi hívőknek a Kegyes Korán csodálatos átjáró az elmélkedés világának birodalmába, az elgondolkodás végtelen horizontja. Az egek és a föld nyelve. Bölcs szavaival, amelyek a lélek egyetlen tápláléka, az ihlet végtelen kincsestára, az emberiségnek adott ékesszóló csoda.

A Kegyes Korán az ember és a világmindenség magyarázata. A világ, az ember és a Korán három, kölcsönös kapcsolatban álló égitest, amelyek tökéletes fényt vetnek egymásra. A Koránban elmerült ember elkezd olvasni az isteni áldásokat saját magában és a világmindenségben is, és a bölcsesség könyvének lapjait kezdi forgatni.

Számos isteni titok nyilvánul meg előtte, számos ablak nyílik meg szívében és azon túl. A Kegyes Korán az az orvosság, amely segít megfékezni az alsóbb én vágyait, amelyek a pusztulás ösvényére taszítják az emberiséget; és ez a gyógyszer az erkölcsi lezüllésre is, amely az embert még az állatoknál is jobban lealacsonyítja; és segít abban, hogy az igazságérzet ne változzék kérlelhetetlen elnyomássá. Röviden, a leghatékonyabb szer, amely boldogságot hoz, amire az emberi lényeknek minden körülmények között szükségük van – egyedül a Kegyes Koránban található.

A Mindenható Allah tanította meg a Koránt

A Kegyes Korán a legnagyobb ajándék az emberiségnek, egyenesen a Mindenható Allah jelenlétéből. Azt mondja:

„A Kegyes megtanította a Koránt, megteremtette az embert, és megtanította neki az érthető beszédet.” (55:1-4)

A Kegyes Korán megtanítása az Ő végtelen kegyelmének hatalmas megnyilvánulása, ami által a Mindenható Allah mély bölcsességhez és számos titokra adott válaszhoz nyitotta meg az utat az emberiség előtt. Ezért az emberiségnek tanulnia kell a Koránt, és előbb saját belső világukat kell fejleszteniük, aztán arra kell törekedniük, hogy életre kelt Koránná váljanak minden cselekedetükben és viselkedésükben, végül pedig

azon fáradozni, hogy az emberiség többi részének is ezt adják át a lehető leghatékonyabb módon.

Minden könyv Egyetlen Könyvért van

Az Iszlám világban az elmúlt 1400 évben számtalan könyvet írtak, amelynek a célja az volt, hogy egyetlen „Könyv” mélyére hatoljon, és közelebbről megismertessen egyetlen „Emberrel”, és segítsen, hogy jobban hasonlítsunk rá, és kevésbé saját magunkra.

Ha a világon minden fa tinta lenne, és minden tenger tinta, akkor sem lenne elég ahhoz, hogy felsorolja a Kegyes Koránban található bölcsességeket és igazságokat.⁷³ Megtalálható benne minden tudás és bölcsesség kódja, és a boldogság kulcsa ezen a világon és a Túlvilágon is.

A Kegyes Korán mindig vezet, a tudomány pedig követi. Minden egyes tudományos felfedezés megerősíti és megvilágítja a Kegyes Korán igazságait.

A Mindenható Allah azt mondja:

Megmutatjuk nekik a jeleinket a horizonton, és saját magukban, amíg nyilvánvalóvá válik nekik, hogy ez az igazság. Nem elegendő-e Uraddal kapcsolatban, hogy Ő minden dolog felett Tanú? (41:53)

A további kutatás a Koránnal kapcsolatban újra és újra meg fogja nyilvánítani rejtett csodáit. Allah

---

73. Lásd: 31:27

Küldötte (s.a.w.) azt mondta, hogy a tudósok soha nem unják meg a Koránt olvasni, soha nem veszíti el frissességét a folyamatos olvasás és recitálás ellenére, és hogy kimeríthetetlen forrása a csodálatnak.⁷⁴

Gondolkodva olvassuk a Kegyes Koránt!

A muszlim tudósok megfogalmazása szerint a Korán recitálásának célja az, hogy elgondolkodjunk jelentésén, bölcsességén, és annak megfelelően cselekedjünk, amit követel tőlünk.

A gondolkodást semmi nem stimulálja jobban, mint a Korán olvasása, mivel ez a Mindenható Allah Szava, Aki tökéletesen ismeri az emberi létezés bonyolultságát. Más szavakkal szólva, a Kegyes Korán tükröt tart minden egyes ember elé, lehetővé téve, hogy pontosan olyannak lássa magát, amilyen valójában. Ezért minden muszlimnak gyakran kell olvasnia a Koránt, és el kell gondolkodnia azon, hogy pontosan mire is szólít fel a Mindenható Allah minden ájával.

Mivel a Kegyes Korán minden egyes szava mérhetetlen titkokat tartalmaz, jobb az, ha elgondolkodva olvasunk egyetlen áját, mintha oda sem figyelve végigolvasnánk az egészet. Ezeknek a titkoknak a mélységeihez csak a mély elmélkedés, kifogástalan erkölcs és a jó cselekedetek segítségével kialakult tiszta szív és kifinomult lélek biztosít hozzáférést az ember számára.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Szúra ez, amelyet leküldtünk és kötelezővé tettünk, és amelyben egyértelmű ájákat nyilatkoztattunk ki, hogy megemlékezhessetek.” (24:1)

„Áldott Könyv ez, amelyet neked leküldtünk, hogy elgondolkodhass az ájáin, és hogy emlékeztetve legyenek azok, akik értenek.” (38:29)

„Hát nem gondolkodnak el a Koránon, vagy záarak vannak a szívükön?” (47:24)

Az áldott Prófétát (s.a.w.) egyszer megkérdezték, hogy milyen hang és milyen recitálás (qiraah) illik legjobban a Koránhoz. Ő azt felelte: „Annak a hangja, akit ha hallasz, érzed, hogy féli Allahot.” (Darimi, Fadailu'l-Quran, 34)

A Kegyes Korán olvasása az egyik olyan tevékenység, amely a legjobban ki van téve a Sátán suttozásának, mert az, aki a Koránt olvassa, és elgondolkodik ígéretein, figyelmeztetésein, egyértelmű jelein és magyarázatain, nagy lelkesedéssel fog jótetteket végezni. Nagyobb elkötelezettséggel fog tartózkodni a tiltott és kétséges dolgoktól. Mivel a Korán olvasása az egyik legnagyobb jó cselekedet, a Sátán minden követ megmozgat, hogy távol tartsa tőle az embereket. Ezért parancsolja azt a Mindenható Allah, hogy Nála keresünk menedéket, mielőtt a Koránt kezdenénk olvasni. Ahogy az ája kijelenti:

**„És amikor a Koránt olvasod, keress menedéket
Allahnál a kiátkozott Sátántól.” (16:98)**

Hogyan olvasta

Mohammed Próféta (s.a.w.) a Koránt?

Allah Küldötte (s.a.w.) lassan, mély érzéssel recitálta a Koránt. Minden ája jelentésén elgondolkodott, és parancsaikat azonnal megvalósította a gyakorlatban is. Ha egy olyan áját olvasott, amely azt parancsolta, hogy magasztalja a Mindenható Allahot (taszbih), akkor azt mondta: Szubhanallah, kijelentve, hogy a Teremtő minden hiányosságtól mentes. Ha egy ája a fohászkodást tanácsolta, ő fohászkodott Allahhoz. Ha egy olyan áját olvasott, ami arról szólt, hogy Allahnál kell menedéket keresni, ő menedéket keresett Nála.⁷⁵

Előfordult, hogy olyan erősen koncentrált egyetlen ájára, hogy reggelig fohászkodott és elmélkedett rajta.

Abu Dharr (r.a.) beszélte el: „Allah Küldötte (s.a.w.) egyszer reggelig ismételte ezt az áját az imában:

إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرَ لَهُمْ
فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

**„Ha megbünteted őket, hát bizony a Te szolgálid
ők, és ha megbocsátasz nekik, hát bizony Te vagy a
Mindenható, a Bölcs.”** (5:118) (Nasai, Iftitah, 79; Ahmed, V, 156)

Allah Küldötte (s.a.w.) egyszer, miután a fenti áját olvasta, hozzátette:

**„Uram! Bizony, azok (a bálványok) sokakat fél-
revezettek az emberek közül. Hát aki engem követ, az
bizony hozzám tartozik, és aki nem engedelmeskedik
nekem, hát bizony, Te vagy a Megbocsátó, az Irgal-
mas.”** (14:36)

Majd rögtön utána felemelte a kezét, és így fohász-
kodott: „Ó, Allah, a népem, a népem!”, és folytak a
könnyei.

A Mindenható Allah ekkor megparancsolta Gáb-
rielnek (a.s.): „Menj, és kérdezd meg, hogy miért sír
Mohammed, hogy az emberek is tudják az okát, bár
Urad természetesen tudja, hogy miért!” Gábiel visz-
zatért, és elmondta a Mindenható Allahnak, hogy
Küldötte (s.a.w.) a népéért érzett aggodalom miatt sír.
A Mindenható Allah ismét megparancsolta: „Menj el
Mohammedhez, és add át neki a jó hírt, hogy elégedet-
té tesszük őt a népével kapcsolatban, és nem fogunk
szomorúságot okozni neki!” (Muslim, Iman, 346)

ilyen volt Allah Küldötte (s.a.w.) szeretetteljessége
és törődése a népe iránt. Alaposan el kell gondolkod-
nunk ezen, és őszintén fel kell mérnünk, hogy vajon
mi mennyire szeretjük a Prófétát (s.a.w.), és hogy

szeretetünk bizonyítékaként mennyire gyakoroljuk az ő szunnáját.

Abdullah ibn Maszud (r.a.) azt beszélte el: Egy napon Allah Küldötte (s.a.w.) azt kérte tőlem: „Olvasnál nekem a Koránból?” Azt feleltem: „Hogyan olvashatnék én neked a Koránból, mikor te vagy az, aki nek ki lett nyilatkoztatva?” Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta: „Azt is szeretem hallani, ha mások olvassák”, mire én elkezdtem a Nők szúráját recitálni. Amikor ehhez az ájához értem:

„Hát milyen lesz majd az, amikor előhozunk minden népből egy tanút, és előhozunk téged, tanúként felettük?” (4:41)

Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta: „Most már elég lesz”, és amikor ránéztem, láttam, hogy a szeméből folynak a könnyek. (Bukhari, Tafsir, 4/9; Muslim, Musafirin, 247)

Aisa (r.a.) egy olyan eseményt beszél el, amely bepillantást nyújt a Próféta (s.a.w.) szívének érzékenysége és elmélkedésének mélységébe:

Egy éjjel Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta: „Ha engedélyt adsz nekem, Aisa, Uram imádatával szeretném tölteni az éjszakát!” Azt feleltem: „Bizony, szeretnék veled lenni, de még jobban szeretnék bármit, ami téged boldoggá tesz!” Akkor felkelt, alaposan elvégezte a wudút, és imájába kezdett. Annyira sírt, hogy átázott a ruhája, a szakállja, de még a föld is, ahol leborult.

Még ebben az állapotban volt, amikor Bilál megérkezett, hogy a reggeli imára hívja. Amikor látta a záporzó könnyeit, megkérdezte: „Allah Küldötte, miért sírsz, amikor Allah neked megbocsájtotta a múltbéli és jövőbéli bűneidet? A Próféta (s.a.w.) azt felelte: „És ne legyek olyan szolga, aki hálás Urának? Ezen az éjszakán olyan ája küldetett le nekem, hogy jaj annak, aki úgy olvassa, hogy nem gondolkodik el rajta!” És aztán ezeket az ájakat mondta:

„Bizony, az egek és a föld teremtésében, és az éjszaka és a nappal váltakozásában jelek vannak azoknak, akik értenek. Akik megemlékeznek Allahról állva, ülve és az oldalukon fekve, és elgondolkodnak az egek és a föld teremtésén: „Urunk! Te nem teremtetted ezt hiába. Dicsőség neked! Ments meg minket a Tűz büntetésétől!” (3:190-191) (Ibn Hibban, Sahih, II, 386; Alusi, Ruh'ul-Maani, IV, 157)

Azon az éjszakán, amikor ezek az ájak leküldettek, Allah Küldötte (s.a.w.) gyöngyhöz hasonló könnyeit ontotta reggelig. Ha a hívők az isteni hatalom és fenség megnyilvánulásain elmélkednek, és könnyeket ontanak, a Mindenható Allah áldásával könnyeik feldíszítik a múltó éjszakákat, fényessé teszik a sötét sírokat, és harmatcseppekké válnak a Paradicsom kertjeiben.

Az Áldott Próféta (s.a.w.) elgondolkodtató és gondolatébresztő módon fogalmazott a Kegyes Korán olvasása és a róla való elmélkedés szükségszerűségéről: „Ha egy csoport ember összegyűlik egy házban Allah

házai közül, Allah Könyvét olvassák és beszélnek róla egymást közt, nyugalom ereszkedik rájuk, kegyelem veszi körül őket, és angyalok gyűlnek köréjük. És a Mindenható Allah megemlíti az ilyen embereket az Ő Jelenlétében.” (Muslim, Dhikr, 38; Abu Dawud, Witr, 14/1455; Tirmidhi, Qiraah, 10/2945)

„Aki három napnál rövidebb idő alatt végigolvassa az egész Koránt, az nem képes megfelelően megérteni, és nem képes megfelelően elgondolkodni róla.” (Abu Dawud, Witr, 8/1390; Tirmidhi, Qiraah, 11/2949; Darimi, Salat, 173)

„Úgy olvassátok a Koránt, hogy visszatartsen benneteket a rossztettektől! Ha nem tart vissza benneteket a rossz cselekedetektől, akkor nem olvastátok igazából.” (Ahmed ibn Hanbal, Zuhd, p. 401/1649)

Hogyan olvasták a Társak a Kegyes Koránt?

A Társak elgondolkodtak, hogy megérthessék a Kegyes Koránt, és elmélkedtek Allah Szaváról, és olyan módon olvasták a Koránt, amiből nekünk is tanulnunk kell.

Tökéletes például szolgálnak erre Omár (r.a.) szavai: „Tizenkét év alatt fejeztem be a Bakara szúrát, és akkor egy tevét áldoztam hálám jeléül.” (Qurtubi, I, 40)

Hasonlóképpen, Abdullah, Omár fia (r.a.) azt beszélte el, hogy nyolc éven át tanulmányozta a Bakara

szúrát, hogy képes legyen a benne foglalt parancsokat a gyakorlatban is megvalósítani. (Muwatta', Quran, 11)

Úgy olvasták a Koránt, hogy közben megfelelően meg tudják tanulni minden parancsát és tiltását is. Minden egyes áját úgy tudtak a gyakorlatba is átültetni, hogy mélyen elgondolkodtak rajta. (Kattani, Taratib, II, 191)

Egy ember egyszer elment Zaid ibn Thabithoz (r.a.), és megkérdezte tőle, hogy mi a véleménye arról, ha valaki egy hét alatt végigolvassa az egész Koránt. Allah Küldötte (s.a.w.) Társa azt felelte: „Jó dolog lenne, de nekem nagyobb örömöm származik abból, ha 15 nap alatt olvasom végig Allah Könyvét, vagy akár 20 nap alatt. Ha azt kérdezed, miért, hát azért, mert így mélyen elgondolkodhatom a Koránon, és jobban megértem a jelentését.” (Muwatta', Quran, 4; Ibn Abdilbarr, Istidhkar, Beirut, 2000, II, 477)

Abdullah ibn Maszud (r.a.) azt mondta: „Aki a tudást keresi, az elmélkedjen a Kegyes Korán jelentésén, koncentráljon a magyarázatára és a recitálására; mert a Korán tartalmazza a múltra és a jövőre vonatkozó tudást is.” (Haythami, VII, 165; Bayhaki, Shuab, II, 331)

Egyszeregy sivatagi arab hallotta, ahogy Allah Küldötte (s.a.w.) ezeket az ájakat recitálta: „És aki egy porszemnyi jót tesz, meg fogja látni azt, és aki egy porszemnyi rosszat tesz, meg fogja látni azt.” (99:7-8) Döbbsen kérdezte: „Egy porszemnyit, Allah Küldötte?” „Igen!” - felelte Allah Küldötte (s.a.w.), mire

a sivatagi arab felkiáltott: „Akkor jaj nekem a bűneimért!” Ezt többször megismételte, majd az áját mondogatva távozott. Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta: „A hit most szivárgott be a szívébe!” (Suyuti, ad-Durr’ul-Mansur, VIII, 595)

Hogyan olvassák az igazak a Kegyes Koránt?

Fudayl ibn Iyad (Allah legyen vele kegyelmes) azt mondta: „A Kegyes Korán azért küldetett le, hogy a gyakorlatban megvalósítsák. Mégis, az emberek csak az olvasását tették szokásukká.” Megkérdezték tőle: „Hogyan valósíthatja meg az ember a Koránt a gyakorlatban?” Azt felelte: „Úgy, hogy elfogadja azt megengedettnek és tiltottnak, amiről a Korán ezt kijelenti, engedelmeskedik a parancsainak, a gyakorlatban is megvalósítja őket, távol marad attól, amit tilt, és megáll, hogy elgondolkodjon félelmet keltő kifejezésein.”

A Kegyes Korán minden egyes ájája a mély jelentések rétegeit tartalmazza. Imám Safi (Allah legyen vele kegyelmes) egyenesen azt mondta: „Az Aszr (103.) szúra is elegendő lenne, ha az emberek képesek lennének megfelelően elmélkedni és elgondolkodni rajta.” (Ibn Kathir, Tafsir, ‘al-Asr’)

A híres muszlim tudós, Asmai, a következő történetet idézi fel a Koránról való elmélkedéssel kapcsolatban:

Egyszer egy sivatagi arab jött el Hisam ibn Abdulmalik kalifához. A kalifa azt mondta neki: „Adj nekem valami tanácsot!”, mire az ember, a kalifa gondolatait a Kegyes Koránra irányítva, azt mondta: „Bizony, a Korán elegendő tanács. Allahnál keresek menedéket a megátkozott Sátántól. *'Allah, a Kegyes, az Irgalmas nevében. Jaj a hamisan mérőknek! Akik, ha másoktól vesznek mértéket, teljeset vesznek, de amikor ők adnak mértéket, vagy ők mérnek nekik, kevesebbet adnak. Hát nem gondolják, hogy fel lesznek támasztva egy Hatalmas Napra? A Napon, amikor az emberiség a Világok Ura előtt fog állni.'* (83:1-6)”

És a sivatagi arab még hozzátette: „Az a büntetése, kalifám, azoknak, akik csálnak, mikor másoknak mérnek. Azt pedig becsüld meg te magad, hogy mi lehet a büntetése azoknak, akik elveszik mások minden vagyonát!” (Ibn Abdurabbih, Bedevî Arapların Özdeyiş ve Âdetleri, Istanbul 2004, p. 57)

A nagy oszmán tudós, Muhammed Hadimi azt mondta:

„Az egyetlen módja annak, hogy megmeneküljünk minden bajtól, megpróbáltatástól és szerencsétlenségtől az, hogy magunkévá tegyük a Koránt, és az életünkben is megvalósítsuk. Legyetek állhatatosak a jótettekben, különösképpen abban, hogy lassan és elgondolkodva olvassátok a Koránt, titokban, ami a legjobb cselekedetek között van! Ha valaki így olvas-

sa a Kegyes Koránt, az olyan, mintha a Mindenható Allahal beszélne.” (Lásd: Hadimi, Majmuat’ur-Rasail, p. 112, 194, 200)

Az elmélkedés példái a Kegyes Koránban Elmélkedés a Mindenható Allah tudásáról

A Kegyes Korán számtalan ájában említi a Mindenható Allah határtalan tudását, és arra hívja az embereket, hogy gondolkodjanak el ezen. Egy ilyen ája azt mondja:

„És Nála vannak a Láthatatlan kulcsai, nem ismeri azokat más, csak Ő. És Ő tudja, hogy mi van a szárazföldön, és mi van a tengerben. És egy levél sem hull le úgy, hogy Ő ne tudna róla. És nincs egyetlen mag sem a föld sötétjében, és nincs semmi nedves vagy száraz, ami ne lenne feljegyezve egy nyilvánvaló feljegyzésben.” (6:59)

Ezt az áját hallva a hívőnek meg kell állnia, és el kell gondolkodnia. Oly sok ismeretlen kincs létezik, amelyek kulcsa egyedül a Mindenható Allahnál van, amelyeket még soha nem nyitottunk fel, vagy talán még nem is léteznek, vagy teljesen kívül esnek az emberi elme felfogóképességén! Senki nem ismeri ezeket a Mindenható Allahon kívül. Amellett, hogy végtelen tudással bír ezekről a számukra ismeretlen titkokról, a Mindenható Allah ismer minden egyes élőlényt is, egészen a legapróbb részleteikig. Egyetlen levél sem hullhat le a Mindenható Allah tudta nélkül,

Aki tudja, hogy mikor és hol hullik le, és hányszor fordult át a levegőben, mielőtt földet ért volna.

A Mindenható Allah tudja a földre hullt búzaszemről, hogy ki fog-e csírázni, és hogy ki fogja megenni a belőle sütött kenyeret. Minden, amit látunk és amit nem látunk, amit érzünk és amit nem érzünk, ami kicsi és ami nagy, ismert vagy titkos, minden egyes esemény, ami megtörtént, vagy meg fog történni, benne van a Mindenható Allah tudásában, minden részletével, minden bonyolultságával együtt.⁷⁶

A fenti áját olvasva képzeletünk szárnyra kaphat. Új horizontok és ismeretlen birodalmak nyílnak meg, képzeletünk a föld ismeretlen tájain barangol, a tengerek feneketlen mélységébe merül. Minden egyes élmény hatására az elme a Mindenható Allah tudását és művészetét csodálja a hatalmas tér minden pontján, és a látható univerzumon is túl. A számtalan levélre tekint, amelyek lehullanak a világ minden egyes fájáról, és teljes mértékben tudatában van annak, hogy a Mindenható Allah látja, ahogy az egyik levél itt, a másik ott a földre hull. Felméri, hogy bármilyen mélyen legyen is a földben, egyetlen mag sem kerülheti el Allah tekintetét, és hogy minden egyes részecske, legyen az nedves vagy száraz, az Ő parancsa szerint mozog.

---

76. Lásd: Muhammed Hamdi Yazır, *Hak Dini*, III, 1947; Abû Hayyân, IV, 145-146, (al-Anam, 59)

Ez az utazás az életen keresztül szinte teljesen megtölti az elmét csodálattal. Az idő határáig, a tér legtávolabbi horizontjáig, az ismert és ismeretlen világok mélyére vezető felfedezőút ez. Az út során megtett távolság rendkívül hosszú, a bejárt terület mérhetetlenül hatalmas. Valójában a képzelet teljesen tehetetlen ennek a területnek a valódi felmérésében, mert túl van minden mértéken. Mégis, ezt a tökéletes látványt a fenti ája mindössze néhány szóban tökéletesen és hibátlanul összefoglalja. (Sayyid Qutub, Fi Zilal, II, 1111-1113, al-Anam, 59)

Ha így elmélkedünk tovább a Koránon, kezdünk parányi betekintést nyerni a Mindenható Allah tudásába és hatalmába. Aki viszont elszakad az elmélkedéstől, épp ellenkezőleg, az alsóbb én örvényében kering, megfosztatik az isteni bölcsességektől és fenségtől, ami rejtve van, és mégis ott van mindenki szeme előtt.

Szadi Sirazi azt mondja: „A bölcs ember számára minden egyes falevél az isteni bölcsesség könyve. A tudatlan számára azonban az összes fa sem jelent annyit, mint egyetlen levél.”

Egy másik ájában a Mindenható Allah kijelenti:

„Ő tudja, mi hatol be a földbe, és mi jön ki belőle, és mi jön le az égből, és mi emelkedik fel oda. És Ő az Irgalmas, a Megbocsátó.” (34:2)

Az ája olvasásakor számtalan tárgy, mozgás és forma idéződik fel elménkben. A képzelet még csak

magába foglalni sem képes mindezt a látványt. A fenti ája által ábrázolt történésnek még csak egy töredék másodpercnyi részét sem vagyunk képesek felismerni és megszámolni. Ha az egész emberiség összegyűlné e feladat teljesítésére, és rááldozná egész életüket, végül teljesen kifáradva kellene beismerniük, hogy képtelenek összeszámolni mindazokat a dolgokat, amelyek az egekbe emelkednek vagy onnan leereszkednek akár csak egyetlen pillanatban is.

Mik is pontosan azok a dolgok, amelyek a földbe hatolnak? Milyen magok hullanak a föld keblébe? Milyen fajta bogarak, férgek és más állatok lakoznak a föld alatt? Ki ismeri a víz mennyiségét, a gázrészecskéket, a radioaktív sugarakat, amelyek beszűrődnek a látszólag végtelen talajba? Bizony, rengeteg dolog hatol be a földbe, a Mindenható Allah parancsával és engedélyével...

Másrészt viszont, milyen dolgok emelkednek fel a földről? Hány növény csírázik ki belőle? A Kegyes Korán azt mondja:

„Hát nem néznek a földre? Mennyi mindent teremtetünk mindenféle nemes fajtából!” (26:7)

„Bőségesen árasztottunk le vizet, aztán meghasítottuk a földet hasítással, aztán magot növesztettünk benne, és szőlőt és zöld növényeket, és olívát és datolyapálmát, és dús növényzetű kerteket, és gyümölcsöket és legelőt, ellátásul nektek és a jószágaitoknak.”

(80:25-32, lásd még: 50:7-11)

És a forrásokból nincs-e megszámlálhatatlan sok? Hány vulkán tör ki, lávát fröcskölve? Hányféle gáz párolog? Hány bogár mászik a föld felszínére rejtett üregéből? Milyen lenyűgöző, hogy amikor a hó beborítja a felszínt, számtalan lény keres menedéket a föld keblén, és az isteni védelem által hetekig vagy hónapokig biztonságot találnak ott. A Mindenható Allah a földet jólétük bölcsőjévé tette. Amikor pedig a hó végül elolvad, soha nem csak a rovarok tetemeit látjuk viszont. Úgy másznak elő a föld felszínére, mintha mi sem történt volna, és ott folytatják életüket, ahol abbahagyták.

Ha megállunk egy pillanatra, és elgondolkodunk az angyali és spirituális erőkön, a hangokon és fohászokon, amelyek felszállnak az égbe... rengeteg dolog van, érzékelhető és érzékelhetetlen, élő és élettelen, amelyekről az emberi lények oly keveset tudnak, a többi pedig teljesen kívül esik tudásuk birodalmán.

Kíváncsiak vagyunk, hogy mi ereszkedik le az égből? Esőcseppek, meteorok, ragyogó és fényes sugarak, csakúgy, mint a végzet nyilai, az elrendelt döntések és az isteni kegyelem szellője. Egyesek kiterjednek minden élőlényre, mások pedig a kegyelem olyan sugarai, amelyek csak egy-egy élőlénynek szólnak. És mindezek egyetlen szempillantás alatt történnek. Képes-e az emberi megértés felfogni az ehhez hasonló történeteket, amelyek az egész világban a pillanat egyetlen töredéke alatt mennek végbe? Egymilliárd

életidő sem lenne elegendő összeszámolni ezeket az eseményeket.

És mégis, a végtelen isteni tudás, amely mérhetetlenül kívül esik az emberi felfogóképeség határán, nem ismer semmiféle határt, és magába foglalja mindezeket a történeteket, bárhol és bármikor menjenek is végbe. Soha nem szabad elfelejtenünk, hogy minden egyes teremtmény minden egyes szívverését a Mindenható Allah tartja ellenőrzése alatt. (Lásd: Sayyid Qutub, Fi Zilal, V, 2891-2892, Saba, 2-3)

Al-Waqia szúra

Tudjuk, milyen fontos, hogy a Kegyes Korán minden egyes ájáján elgondolkodjunk. De most csak az al-Waqia, an-Naml és ar-Rum szúrák egyes ájaira fogunk koncentrálni.

A Mindenható Allah az al-Waqia szúráat azzal kezdi, hogy leírja az Ítélet Napjának rettenetét, azét a napét, amikor egyesek felemeltetnek, mások megaláztatnak. Miután elszámolásra hívták őket, az emberiséget három csoportba fogják szétválasztani.

Lenyűgözően ékesszóló leírással, a Mindenható Allah elmagyarázza, hogy milyen áldásokat fognak kapni azok a szolgák, akik minden tekintetben jól éltek életüket, és a jóra való, akik a könyvüket a jobb kezükbe kapják majd. Ezt követi a szomorú és rettenetes büntetés leírása, ami azoknak jár, akik a köny-

vüket a bal kezükbe kapják. A hajmeresztő kínzások leírásával a Mindenható Allah figyelmezteti szolgáit, hogy maradjanak távol a bűnöktől. Majd elmélkedésre szólítja fel szolgáit, hogy elkerülhessék ezt a siralmas állapotot.

Az emberiség megteremtése

„Mi (Allah) teremttünk benneteket, miért nem ismeritek hát el az igazságot? Láttátok-e azt, amit kilövelltek? Vajon ti vagytok, aki teremti azt, vagy Mi vagyunk a Teremtő?” (56:57-59)

Az isteni művészet milyen hatalmas alkotása, hogy pusztán egy csepp folyadékból kialakul az aprólékosan részletes, és mégis harmonikusan szervezett emberi forma!

A halál és a feltámadás

„Mi rendeltük el közöttetek a halált, és nem tudtok megelőzni. Abban változtatjuk meg a formátokat, és megteremtünk benneteket abban a formában, amiről nincsen tudomásotok.” (56:60-61)

Ez a halál valósága, az elkerülhetetlen, amitől nem menekülhet meg senki. Ha a Mindenható Allah úgy akarja, egyszerre elpusztíthatja az összes tagadót, és teljesen új embereket teremthet a helyükre.

„És bizony, ismeritek az első teremtetést, hát nem fogadjátok meg az intést?” (56:62)

Miután egyszer már tökéletesen megteremtette az emberi lényeket, a Mindenható Allahnak kétségkívül hatalmában áll, hogy újrateremtse őket. Nagyon fontos elgondolkodnunk ezen a tényen, és felkészülni a Feltámadásra, a halál utáni elkerülhetetlen újjászületésre.

A magok és növények

„Láttátok-e azt, amit elvettek? Ti vagytok-e azok, aki megnöveszti, vagy Mi vagyunk a növesztő? Ha Mi úgy akarnánk, bizonyos száraz törmelékké tennénk, és akkor tanácstalanul maradnátok: „Bizony, tönkrementünk, sőt, meg vagyunk fosztva!” (56:63-67)

Elgondolkodó szemmel a körülöttünk elterülő szántókra, fákra és más növényekre kell tekintenünk, és csodálnunk a Mindenható Allah áldásait és utánozhatatlan művészetét a teremtésben. A Mindenható Allah műve nélkül az emberi lények minden erőfeszítése hiábavaló lenne, még egy szál gyomot sem tudnánk termesztani.

Képzeljük csak el egy pillanatra, hogy minden zöld növény, ami körülvesz minket, kiszárad! Milyen sivár is lenne akkor az életünk...

A friss víz

„Láttátok-e a vizet, amit isztok? Ti külditek le az esőfelhőkből, vagy Mi vagyunk a leküldő? Ha Mi úgy akarnánk, sóssá tehetnénk, miért nem vagytok hát hálásak?” (56:68-70)

A felhőkből hulló friss víz a Mindenható Allah óriási ajándéka. Ha keserű lenne, senki nem lenne képes megédesíteni. Vagy ha súlyos aszály sújtana minket... kinek lenne hatalma összegyűjteni a felhőket, és akár csak egy csepp vizet fakasztani belőlük?

A tűz

„Láttátok-e a tüzet, amit gyűjtötök? Ti hoztátok létre a fáját, vagy Mi vagyunk a létrehozó? Mi tettük azt emlékeztetővé, és kényelemmé az utazóknak a sivatagban.” (56:71-73)

Érdemes elgondolkodni azon, hogy ki teremtette a tüzet, amely olyan hatalmas hasznára van az emberiségnek, és a fát, ami táplálja? Tekintsünk csak a Mindenható Allahra, hogy támaszt tüzet a zöld fákból! És gondolkodjunk el a tűz természetén. Hogyan ad meleget és fényt, miközben ég?

A sivatagban utazók a tűznél keresnek menedéket az éjszaka hidegétől és sötétjétől. Számukra a tűz elengedhetetlen a fűtéshez, világításhoz és főzéshez. Kétségtelen, hogy a tűz az egész emberiség számára nélkülözhetetlen. Az élet csaknem lehetetlen tűz nél-

kül. A tűz tehát, a vízhez, földhöz és levegőhöz hasonlóan szintén az alapvető szükségletek közé tartozik. Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta: „A muszlimok társak három dologban: a vízben, a növényzetben és a tűzben.” (Abu Sawud, Buyu, 60/3477)

Másrészt, ha a tűzre pillantunk, eszünkbe kell jutnia a Pokol tüzének is. Milyen jelentőségteljes tény, hogy alattunk az izzó magma hatalmas rétege rejtőzik, a lángok hihetetlen óceánja, felettünk pedig ott a Nap, ez a gigantikus tűzgolyó. Semennyi hálaadás nem elegendő azért, hogy Urunk a két tomboló tűz között kényelmes életet biztosított számunkra!

Ezekért az áldásokért cserébe az embernek gyakorta magasztalnia (taszbih) kell a Mindenható Allahot:

„Magasztaljátok hát Hatalmas Uratok nevét!”

(56:74)

Nyelvünket a Korán olvasásával és a jó tanácsolással kell elfoglalnunk. Ez a nyelv taszbih-je.

A szívünknek hálát kell adnia, a legmélyebb érzelmektől átítatva. Ez a szív taszbih-je.

A testünknek is folytatnia kell a taszbih-t, önkéntes imákkal, böjttel és más jótettekkel.

Csillagok és kinyilatkoztatás

„De nem! Esküszöm a csillagok nyugvóhelyére! És bizony, hatalmas eskü ez, bárcsak tudnátok!”

(56:75-76)

Az Isteni Fenség végtelensége... a Mindenható Allah a végtelenségre irányítja gondolatainkat.

Az űr valójában olyan, mint egy tenger, oszlop nélkül, határtalan óceán...

Ezek az áják a hajnalra hívják fel a figyelmet, ami azután kezdődik, hogy a csillagok eltűnnek szem elől, és az istenszolgálat cselekedeteire, amiket a hívők éjszaka végeznek.

Valamint az áják esküsznek az Allah Küldöttének (s.a.w.) adott kinyilatkoztatásra is. Minden kinyilatkoztatás egy vagy több ájából állt, vagy lehetett egy egész szúra is, amiért az egyes kinyilatkoztatásokat *nadzsm*, vagyis csillag néven is nevezik.

A Kegyes Korán

„Bizony, ez egy nemes Korán, jól őrzött Könyvben, nem érinthetik azt, csak a megtisztultak.” (56:77-79)

Mindenképpen elengedhetetlen, hogy mély tiszteletet mutassunk a Kegyes Korán iránt. Még a külső borítóját sem megengedett úgy megérinteni, hogy nem vagyunk a wudú, a rituális tisztaság állapotában. Akinek nincs wudúja, az még a ruhája szegélyével sem

foghatja meg a Koránt. Óriási tudatlanság, ha valaki tiszteletlenül viselkedik a Kegyes Koránnal szemben, hiszen az:

„Kinyilatkoztatás a Világok Urától. Ez az a kijelentés az, ami iránt megvetőek vagytok? És az ellátásotokká teszitek azt, hogy tagadtok?” (56:80-82)

Az, hogy a Kegyes Korán megszólítottjai közé tarthatunk, az egyik legnagyobb áldás. Ezért az áldásért úgy adhatunk hálát, ha tiszteletben tartjuk és a benne foglaltak szerint éljük az életünket.

A halál

„Akkor miért nem, mikor a lélek eléri a torkot, és abban a pillanatban néztek,” (56:83-84)

Amikor eljön az idő, és a Mindenható Allah parancsára elérkezik a halál, az ember semmit sem tehet, hogy távol tartsa:

„és Mi közelebb vagyunk hozzá, mint ti, csak ti nem láttok – akkor miért nem – ha azt állítjátok, hogy úgysem vagytok a Mi parancsunk alatt, miért nem hozzátok vissza azt a testbe, ha igazak vagytok?”
(56:85-87)

Ilyen Allah hatalma, és az ember tehetetlensége... Az emberiség kénytelen behódolni az isteni rendelésnek, akár önszántából, akár anélkül. Az igazság pillanatában a kevély zsarnokok, akik egész életükben az isteni parancs ellen lázadtak, még a hangjukat sem

lesznek képesek felemelni. Amikor az ember megszabadul a felfogóképességét beborító tudatlanság számtalan fátyolától, abban a pillanatban végre meglátja és megérti egyszer és mindenkorra, hogy a Mindenható Allahé a valódi uralom.

Az elhunyt három helyzet egyike vár

„És ha azok között volt, akik közel hoztattak Allahhoz, akkor számára az elmúlás pihenés, és kellemes nyugvóhely, és a Boldogság Kertje. És ha a Jobb társai közül való volt, akkor: „Békesség neked, a Jobb társai közül!” De ha a tagadók, a tévelygők közül való volt, akkor számára a vendéglátás a forró víz, és az égés a Tűzben!” (56:88-94)

A hitetlenek és a romlott muszlimok az utóbbi csoportba tartoznak.

„Bizony, ez a nyilvánvaló igazság!” (56:95)

Menedékkeresés a Mindenható Allahnál

„Magasztald hát Hatalmas Urad nevét!” (56:96)

An-Naml szúra

Ez a szúra annak megerősítésével kezdődik, hogy a Kegyes Koránt a Mindenható Allah küldte le, a végtelenül Bölcs és mindent Tudó. Allah fensége túl

van minden mértéken és elképzelésen. Kijelenti, hogy a segítség és a csodák, amelyeket Ő ad Prófétáinak, legyőzhetetlenek. Majd jó hírt mond az Áldott Próféta (s.a.w.) elküldéséről, az utolsó küldöttről, aki az emberiség hatalmas fejlődésének eszköze, és megemlíti a Mózes, Dávid, Salamon Szálih és Lót prófétákkal történeteket, hogy egyértelművé tegye az ügyet.

Ezek a történelmi beszámolók a Mindenható Allah hatalmának és tökéletességének bizonyítékai. Mivel a bálványimádók nem hittek bennük, a Mindenható Allah további általános bizonyítékokkal intézett hozzájuk kihívást, megkérdőjelezve felfogóképességüket:

„Vagy ki teremtette az eget és a földet, és küldött le nektek vizet az égből? És szépséges kerteket növesztünk azáltal – nem ti vagytok azok, akik a fáit növesztik. Van-e más isten Allah mellett? Nem! De ők olyan nép, akik egyenlőket tulajdonítanak.” (27:60)

Rögtön azután, hogy ezt az áját olvasta, Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta:

بَلِ اللّٰهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ وَأَحْكَمُ وَأَكْرَمُ وَأَجَلُّ
وَأَعْظَمُ مِمَّا يُشْرِكُونَ

„Nem, a Mindenható Allah (végtelenül) jobb, tartósabb, bölcsőbb, nagylelkűbb, ékesszólóbb és hatalmasabb, mint amit társul állítanak Mellé!” (Bayhaqi, Shuab, II, 372)

A továbbiakban a szúra arra hív, hogy elgondolkodjunk az élőlényeken és eseményeken, az isteni hatalom jelein:

„Vagy ki tette a földet rögzített lakhellyé, és helyezett bele folyókat, és szilárd hegyeket teremtett rá, és elválasztót helyezett a két tenger közé? Van-e más isten Allah mellett? Nem! De a legtöbben nem tudják. Vagy ki válaszol a kétségbeesettnek, amikor Hozzá fohászkodik, és távolítja el a rosszat, és tesz benneteket a föld örököseivé? Kevéssé emlékeztek meg! Vagy ki vezet benneteket a szárazföld és a tenger sötétségén keresztül, és ki küldi el a szeleket örömhírként az Ő kegyelme (az eső) előtt? Van-e más isten Allah mellett? Magasztos Allah mindaz felett, amit társítanak! Vagy ki hozza létre a teremtést, aztán ismétli meg, és ki gondoskodik rólatok az egekből és a földből? Van-e más isten Allah mellett? Mondd: „Hozzátok elő a bizonyítékaitokat, ha igazak vagytok!” (27:61-64)

Ar-Rúm szúra

A Mindenható Allah ismét elmélkedésre hívja szolgálait:

„Hát nem gondolkodnak el magukban? Allah nem máshogy teremtette az eget és a földet, és mindazt, ami közöttük van, mint igazsággal, és egy meghatározott időre. És bizony, sok ember nem hisz az Urukkal való találkozásban. Hát nem utaztak a földön, és nem nézték meg, hogyan végezték azok,

akik előttük voltak? Hatalmasabbak voltak náluk az erejüket tekintve, és megművelték a földet, és építettek rajta, többet, mint amit ők építettek. És a Küldötteik eljöttek hozzájuk nyilvánvaló bizonyítékokkal. És Allah nem volt igazságtalan velük, hanem ők voltak igazságtalanok saját magukkal szemben.” (30:8-9)

Néhány ájával később pedig a Mindenható Allah egyedülvalóságának, végtelen hatalmának és fenségének bizonyítékait említi, egyiket a másik után:

„Ő hozza elő az élő a halottból, és előhozza a halottat az élőből. És Ő ad életet a földnek annak halála után. És ti is így hozattok majd elő. És az Ő jelei között van, hogy megteremtett benneteket porból, aztán íme! Emberi lények vagytok, szétszóródva. És az Ő jelei között van, hogy teremtett nektek saját magatokból társakat, hogy nyugalmat találhassatok bennük, és szeretetet és irgalmat helyezett közétek. Bizony, ebben jelek vannak azoknak, akik elgondolkodnak. És az Ő jelei között van az egek és a föld megteremtése, és a nyelveitek és színetek változatossága. Bizony, ebben jelek vannak azoknak, akiknek tudásuk van. És a jelei között van az alvásotok éjszaka, és napközben az, hogy az Ő kegyét keresitek. Bizony, ebben jelek vannak azoknak, akik hallanak. És az Ő jelei között megmutatja nektek a villámlást, félelemként, és reményként. És Ő vizet küld le az égből, és általa életet ad a földnek, annak halála után. Bizony, ebben jelek vannak azoknak, akik használják az eszü-

ket. És az Ő jelei között van, hogy az egek és a föld az Ő parancsára állnak. Aztán, amikor szólít benneteket egyetlen szólítással, a földből, íme, mind előjöttek. És Ővé mindenki, aki az egekben és a földön van. Mind engedelmeskednek Neki.” (30:19-26)

Akik nem gondolkodnak el Uruk jelein

Amikor valódi szolgálait jellemzi, a Mindenható Allah kijelenti:

„És azok, akik, ha Uruk ájáira emlékeztetik őket, nem süketek és vakok rá.” (25:73)

Amikor a Kegyes Koránt olvassák, vagy annak alapján tanácsot adnak nekik, a hívők jól figyelnek; a szívükkel is hallgatják, elgondolkodnak azon, amit hallanak, és engedelmeskednek annak, amire hívják őket.

Egy másik ája azt mondja:

„A hívők csak azok, akiknek a szíve remeg, ha Allahot említik, és ha az Ő ájait olvassák nekik, megerősödik a hitük, és Urukra hagyatkoznak.” (8:2)

Ezzel ellentétben, azok, akik nem veszik ki a részüket a Kegyes Korán ihletéből, nem ébrednek tudatára jeleinek és titkainak, visszariadnak attól, hogy titkainak igazságában elmélyedjenek, és elhanyagolják parancsait és tiltásait, a súlyos veszteség állapotában vannak.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Elfordítom az Én jeleimtől azokat, akik jogtalanul fennhéjázók a földön, és még ha látnak is minden jelet, nem fognak hinni benne. És ha látják az igaz vezetés útját, nem fogják azt útjuknak választani, és ha látják a tévelygés útját, azt veszik útjuknak. Ez azért van, mert tagadták a jeleinket, és nem törődtek velük.” (7:146)

A fennhéjázók, akik lenézően viselkedtek másokkal, hatalmasnak és felsőbbrendűnek képzelve magukat, nem képesek elgondolkodni a Kegyes Korán jelenésén, és ezért nem vehetik ki részüket vezető fényéből, mivel a Mindenható Allah megfosztotta a zsarnokok szívét attól a lehetőségtől, hogy megérthessék a Kegyes Korán bölcsességeit, és megismerjék az isteni hatalom benne található megnyilvánulásait. Megfosztattak a páratlan isteni ajándéktól, mivel nem illik az a Kegyes Koránhoz, az isteni bölcsességek és titkok kincstárához, hogy a nyomorúság ilyen mocsarában lakozzon. Csak az igazak szívébe léphet be, és számukra vezető fénné válik.

Azok szomorú állapota, akikben a jóra valósnak a legkisebb nyoma sincs, annak köszönhető, hogy nem elmélkednek megfelelően a Koránon, és ennek eredményeként alsóbb énjük szenvedélyei és szeszélyei uralják őket. Ha lelkiismeretesen elgondolkodnának a Koránon, és követnék, nem döbbennének meg az isteni parancsokon, hanem épp ellenkezőleg, elfogadnák

az igazságot, és erkölcsi normáik fejlődésével elkezdhetnék megszerezni saját részüket is az isteni titkokból és bölcsességekből. Ennek eredményeképpen az örök béke és boldogság kapui szélesre tárulnának előttük.

Az eddigiekből következik, hogy egy hívő számára elképzelhetetlen, hogy elhanyagolja az elmélkedést, és ennek következtében elpazarolja azt a kincset, amit az élete jelent. A Mindenható Allah így figyelmeztet minket arra, hogy milyen értékes az idő, és milyen súlyos hiba elpazarolni:

„Az időre. Bizony, az ember vesztésében van. Kivéve azok, akik hisznek, és jótetteket cselekszenek, és egymást az igazságra ösztönzik, és egymást türelemre ösztönzik.” (103:1-3)

Ezért a jóra való hívő nézése mindig mélyre tekintés legyen, a csendje mindig elmélkedés. Különösen a Kegyes Koránba foglalt isteni igazságokon kell mélyen elgondolkodnia, és azon igyekeznie, hogy a *marifatullah* állapotát elérje. A hívőnek úgy kell tekintenie a Kegyes Koránra, mint egy levélre, amelyet a Mindenható Allah írt szolgálóinak, és a hit hosszan tartó lelkesedésével kell fogadnia a boldogság örökkévaló forrását.

Állandóan a *muraqabah* állapotában lenni

A *muraqabah* azt jelenti, hogy megvizsgáljuk belső világunkat, állandó megfigyelés alatt tartjuk,

és ráirányítjuk minden figyelmünket. A taszavvuf a *muraqabah* állapotát úgy határozza meg, mint az ihletre vagy a spirituális megvilágosodásra való várakozást, annak tudatában, hogy a Mindenható Allah minden egyes pillanatban lát minket, és a szívünkbe néz. Egyszerűbben kifejezve, a *muraqabah* azoknak való, akik belső világuk felé fordulnak, és állandóan saját állapotukon gondolkodnak, és elszámolásra hívják saját magukat. Ilyen módon szívük éberre, tudatosá válik, és eléri azt a lelkiállapotot, amelyben megfelelően kereshetnek menedéket a Mindenható Allahnál.

A Valósághoz vezető legrövidebb út

A szív birodalma, akárcsak a látható birodalmak, végtelen teret kínál az elmélkedésre. Mevlana Rúmi (Allah legyen vele kegyelmes) gyönyörűen rávilágít a *muraqabah*, a belső világon való elmélkedés fontosságára:

„Egy szúfi egyszer egy díszes kertbe ment, hogy lelke felviduljon és mélyen elmerüljön az elmélkedésben. Beleszeretett a kert vibráló színeibe. Behunyta szemét, hogy kezdődjön a *muraqabah* és az elmélkedés. Egy tudatlan ember járt arra, és azt gondolta, a szúfi alszik. Döbbsen és haragosan szidta meg: „Te meg miért alszol? Nyisd ki a szemed, és nézd a növényeket, a virágzó fákat és a zöld fűvet! Tekints Allah kegyelmének alkotásaira!” A szúfi így felelt: „Egy dolgot tudnod kell, te tudatlan: a szív a Mindenható Allah legnagyobb

alkotása. Minden más csak ennek az árnyéka. A fák között forrás fakad. Kristálytiszta vizében láthatod a fák tükörképét mindkét partján. Álomkert tükröződik a patakban. A valódi kert a szívben van, mert a szív az, ahova a Mindenható Allah tekint. Elegáns, karcsú tükörképe ott van az evilági életben, vízből és sárból. Ha az evilági dolgok nem a szív öröméből nőtt ciprusok tükörképei lennének, a Mindenható Allah nem nevezte volna ezt az álom-világot a megtévesztés helyének. A Korán azt mondja:

„Minden lélek megízleli a halált. És a teljes fizetségeket csak a Feltámadás Napján kapjátok meg. Akkor, aki távol tartatik a Tüztől, és beléphet a Paradicsomba, az bizony sikeres lesz. És az evilági élet nem más, mint megtévesztő élvezet.” (3:185)

A tudatlanok, akik a Paradicsom kertjének képzelek ezt a világot, és felkiáltanak: „Ez itt a Paradicsom!” – ők azok, akiket bolonddá tett a patak vizének csillogása. Azok, akik távol maradnak a valódi kerttől, akik nem Allah igaz szolgái, hajlanak az álmodozásra, és megtévednek. El fog jönni a nap, amikor vége szakad a megtévedtek nemtörődöm álmának. Szemük kinyílik, és meglátják az igazságot. De mit ér az, ha valaki csak utolsó lélegzetével látja meg az igazságot? Milyen jó is annak, aki meghal még a halála előtt, és akinek lelke megérzi az igazság illatát ebben a kertben!”

A *muraqabah* fontos ösvény a Mindenható Allah eléréséhez és a tudásszerzéshez, a bölcsességhez és a

titkok kulcsaihoz. A taszavvuf, a spirituális fejlődés tudománya szerint az egyik legértékesebb és legihletettebb út.

A muszlim, aki a *muraqabah* felé törekszik, először felkészíti rá a szívét, és a sarkára ülve, ahogy az imában is ül, fejét előreahajtja, a térdei felé. Teljes erejével koncentrálna a Mindenható Allah felé fordul, és ebben a lelkiállapotban elgondolkodik ezen az igazságon: „A Mindenható Allah mindig lát engem; mindig velem van, Ő közelebb van hozzám, mint saját magam”. Ennek következményeként a minden dolgot körülvevő Isteni Fény elkezd beszívárogni a szívébe.

Muhammad Hadimi (Allah legyen vele kegyelmes) szerint a *muraqabah* végezhető a *rabita* (spirituális, lelki kapcsolat vagy kötelék) segítségével is, amelynek eredményeképpen remélhetőleg isteni bölcsességek kezdenek megnyilvánulni. (Hadimi, Risala fi Usul'it-Tariqah, 139)

A szeretet népe szerint a *muraqabah* a Mindenható Allah Közelségébe vezető legrövidebb út.

Ha szívünkkel a Mindenható Allah felé fordulunk, az mindenképpen fontosabb és hatékonyabb, mintha többi testrészünkkel fordulnánk felé. Bárki Ura felé fordíthatja szívét, bármikor, egyszerűen, míg többi testrészünk számára az istenszolgálat cselekedetei nehezzé válhatnak, ha megbetegszünk vagy megöregszünk.

A bölcsek azt mondják: „A *muraqabah* nyugodt lélegzete Allahért jobb, mint Salamon minden kincse.”

Allah Küldötte (s.a.w.) elmondta, hogy lesznek olyan emberek, akik az Ítélet Napján a Mindenható Allah Trónjának árnyékában lehetnek, azon a Napon, amikor nem lesz majd más árnyék, csak az Ő Trónjának árnyéka. Ezek között a szerencsés, áldott emberek között lesz az is, aki magányosan emlékezik meg a Mindenható Allahról, és közben hullanak a könnyei (lásd: Bukhari, Adhan, 36; Muslim, Zakat, 91)

A *muraqabah* elérése

A *muraqabah* voltaképpen az *ihszan* tudatosságának megélése, amit Gábiel (a.s.) így határozott meg: „Az *ihszan* azt jelenti, hogy úgy szolgálod Allahot, mintha látnád Őt. Még ha te nem is látod Őt, Ő biztosan lát téged...” (Muslim, Iman, 1, 5; Bukhari, Iman, 37)

Az érettség elérése az Iszlámban és a hitben attól függ, hogy sikerül-e elérnünk az *ihszan* állapotát; és ahhoz, hogy az *ihszan* állapotát megéljük, a *muraqabah* által kell értékelnünk saját magunkat, azzal a tudattal, hogy folyamatosan ránk irányul a Mindenható Allah tekintete, és javítanunk kell a cselekedeteinket.

Szívünkben szilárd meggyőződésként gyökerezzen a tény, hogy a Mindenható Allah közelebb van hozzánk, mint saját magunk.

A hívő akkor érte el az *ihszan* állapotát a hiten keresztül, ha szíve ezekkel az érzésekkel kezd dobogni. Ettől kezdve minden jótettet ihletett, jelentéssel teli szívvel végez, és alámerül a Kegyes Koránról, a világ-mindenségről és az emberről való elmélkedés spirituális élvezetében.

Ahhoz, hogy az egész Koránt gondolkodva olvassák végig, a taszavvuf diákjai először csak egy bizonyos áján gondolkodnak el. Erre olyan ájakat választanak ki, amelyek nagyobb hatással vannak a szívre, és jobban felkeltik a Mindenható Allah Jelenlétének érzését, és az az Iránta való szeretetet. A Naqsibandi rendben ezt a folyamatot illetik *muraqabah* néven – amikor az ember egyetlen ájáról való mély elmélkedésbe merül.

A Muraqabah-nak négy szintje van:

1. Muraqaba-i Ahadijja

Az elmélkedés tárgya itt az Ikhlász (112.) szúra, és a Mindenható Allah Egyedülvalósága, Aki a leg-tökéletesebb tulajdonságokkal rendelkezik, és mentes mindenféle hiányosságtól. Ez az a szint, ahol az ihlet a szívbe kezd áramlani.

Az egyes ájak jelentését a szívünkbe kell vetíteni, anélkül, hogy hasonlatokat állítanánk fel, vagy bármiféle fizikai jellemzőt tulajdonítanánk a Mindenható Allahnak.

Csak azokat a tulajdonságokat nézzük, amelyekkel a Mindenható Allah saját Magát jellemzi. Ha képzeletünk homályossá válik, megismételjünk magunkban az áját, és előlről kezdjük az elmélkedést.

Ezt folytatva a hívő jobban átéli az *ihszan* érzését, ahogy részesedni kezd a *marifatullahból*, Allah megismeréséből.

Az Ikhlasz szúra voltaképpen a következőkre emlékeztet minket: a Mindenható Allah Egyetlen és Egyedülvaló. Az Egyedülvalóság egyedül az Ő tulajdonsága. A Mindenható Allah nem nyilvánítja meg az Ő Lényegét ebben a világban. Rá a *mukhalafatun'ilhawadisiz* tulajdonsága jellemző, ami azt jelenti, hogy semmilyen módon nem hasonlít semmilyen teremtettség dologra. Bármi is van a világon, amire gondolunk, vagy amit elképzelünk, a Mindenható Allah Lényege különlegesebb és felsőbbrendű annál. Urunk megtapasztalhatatlan, végtelenül hatalmasabb, mint ahogy mi el tudjuk képzelni, és a tökéletességét fel sem tudjuk fogni. Mivel nincs semmi, ami hasonló lenne Hozzá vagy az Ő ellentéte lenne, ezért a Lényegét nem vagyunk képesek elképzelni.

A Mindenható Allah Szamad, ami azt jelenti, hogy nincs szüksége semmire, de mindennek és mindenkinek szüksége van Rá. Övé minden erő a világ-mindenségben.

Az embernek el kell gondolkodnia a Mindenható Allah hatalmán és fenségén, és el kell fogadnia saját

gyengeségét, teljes létezését a Teremtőnek vetve alá. Alsóbb énjétől megszabadulva arra kell törekednie, hogy a Mindenható Allah Szépségére (Dzsamal) vonatkozó tulajdonságainak megnyilvánulási helyévé váljon.

Az Egyetlenség nem hagy helyet a megosztásnak, részeknek vagy társaknak. A Mindenható Allah ezért nem született senkitől és nem is nemzett senkit; nincs és soha nem is volt semmi vagy senki Vele egyenlő. Nem apa, és nem fiú, ahogy a keresztény tanok állítják. A Mindenható Allah Egyedülvalóságába vetett hit nem engedi a társ vagy a születés lehetőségét, mert ami születik, az elkülönít, és ami elkülönít, az pusztulásra van ítélve – ugyanaz a sors vár rá, mint arra, akit nemzett. A nemzés a halandók sajátja, az emberi faj továbbvitelének szükségessége.

Egy ilyen szükséglet tökéletlenség lenne, és a Mindenható Allah, az Egyetlen, a Szamad, a szükség-szerűen Létező távol áll mindenfajta tökéletlenségtől és hibától.

A szívnek, az elmélkedés és érzékelés központjának, éreznie kell az isteni fenség és hatalom áramlását és megnyilvánulását, és a szüntelen hála állapotában kell lennie.

2. Muraqaba-i Maijja

Ebben a lépésben mélyen elgondolkodunk az áján: **„és Ő veletek van, bárhol is vagytok” (57:4).** Az ember

megérti, hogy kinek a társaságában kellene időznie, és ez a lelkiállapot tudatossággá változik a szívben.

Az emberiség semmiképpen nem maradhat Allah tudásán és uralmán kívül, még akkor sem, ha valaki a föld alá vagy a tenger mélyére bújna. Minden szívverés, minden lélegzet, minden látott tárgy és hallott hang azt bizonyítja, hogy a Mindenható Allah állandóan szolgálival van. Amikor eljön a haláluk kijelölt ideje, a Mindenható Allah voltaképpen megvonja tőlük a képességüket, hogy még egyet lélegezzenek.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Hát nem látod, hogy Allah tudja mindazt, ami az egekben és a földön van? Nincs titkos beszélgetés hármásban, csak úgy, hogy Ő a negyedik közülük, sem ötösben, csak úgy, hogy Ő a hatodik közülük, és sem kevesebb annál, sem több annál, csak úgy, hogy Ő velük van, bárhol is vannak. Aztán, a Feltámadás Napján tájékoztatja őket arról, amit cselekedtek. Bizony, Allah minden dolog Tudója.” (58:7)

A Mindenható Allah az ember legközelebbi barátja, közelebb van hozzá még a legközelebbi rokonánál is; jelenléte mindig nyilvánvaló hatalmán keresztül, mint például az angyalok munkálkodása. Mások csak az ember külső állapotait ismerhetik meg. Nemcsak hogy nincsenek segítségünkre minden szempontból, de nem is tudnak megoldani számos problémát, amelyek időről időre bántják az embert. A Mindenható Allah viszont bensőségesen ismer minden állapotot,

amibe az ember kerülhet, és azt tesz, amit Ő akar, kiváltképp az ember halálának pillanatában. Ez az a pillanat, amikor az ember végül tisztába jön azzal a ténnyel, hogy egész idő alatt senki nem volt hozzá közelebb, mint a Mindenható Allah. A Kegyes Korán azt mondja:

„Akkor miért nem, mikor a lélek eléri a torkot, és abban a pillanatban néztek, és Mi közelebb vagyunk hozzá, mint ti, csak ti nem láttok” (56:83-85)

Azokat, akik elfelejtik, hogy a Mindenható Allah mindig velük van, azokat, akikből hiányzik ez a tudatosság, a Mindenható Allah így figyelmezteti:

„El akarnak rejtőzni az emberek elől, de Allah elől nem rejtőzhetnek el, és Ő velük van, amikor a terveiket szövik éjszaka, olyan szavakkal, amelyek Neki nincsenek tetszésére. És Allah átfogja azt, amit tesznek.” (4:108)

Az, aki tudatában van annak, hogy a Mindenható Allah mindenhova elkíséri őt, és hogy a cselekedetei folyamatos isteni megfigyelés alatt állnak, elkezd ügyelni arra, hogy mit tesz, és így elkerüli a kísértést, hogy rossztetteket kövessen el.

3. Muraqaba-i Aqrabijja

„És bizony, Mi teremttük meg az embert, és Mi tudjuk, hogy mit sugall neki a lelke, és Mi közelebb vagyunk hozzá, mint a nyaki ütőere.” (50:16)

Ez az az ája, amelyen ezen a szinten elmélkedünk. Ahogy az *aqrabijja*, vagyis „közelség” szó is sugallja, a Mindenható Allah közelebb van hozzánk saját magunknál is. Ismeri a gondolatainkat, szándékainkat és érzéseinket.

Azok a dolgok, amelyek még a szavainkat feljegyző angyalok előtt is rejtve vannak, az akár csak egy pillanatra eszünkbe jutó gondolatok és döntések soha nem maradhatnak titokban a Mindenható Allah előtt, mert Ő az, aki a gondolatokat megteremtette, ahogy minden mást is.⁷⁷

Hogy is lenne lehetséges az, hogy a teremtmény ne tudja? Aki megfelelően elgondolkodik ezen, az nem tudja leküzdeni reszketését, és elszámolásra hívja saját magát. Ha csak ezt az áját képzelnénk magunk elé szívünkben és elménkben, az önmagában elegendő lenne ahhoz, hogy félelmet keltsen bennünk bármiféle rossztett elkövetése ellen, és megakadályozza, hogy

---

77. A Mindenható Allah Khaliq/Teremtő tulajdonságával megnyilvánul a jó és a rossz dolgok létrejöttében is. Ha valaki rossztettet szándékozik elkövetni, a Mindenható Allah megnyilvánítja Teremtő tulajdonságát, és vagy engedi, hogy az az ember végrehajtsa a rossztettet, vagy megakadályozza benne. Ez így van a jótettek esetén is. Ha valaki jótettet szándékozik elkövetni, a Mindenható Allah megint csak megnyilvánítja Teremtő tulajdonságát, és vagy megengedi a végrehajtást, vagy megakadályozza. Ha a cselekedni szándékozó megakadályoztatik a jótett végrehajtásában, akkor is jutalmat kap a jó szándékáért. Röviden, a Mindenható Allah az, aki megteremti a jót és a rosszat is, de a megelégedése mindig a jóval van.

akár csak egyetlen szót is szóljunk, amely nincs a Mindenható Allah tetszésére – még a rosszindulatú gondolatoktól is visszatartana. Ez az ája valóban elegendő ahhoz, hogy az embert szilárdan megtartsa az igazság útján, és figyelmeztesse a Túlvilágon váró büntetés gondolatával.

Az Anfál szúrában azt olvashatjuk, hogy a Mindenható Allah az ember és a szíve közé áll, és szabályozza gondolatait és vágyait, ha úgy akarja.⁷⁸ A Mindenható Allah közelebb van az emberhez, mint a saját szíve, és közelebb van a szívhez, és jobban parancsol annak, mint az ember maga. Olyan erős Allah hatalma, hogy nemcsak két ember közé áll, hanem képes az ember és a szíve közé állni, egy pillanat alatt megfosztva őt akár a legmélyebb vágyaitól is. Akaratát felülírva az embert az ellenkező irányba fordíthatja, megváltoztatva véleményét vagy ízlését.

Amikor a Mindenható Allah függönyt von az ember és szíve közé, és amikor a halálba hívja őt, nem lehet ellenállni a hívásnak, és harcolni a parancs ellen. Az emberi lények ezért soha nem tudhatják mi vár rájuk következő lélegzetükkel. (lásd: Elmalılı M. Hamdi, IV, 2386-2387, [al-Enfal, 24])

Abu Musza al-Asari (r.a.) azt beszélte el: Allah Küldöttével (s.a.w.) voltunk egy utazáson. Amikor felfelé mentünk a hegyre, teljes erőnkől kiabáltunk:

---

78. Lásd: 8:24

„Allahu akbar, la ilaha ill’Allah”. Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta nekünk: „Ne erőlködjete, muszlimok, mert nem olyasvalakit szólítottok, aki süket vagy távol lenne. Allah mindig veletek van, közelebb van hozzátok, mint saját magatok.” (Bukhari, Jihad, 131; Muslim, Dhikr, 44)

Ahogy a hasonló ájákból és hadiszokból megérthetjük, a Mindenható Allah azt akarja, hogy szolgálai keressék a Hozzá való közelséget, úgy, ahogy Ő is közel van hozzájuk. Ezért mondja azt: **„Borulj le, és közeledj!”** (96:19)

Az, aki a Muraqaba-i Aqrabijja által megérti, hogy Allah ismeri még a fejében megforduló gondolatokat is, nemcsak próbál távol maradni minden rossztól, hanem attól is tartózkodik, hogy rossz gondolatai vagy érzései legyenek, próbál mindig jó szándékkal és egyenes úton lenni. Az effajta elmélkedés hatására az ember egyre inkább mély szeretetet és közelséget érez a Mindenható Allah iránt.

4. Muraqaba-i Muhabbah

Ebben a lépcsőben a következő áján kell elmélkedni: **„...akiket Ő szeret, és akik szeretik Őt...”** (5:54), aminek eredményeképpen a Mindenható Allah iránti szeretete növekszik a szívben. Ezek után az ember az egész teremtésre szeretettel tekint, egyszerűen a Teremtőjük kedvéért.

sé válik az ember szemében. Ünnepeles érzés tölti el pusztán egy virító virág láttán, tudva, hogy ez is a Mindenható Allah egyik áldása. Az ilyen emberek folyamatosan az őszinte hála állapotában vannak. Soha nem bántanak senkit, és gyorsan megbocsátanak bárkinek, aki őket bántotta, mert emlékeznek arra, hogy Allah előtt nekik maguknak is számtalan hibájuk van. Az ilyen emberek azt mondják: hogyan is mernék bocsánatot kérni a Mindenható Allahtól számos hibámért, ha én még a legkisebb ártalmat sem vagyok hajlandó megbocsátani, amit ellenem követtek el?

Az érett gondolkodású hívők elválaszthatatlan tulajdonsága az, hogy folyamatosan megbocsátanak másoknak, hogy ők maguk is kiérdemeljék a Mindenható Allah bocsánatát.

Az az igazi győzelem, ha valaki a legkisebb rossz érzés nélkül képes megbocsátani az ellene elkövetett rosszat. A megbocsátás a Mindenható Allah megelégedéséért az isteni szeretet egyik legnagyobb megnyilvánulása. Aki nem tesz erre erőfeszítéseket, az csak a szavaival állítja, hogy szereti Allahot.

A fent említett áján való elmélkedésből minden hívő ihletet meríthet megértésével, képességeivel és őszinte elkötelezettségével arányosan. És a hívő nem hagy fel az erőfeszítésekkel addig, amíg képes elmélkedve olvasni az egész Koránt.

A *muraqabah* segítségével az ember belső világát a Mindenható Allahra irányítja, és megtisztítja a szívét

attól, hogy Allahon kívül bármi mással foglalkozzon. A hívő számára a Mindenható Allah parancsa minden másnál fontosabbá válik, és nyelvét állandóan a Róla való megemlékezéssel foglalja le.

A Mindenható Allah hűséges szolgálja olyan, mint a gyermek, akit nem érdekel más, csak a kedvenc játéka. Úgy alszik el, hogy szívét megtölti a játék szeretete, és ébredéskor az első mozdulata az, amivel azt a játékot keresi. És ilyen lesz a helyzete annak, aki meghal, és aztán hamarosan sírjából ébredve a Feltámadás mezeje felé indul.

Ezért mindig ügyelnünk kell arra, hogy milyen gondolatokat forgatunk a fejünkben elalvás előtt. Ha egy ember gondolatainak nagy részét a Mindenható Allah tölti ki, akkor a Feltámadása is Allahhal lesz, az Ő akarata és megelégedése szerint.

Néhány hadíszban azt olvashatjuk:

„Az Ítélet Napján az emberek arra fognak feltámadni, amiben meghaltak.” (Muszlim, Jannah, 83)

„Úgy fogtok meghalni, ahogy éltetek, és úgy fogtok feltámadni, ahogy meghaltatok.” (Munawi, Fayz’ul-Qadir, V, 663)

Ha valaki a Mindenható Allahon kívül más felé irányítja vágyait, ilyen lesz a halála és a feltámadása is, és segítség nélkül marad az Ítélet Napján.

Ahhoz, hogy a *muraqabah* tökéletes állapotát elérjük, elengedhetetlen az elmélkedés és a *dhikr*, az Allahra való emlékezés gyakorlása.

Az Áldott Próféta (s.a.w.) azt mondta:

إِحْفَظِ اللَّهَ تَجِدَهُ تِبَاجَاهَكَ

„Keressétek Allahot, hogy megtaláljátok őt magatok előtt.” (Ahmed, I, 293)

Ahhoz, hogy a lehető legtöbb hasznunk származzon a *muraqabah*, az elmélkedés és a *dhikr* gyakorlásából, be kell tartanunk ezek feltételeit és a szükséges illet, többek között azt, hogy a lehető legnyugodtabb, legbékésebb pillanatokat találjuk meg gyakorlásukra, és ne azokat az időket, amikor a szív kényszer alatt áll, például ha éhesek, álmosak vagy dühösek vagyunk.

AZ ELMÉLKEDÉS ILLEME

*Így tehát minden élőlény az
isteni megnyilvánulások tükre,
amelyet a Hatalom Keze tart az
emberi megértés és tudatosság
elé. A tükörben tükröződő
bölcsségeket és titkokat annak
függvényében tudjuk érzékelni,
hogy mennyire tiszta szívünk
tükre.*

AZ ELMÉLKEDÉS ILLEME

Az igazak elmélkedése

Abu Bakr (r.a.) egy napon mély elmélkedésbe merült, az Ítélet Napjáról, a legnagyobb bíróságról, a Paradicsomról és a Pokolról, az angyalok sorbaállításáról, a Nap felgöngyölítéséről, a csillagok kihunyásáról és lezuhantáról és a hegyek porrá omlásáról gondolkodva. Annyira eltöltötte a félelem, hogy felkiáltott: „Bárcsak volnék egy szál fű azon a réten ott, hogy hamarosan lelegeljen egy arra járó állat, és eltűnhessek!”

Az Áldott Prófétának (s.a.w.) ez az ája küldetett le:

„De annak, aki fél az Ura előtt állástól, két Kertje lesz” (55:46) (Suyuti, Lubab'un-Nuqul, II, 146; Alusi, XXVII, 117)

Szintén Abu Bakr (r.a.) volt az, aki kiment a szabadba egy tiszta, fényes napon. A ragyogó égre tekintve csodálta a természetet, amelyet Mindenható Allah teremtett ajándékuul szolgálainak, és amelynek szépsége szinte leírhatatlan. Meglátott egy madarat, amely egy

faágra telepedett, és édes hangon dalolni kezdett. Abu Bakr (r.a.) szomorúan felsóhajtott, és megjegyezte: „Milyen szerencsés is vagy, te madár... esküszöm, szeretnék a helyedben lenni. Szálldosol, aztán arra az ágra telepedsz, amelyikre csak akarsz, eszel a gyümölcsből, és repülsz tovább. Rád nem vár elszámolás, és nem kell félned a büntetéstől! Allahra, ahelyett, hogy emberi lény lennék, aki várja, hogy Ura előtt elszámolásra hívják, inkább lennék kóró az út mellett, amelyet összerág és lenyel egy tevel!” (Ibn Abi Shaybah, Musannaf, VIII, 144)

Ali (r.a.) azt mondta: „Nincs haszna az istenszolgálatnak gondolkodás nélkül, a gondolkodásnak jámborság nélkül, és a Korán olvasásának elmélkedés nélkül.” (Abu Nuaym, Hilya, I, 77)

Szintén Alitól (r.a.) származnak a következő bölcs szavak:

„Az imának nincs haszna figyelem nélkül, a böjtnek nincs haszna, ha hiábavaló beszéd és rossz viselkedés kíséri, nincs haszna a Korán olvasásának elmélkedés nélkül, a tudásnak jámborság nélkül, a vagyonnak adakozás nélkül, a testvériségnek védelmezés nélkül, az áldásnak, ami nem örökkévaló, és az imának, ami nem őszinte.” (Ibn Hajar, Munabbihat, p. 31)

Ali (r.a.) mindenre elgondolkodó szemmel tekintett, és hosszasan elmélkedett azon, amit látott. A Mindenható Allah félelmétől néha sírt, mint egy árva gyermek, és reszketett, mint a lázas beteg. Nagyon

szerette az istenszolgálat cselekedeteit végezni, és állhatatos volt a jámborságban. Csak keveset evett, de sokat adakozott jó célokra.

Mindennél többre értékelte az Iszlámot, ezért azt mondta: „Minden jó négy dologban rejlik: a beszédben, a csendben, a tekintetben és a viselkedésben. A beszéd hiábavaló, kivéve, ha Allahról emlékezik meg. Az elmélkedéstől mentes csend hiba. A gondolkodás nélküli tekintet tudatlanság. Az a viselkedés, amely nem ösztönöz Allah szolgálatára, ostobaság. A Mindenható Allah legyen kegyelmes azzal, akinek a beszéde Allahra való emlékezés és jó szó, akinek a csendje elmélkedés, és akinek a viselkedése jóra való-
ság! Az ilyeneknek a szavaitól és cselekedeteitől mindenki biztonságban van.”⁷⁹

A Kegyes Korán valódi népét jellemezve Ibn Maszud (r.a.) azt mondta: „Amikor az emberek egymással beszélgetnek, a háfiz⁸⁰ felismerni a csendjéről. A háfiz könnyei különös szépségűek. A háfiznak méltóságteljesnek kell lennie, és kitűnő jelleme megnyilvánul csendje és elmélkedése által...” (Abu Nuaym, Hilyah, I, 130)

Amikor Umm Dardát (r.a.) megkérdezték, hogy a férje, Abu Darda (r.a.) milyen cselekedetet értékelt a

79. Abû Nasr Sarrâj Tûsî, *al-Luma' / Islâm Tasavvufu*, trns. H. Kâmil Yilmaz, Istanbul 1996, p. 137-140.

80. Háfiz: olyan ember, aki kívülről megtanulta az egész Koránt

legtöbbre, azt felelte: „Elmerülni az önmagunkat javító elmélkedésben...” (Waqi bin Jarrah, Zuhd, p. 474)

Amr ibn Abdiquaisz, a tabiun⁸¹ kiemelkedő tagja, azt mondta: „Nem egy, nem két Társtól hallottam, hanem sokuktól, hogy azt mondták: az imán (hit) fénye az elmélkedés által ragyog fel vagy növekszik.” (Ibn Kathir, I, 448, Suyuti, ad-Durr’ul-Mansur, II, 409, ‘Ali Imran, 190’)

Rabi ibn Hajthamot (r.a.) megkérdezték, hogy milyen az az ember, akinek erénye kiemelkedőbb, mint az övé, mire ő azt felelte: „Akinek a beszéde *dhikr*, a csendje elmélkedés, a tekintete megértés...” (Ibn Hanbal, Zuhd, p. 334; Abu Nuaym, Hilyah, II, 106)

Abu Szulejmán Darani azt mondta: „Szoktasd hozzá a szemedet a síráshoz, a szívedet az elmélkedéshez!”

„Ha valaki az evilágot szolgálja, az fátylat von közé és a Túlvilág közé, és hosszú távon óriási veszteséget jelent. De ha a Túlvilágra gondol, abból a bölcsesség fénye születik, és az ember szíve újjáéled.” (Imam Ghazzali, Ihya, VI, 45)

Yusuf Hamadani azt mondta: „Ha az elmélkedő hit gyökeret ver az ember szívében, követni fogják a jótettek. Elengedhetetlen, hogy ezt a kettőt, az elmél-

kedést és a cselekedeteket egyesítsük, ahogyan csak lehetséges.”⁸²

Fudail ibn Ijad azt mondta: „Az elmélkedés olyan, mint az isteni fenség és uralom tükre, megnyilvánítja a jót és a rosszat is.” (Imam Ghazzali, *Ihya*, VI, 44)

Muhammad ibn Abdullah azt mondta:

„Ötféle elmélkedés létezik:

- az elmélkedés Allah ájain, amiből a *marifah* (Allah megismerése) származik.
- Az elmélkedés Allah áldásain, amiből szeretet származik.
- Az elmélkedés Allah ígéretén és jutalmán, amiből vágyakozás származik.
- Az elmélkedés Allah intésein és büntetésein, amiből félelem származik.
- Az elmélkedés az emberek hálátlanságán Allah kegyei iránt, amiből szégyen és bűnbánat származik.”

Ezekkel csengenek összhangban a bölcsesség következő szavai:

„A hosszadalmas elmélkedés az, ami összefog minden jó és helyes dolgot. A csend békesség. Túlzásba esni abban, ami hiábavaló, szomorúságot és keserű

---

82. Lásd: Yusuf Hamadani, *Rutbat'l-Hayât*, ford. Necdet Tosun, Istanbul, 2002, p. 60.

megbánást okoz. Aki alsóbb énje vágyainak szolgája marad, nem törődve a Túlvilággal, az saját magát szégyeníti meg az Ítélet Napján, és azt fogja kívánni, bárcsak halhatna meg.” (Bayhaki, Shuab, VII, 417/10812; IV, 272/5070)

Kövessük az elmélkedés folyóját termékeny földekre!

A Mindenható Allah minden emberi lényt felruházott a képességgel, hogy fejlődjön az elmélkedésben. Minden ember mélyén az elmélkedés áradó folyója rejtőzik, amely örökké folyik, megállíthatatlanul. Ha nem adunk neki irányt, és hagyjuk kedve szerint áradni, nem tudja, hova folyjon, hiszen áthalad mindenféle tájon, jön és rosszon egyaránt. Néha elvész a száraz sivatagban, máskor ismeretlen sorsa felé rohan, nem tudva, mit tartogat számára a jövő, mint az uszadékfa az áradásban.

A bölcsesség abban rejlik, hogy elmélkedésünk folyóját termékeny vidékre irányítsuk, és segítségével bőséges termést arathassunk.

A Mindenható Allah így figyelmezteti azokat, akik nem az Ő megelégedésére használják ki az elmélkedés és érzékelés ajándékát:

„Bizony, a legrosszabbak az élő teremtmények közül Allah előtt a süketek, és a némák, akik nem használják az eszüket.” (8:22)

„És bizony, sok dzsinnt és embert teremtetünk a Pokolnak. Van szívük, de nem értenek vele, van szemük, de nem látnak vele, van fülük, de nem hallanak vele. Olyanok ők, mint a jószágok – de nem, még inkább tévelyegnek! Ők azok, akik nem törődnek semmivel.” (7:179)

A szív olyan, mint egy tükör, amelyet a tudatlanság és hitetlenség csak elhomályosít. Azzal fényesíthetjük ki, hogy először hiszünk a Mindenható Allahban, aztán Hozzá fordulunk szeretetünkkel. A legalapvetőbb szinten az embernek az olyan kérdésekre kell választ keresnie, mint „miért vagyunk itt, kinek a birtokán élünk, ki az, aki ennivalót küld nekünk, és hová megyünk?” Az alsóbb én vágyaiban elveszett élet, amelynek során nem keressük a válaszokat ezekre az alapvető kérdésekre, és a szív, amely nem akarja megismerni a Valóságot, szánalmas végre van ítélve.

Az ilyen emberek vakok az Igazságot a legnyilvánvalóbban és legtisztábban megjelenítő dolgokra, és soha nem állnak meg, hogy elgondolkodjanak, aminek következtében az állatokhoz válnak hasonlóvá, nemtörődömségüket és tévelygésüket tekintve. Nem vágnak másra, csak evésre, ivásra, és a testi élvezetek hajszolására.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Láttad-e azt, aki a saját vágyait teszi meg istenének? És lennél-e az ő védelmezője? Vagy azt gondold, hogy a legtöbbjük képes hallani vagy megérteni?

Olyanok ők, mint a jószágok. De nem, még inkább eltévelyedtek az útról!” (25:43-44)

Kövessük az elmélkedés folyóját termékeny földekre!

A Mindenható Allah minden emberi lényt felruházott a képességgel, hogy fejlődjön az elmélkedésben. Minden ember mélyén az elmélkedés áradó folyója rejtőzik, amely örökké folyik, megállíthatatlanul. Ha nem adunk neki irányt, és hagyjuk kedve szerint áradni, nem tudja, hova folyjon, hiszen áthalad mindenféle tájon, jón és rosszon egyaránt. Néha elvész a száraz sivatagban, máskor ismeretlen sorsa felé rohan, nem tudva, mit tartogat számára a jövő, mint az uszadékfa az áradásban.

A bölcsesség abban rejlik, hogy elmélkedésünk folyóját termékeny vidékre irányítsuk, és segítségével bőséges termést arathassunk.

A Mindenható Allah így figyelmezteti azokat, akik nem az Ő megelégedésére használják ki az elmélkedés és érzékelés ajándékát:

„Bizony, a legrosszabbak az élő teremtmények közül Allah előtt a süketek, és a némák, akik nem használják az eszüket.” (8:22)

„És bizony, sok dzsinnt és embert teremtettünk a Pokolnak. Van szívük, de nem értenek vele, van szemük, de nem látnak vele, van fülük, de nem hal-

lanak vele. Olyanok ők, mint a jószágok – de nem, még inkább tévelyegnek! Ők azok, akik nem törődnek semmivel.” (7:179)

A szív olyan, mint egy tükör, amelyet a tudatlanság és hitetlenség csak elhomályosít. Azzal fényesíthetjük ki, hogy először hiszünk a Mindenható Allahban, aztán Hozzá fordulunk szeretetünkkel. A legalapvetőbb szinten az embernek az olyan kérdésekre kell választ keresnie, mint „miért vagyunk itt, kinek a birtokán élünk, ki az, aki ennivalót küld nekünk, és hová megyünk?” Az alsóbb én vágyaiban elveszett élet, amelynek során nem keressük a válaszokat ezekre az alapvető kérdésekre, és a szív, amely nem akarja megismerni a Valóságot, szálnalmas végre van ítélve.

Az ilyen emberek vakok az Igazságot a legnyilvánvalóbban és legtisztábban megjelenítő dolgokra, és soha nem állnak meg, hogy elgondolkodjanak, aminek következtében az állatokhoz válnak hasonlóvá, nemtörődömségüket és tévelygésüket tekintve. Nem vágnak másra, csak evésre, ivásra, és a testi élvezetek hajszolására.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Láttad-e azt, aki a saját vágyait teszi meg istenének? És lennél-e az ő védelmezője? Vagy azt gondold, hogy a legtöbbjük képes hallani vagy megérteni? Olyanok ők, mint a jószágok. De nem, még inkább eltévelyedtek az útról!” (25:43-44)

Egy igaz ember azt mondta: „A bölcsek számára az élet az isteni művészet megjelenése, az ostobáknak pedig csak fogyasztás és vágyak.”

Más szempontból nézve az elmélkedés olyan, mint egy kétélű kard – szolgálhatja a jót és a rosszat is. Lehet az alsóbb én alacsonyabb rendű vágyainak eszköze, és szolgálhatja a magasabb rendű lélek céljait is.

A Mindenható Allah így figyelmezteti azokat, akik rossz célra használják fel az elmélkedést:

„És egyetlen lélek sem hihet, kivéve Allah engedelmével. És Ő tévelygést helyez azokra, akik nem használják az eszüket.” (10:100)

A hitetlenség betegsége a legvisszataszítóbb szenny, amely az emberi lényt bepiszkíthatja. Aki nem foglalja le azzal szívét és elméjét, hogy a Mindenható Allah jelein elmélkedjék, soha nem tisztulhat meg ettől a szennytől.

Az elme, amelyet a hit fénye táplál és a kinyilatkoztatás vezet, megtalálja az utat a Mindenható Allah megismeréséhez, míg azok, akik meg vannak fosztva ettől, megfeneklenek az Igazság felé vezető úton. Ez a legnagyobb téveszméje azoknak a filozófusoknak, akik valamiképpen azt hiszik, hogy megtalálhatják az Igazságot anélkül, hogy az isteni kinyilatkoztatást vennék alapul. A hittől távol lévő elmék csak a könyvekben találják meg az igazsághoz vezető utat.

Ahhoz viszont, hogy a legmagasabb szintre fejlesszük képességünket az elmélkedésre, távol kell tartanunk szívünket és elménket az olyan lényegtelen cselekedetektől, amelyek csak időpazarlásnak számítanak. A Kegyes Korán azt mondja:

„És akik elfordulnak a hiábavaló beszédétől.”

(23:3)

„És azok, akik nem tanúskodnak hamisságról, és amikor hiábavalóság mellett mennek el, méltósággal mennek tovább.” (25:72)

Allah Küldötte (s.a.w.) azt mondta: „A haszontalan cselekedetek elhagyása a jó muszlim jele.” (Tirmidhi, Zuhd, 11; Ibn Majah, Fitan, 12)

A leghatékonyabb orvosság az alsóbb én betegségre az, ha minden gondolatunkat a hasznos dolgokra irányítjuk, és eltávolodunk mindattól, ami nem a mi dolgunk. Ha haszontalan dolgokon elmélkedünk, az mindenféle rossz és veszteség előtt nyitja meg az ajtót. Akik haszontalan gondolatokkal foglalják le elméjüket, azok elmulasztják mindazt a jót, amire valóban szükségük lenne.

Ibn'ul Jawzi azt mondja: „Ha az, hogy folyamatosan csak közömbös (*mubah*) dolgokra gondolunk, sötétségben hagyja a szívet, akkor képzeljük csak el azt a kárt, amit az okoz, ha a tiltottra (*haram*) gondolunk. Ha még a legdrágább illatszer, a mósusz is megváltathatja a víz jellemzőjét, és elveheti megtisztító tulaj-

donságát, képzeljük csak el, mi történik, ha a kutya iszik bele a vízbe! Ezért mondta egy bölcs ember: Aki szokásává teszi, hogy közömbös cselekedetekkel foglalja le magát, az nem fogja érezni az Allahhal való találkozás ízét.” (Bursawi, Ruh’ul- Bayan, ‘al-Muminun, 51’)

Ha valaki erejét nem koncentrálja az elmélkedésre, nem képviseli a jót és nem gondol a jóra, azt a Sátán a rossz felé fogja irányítani, és ennek következtében az ilyen ember nem lesz képes úgy elmélkedni, ahogy az méltó az isteni jelekhez. Ahelyett, hogy előnye származna a szív és elme áldásaiból, amelyeket a Mindenható Allahtól kapott, csak kárt fok okozni.

A hívőnek ezért mindig a jóval kell lefoglalnia gondolatait, a Korán és a Szunna útmutatásainak megfelelően.

A megemlékezéssel kísért elmélkedés

Yusuf Hamadani így írja le:

„A szív és a megemlékezés olyanok, mint a fa és a víz. A szív és elmélkedés ellenben olyanok, mint a fa és gyümölcse. Hiba lenne azt várni, hogy a fa virágot bont, mielőtt megöntöznénk, vagy hogy gyümölcsöt terem, mielőtt levelei és virágai kinőttek volna. Bármennyire is kívánjuk, nem fog gyümölcsöt hozni. Mert most nem annak van az ideje, hogy szüreteljünk a fáról, hanem annak, hogy öntözzük és gondozzuk. Locsolni kell, kiirtani körülötte a gyomokat és idegen növényeket, és

várni a napfényt. Csak amikor mindezeket teljesítettük, akkor éled fel a fa, akkor díszítik fénylő, zöld levelek, csak akkor várhatjuk, hogy ágai gyümölcsöt teremjenek, mert ez jelenti azt, hogy valóban eljött az ideje.” (Rutbat’ul-Hayat, p. 71)

Haszan Baszri azt mondja:

„A bölcsek a megemlékezés által szoktatják hozzá magukat az elmélkedéshez, és az elmélkedés által a megemlékezéshez. Végül szóra bírják a szívüket, és amikor a szívük megszólal, a bölcsesség szavait mondja.” (Imam Ghazali, Ihya, VI, 46)

A megemlékezést és az elmélkedést soha nem szabad elválasztani egymástól. A megemlékezésben a legfontosabb az, hogy elgondolkodva végezzük, és a tudatosság érzése kísérelje. Muhammad Parsa (Allah legyen vele kegyelmes) szerint: „Amikor az ember kimondja, hogy *„la ilaha”* (nincs istenség), akkor az egész teremtés múlandó voltára kell gondolnia, és meg kell érteni, hogy az egész voltaképpen semmi, és Allahon kívül mindent el kell távolítania az elméjéből, megtisztítva a gondolatait. A szívet meg kell töltenie azzal a tudattal, hogy a Mindenható Allah szolgálói vagyunk, senki másé. Amikor azt is kimondja *„ill’Allah”* (kivéve Allah), akkor a Mindenható Allah időtlen létezésére kell gondolnia, ami örökkévaló, és hogy Ő az, Akihez szeretettel fordulhatunk. Ezáltal a Mindenható Allah Szépségének tulajdonsága (*dzsemali*) elkezd megnyilvánulni a szívben.”

Bahauddin Naqshband (Allah legyen vele kegyelmes) azt mondja: „A megemlékezés célja nemcsak az, hogy ismételgessük, hogy „Allah”, vagy „La ilaha ill’Allah”. Az a célja, hogy eltávolodjunk a látszólagos okoktól a valódi Ok felé, és megértsük, hogy Tőle származik minden áldás.”

Más szavakkal szólva, a valódi megemlékezés az, ami lehetővé teszi, hogy kiemelkedjünk a tudatlanság mocsarából az igazság tanúságának horizontjára.

Mawlana Rúmi (Allah legyen vele kegyelmes) azt mondja: „Allah, az Egyetlen, az Egyedülvaló engedélyt adott nekünk arra, hogy megemlékezzünk róla, azt mondva: Emlékezzetek Allahra! Látva, hogy tűzben égünk, fényt adott nekünk. De az a megemlékezés, amit csak a nyelvünk és ajkaink végeznek, érzés és elmélkedés nélkül csak tökéletlen álom. A csodáló szív mélyéről fakadó megemlékezés az, ami a mondatok és szavak lényege.” (Mathnawi, v. 2, 1709, 1712)

Idővel a Mindenható Allah iránti szeretet megerősödik abban, aki elgondolkodva megemlékezik az Ő neveiről és tulajdonságairól. A lényeg nem az, hogy csak ismételgesse az „Allah” szót, hanem „a Szó” szeretetét ültesse szívébe, az elmélkedés központjába.

A megemlékezésen és az elmélkedésen keresztül az ember először az isteni szeretetet (*muhabbatullah*) éri el, és ezen keresztül halad a *marifatullah* irányába, ami az isteni nevek és tulajdonságok jobb megismerését és megértését jelenti. Ennek eredményeképpen

a Mindenható Allah megszereti ezt az embert, és a Barátjává válik. Egy hadíszt kudsziban⁸³ a következő áll:

„Azok az igaz szolgálaim, és azokat szeretem a teremtésből, akik megemlékeznek Rólam; és cserébe azért, hogy megemlékeznek Rólam, Én is megemlítem őket.” (Ahmed, III, 430)

A megemlékezés háromszoros lehet: a nyelv, a test és a szív. A nyelv megemlékezése az, ha a Mindenható Allahot említi az Ő neveivel és tulajdonságaival, magasztalja Őt, olvassa az Ő szavát, és Hozzá imádkozik. A test megemlékezése az, ha minden tagját azzal foglalja le, ami megparancsoltatott, és távol tartja a rossz elkövetésétől. Ami a szív megemlékezését illeti, a Korán-magyarázó, Elmalılı Hamdi Yazır azt írja:

„A szív megemlékezése az, hogy a legőszintébb, mélyen átértzett módon emlékezik meg a Mindenható Allahról, ez pedig háromféleképpen történhet:

1. Elgondolkodik a bizonyítékokon, amelyek a Mindenható Allah lényegét és tulajdonságait támasztják alá, és válaszokat keres a kétségekre, amelyek esetleg felmerülnek a szívében az Ő uralmával kapcsolatban.

2. Elgondolkodik azon, hogy a Mindenható Allahnak milyen jogai vannak felettünk, és hogy mik a

---

83. Hadíszt kudszi: olyan hadíszt, amelyben Allah Küldötte (s.a.w.) szó szerint a Mindenható Allah szavait idézi

szolgaságunk kötelességei; elgondolkodik az Ő parancsain és tiltásain, azok bizonyítékain és a bennük rejlő bölcsességeken. Ha valaki megismeri és megérti a parancsokat, tiltásokat és annak következményeit, ha engedelmeskedik ezeknek, azzal csak növekszik a jótettekre való hajlandósága.

3. Elgondolkodik a teremtésen, külső és belső dimenzióin is, és a bennük rejlő bölcsességeken, olyan módon, hogy felismerje: minden egyes részecske az isteni birodalom tükre. A tükörbe megfelelő módon tekintő szemek számára felragyognak ennek a birodalomnak a fényei, és ezt csak egy töredék másodpercre is tudatosan megismerni többet ér, mint az egész világ.

Az ezen a szinten végzett megemlékezés sohasem ér véget. Az ember elveszíti az önmagára és környezetére vonatkozó tudatát, minden tudatosság elvész a Valóságban, olyannyira, hogy egy porszemnyi sem marad sem a megemlékezésből, sem a megemlékezést végző emberből. Nem érez mást, csak a megemlékezés tárgyát, a Valóságot. Bár sokan beszélnek erről a szintről, azok, akik valóban megtapasztalják, nem törődnek a beszéddel.” (Hak Dini Kur'an Dili, [el-Bakara, 152])

Így tehát minden élőlény az isteni megnyilvánulások tükre, amelyet a Hatalom Keze tart az emberi megértés és tudatosság elé. A tükörben tükröződő bölcsességeket és titkokat annak függvényében tudjuk érzékelni, hogy mennyire tiszta szívünk tükre.

Hajnal előtti órák: a legértékesebb idő a megemlékezésre

Aki szeret, az gyakran beszél arról, aki szeretetének tárgya. Aki gyakorta beszél valamiről, az nagyobb szeretetet kezd érezni iránta. A szeretet azzal mérhető le, hogy mennyi áldozatot vagyunk hajlandók hozni szeretettünkért. A szeretet legmagasabb fokú megnyilvánulása, ha hajnal előtt elhagyjuk kényelmes ágyunkat és az alvást, hogy a Mindenható Allahnál keressünk menedéket.

Érdemes megemlíteni, hogy az isteni kegyelem és megbocsátás különösen áradó a hajnal előtti órákban. Az isteni kegyelem által ihletett csalogányok hajnal előtt éneklik legédesebb dallamaikat, és a sokszínű virágokból is ekkor árad a legjobb illat. Micsoda szégyen lenne, ha éppen az ember mulasztaná el az isteni kegyelemnek ezt a különleges időszakát!

A nap legértékesebb időszakát a hajnal előtti órák jelentik, ami az éjszaka utolsó harmadának felel meg. A hajnal az az időszak, amikor az elme a lehető legtávolabb van a kicsinyes gondoktól, amikor a szív megtisztul, mindenhol békés csend honol, és az evilági érdekek elenyésznek. Ez az az időszak, amikor az isteni kegyelem leereszkedik, és a Világok Ura a legközelebb van szolgálaihoz. Távol a kicsinyes gondoktól, a szív ekkor a Mindenható Allahhoz fordul a szó legszorosabb értelmében, ezért a hajnal előtti órák jelentik

a legmegfelelőbb és legtermékenyebb időszakot arra, hogy visszavonuljunk elmélkedni.

A Mindenható Allah azt mondja:

„Te, aki beburkolod magadat! Kelj fel éjszaka, kivéve egy kis részében, a felében, vagy vegyél el belőle egy keveset, vagy adj hozzá egy keveset, és olvasd a Koránt kimért, ritmusos olvasással. Súlyos Szót fogunk kiszabni neked. Bizony, a felkelés éjszaka nagyon nehéz és hatásos, és megfelelőbb a Szónak. Napközben hosszadalmas elfoglaltságaid vannak.”

(73:1-7)

A hajnal előtti órák súlyos ünnepélyességével szemben napközben a zaj uralkodik, ami csökkenti a koncentrálóképességet. Az, aki nem használja ki az éjszaka leghasznosabb óráit, később, a figyelmét elvonó mindennapi tevékenysége közepette nem lesz képes ugyanolyan mértékben átélni azt a spirituális örömet, hogy imádattal fordul a Mindenható Allah felé.

A hajnal különleges időszak, istenszolgálatra teremteve, a nappal pedig egy csodálatos áldás, amelyet azért kaptunk, hogy a jók szolgálatára legyünk, és a megélhetésünket megkeressük. A hívőnek a kizárólag a Létezővel kell lennie a hajnal előtti órákban, míg napközben a többi ember között, de még így is Vele.

Az Áldott Próféta (s.a.w.) soha nem mondott le az imádkozásról, Korán-olvasásról és elmélkedésről a hajnal előtti órákban, az éjszaka leggazdagabb és

legtermékenyebb időszakában. Még amikor annyira beteg volt, hogy lábra sem tudott állni az imához, akkor is kihasználta ezt az időszakot, még ha ez azt is jelentette, hogy ülve kellett imádkoznia.⁸⁴

Allah Küldötte (s.a.w.) különösképpen elmélkedésre használta ki a hajnal előtti órákat. Addig állt könnyek közt, míg a lába feldagadt, és órákon keresztül volt leborulásban.

Imám Hasan ibn Rushqay mondta:

„Nincsen jobb kulcs az elmélkedés óceánjához és a Valóság kapujához, mint felkelni a hajnal előtti órákban, és a spirituális fejlődést szolgáló tevékenységet folytatni. Ebben az időben az ember eltávolodik az anyagi érdekektől, evilági ügyektől és vágyaktól. Ez az idő az Urunkkal való együttlét ideje.

A test megpihent és újjáéledt, visszanyerte érzékeit. A hajnal előtti órákban a legkellemesebb az idő, a leggyengédebb a szellő – ez a legjobb időszak az éjszaka és a nappal között. A hajnal előtti órák során a fény elborítja a sötétséget. Az este éles ellentéte: a sötétség meghódol a fény előtt.” (Lásd: Abu Ghuddah, Zamanin Kıymeti p. 86)

A Kegyes Korán azt mondja:

„Oldaluk elhagyja az ágyukat, felkelnek éjszaka álmukból, és Urukhoz fohászkodnak félve és remélve, és adakoznak abból, amivel Mi elláttuk őket.” (32:16)

84. Lásd: Abu Dawud, Tatavvu', 18.

Megbánni a bűneinket a hajnal előtti órákban, félelemmel gondolni a túlvilági büntetésre, a halálra emlékezni, megtervezni, milyen jótetteket cselekszünk életünk hátralevő részében, a Kegyes Korán jelentésén elmélkedni – ezek mind az Allah előtt legkedvesebb cselekedetek közé tartoznak.

Akik ilyen módon étellel töltik meg a hajnal előtti órákat, és adakozásban töltik az életüket, azoknak a Mindenható Allah a következő kivételes jó híreket mondja:

„És nem tudja senki sem, hogy a szem milyen öröme rejtőzik számukra fizetségként azért, amit cselekedtek.” (32:17)

Allah Küldötte (s.a.w.) a következőképpen értelmezte ezeket az ájakat:

„A Mindenható Allah azt mondja: Igaz szolgálóimnak olyasmit készítettem elő, amit emberi szem még nem látott, emberi fül még nem hallott, és az emberi elme el sem képzelhet!” (Bukhari, Bad’ul-Khalq, 8; Tafsir. 32/1; Tawhid, 35; Muslim, Jannah, 2-5)

Ebből megérthetjük, hogy a Paradicsomnak azon jutalmai, amelyek még ismeretlenek előttünk, sokkal nagyobbak, mint az ismertek. Egyes beszámolók szerint még a próféták és az angyalok sem ismerik mind-ezeket teljes mértékben.

KÖVETKEZTETÉS

Elmélkedés: az igazság és siker kulcsa

Az Igazságot csak elmélkedés által érhetjük el. Hogyan is találhatná meg a helyes utat az, aki vak és süket az isteni Fenség sugárzó jelenlétére? Nem véletlenül mondják azt: „Ami nem éleszti fel az érzéseket, az nem is tudás.”

A hitetlenek gondolkodásmódját, akik nem képesek rátalálni az Igazságra, a Mindenható Allah így írja le:

„Bizony, nem érheted el, hogy a halottak halljanak, és nem érheted el, hogy a süketek meghallják a hívást, mikor hátat fordítanak, visszavonulva.” (27:80)

Az isteni kinyilatkoztatás által nevelt elme, amely biztosítékot jelent az ellen, hogy alaptalan félelmek, képzelgések és vágyak uralma alá kerüljünk, azzal az erőfeszítéssel karöltve, hogy Allah Küldötte (s.a.w.) szívének állapotát próbáljuk utánozni, arra vezet, ami igaz és jó. Ha nem tekintjük Allah Küldötte (s.a.w.)

csodáit, hanem csak példás erkölcsén és életén gondolkodunk el, az is elegendő, hogy meggyőzzön minket őszinteségéről, és mindannak jóságáról, amire hívott. Az elmélkedés és az isteni segítség eredményeképpen megmenekülhetünk az alsóbb én szorításából és a pusztaság csapdájából.

A Mindenható Allah így írja le azoknak a szorult helyzetét és megbánását, akik a Tűzben lesznek:

„És így kiáltanak fel benne: „Urunk! Vegyél ki minket, jótetteket fogunk cselekedni – mást, mint amit korábban cselekedtünk.” Hát nem adtunk nektek elég hosszú életet, hogy megemlékezessen abban az, aki megemlékezik? És nem jött-e hozzátok figyelmeztető? Ízleljétek hát meg, mert a bűnösöknek nincs segítőjük.” (35:37)

Ez azt jelenti, hogy az ember kétféle úton érheti el az igazságot és az örök megváltást:

1. Vagy igaz, jámbor muszlimokat talál, és az ő példájukat követve, az általuk kapott ihlet és spiritualitás által engedelmeskedik a Valóságnak;

2. Vagy a Korán és Szunna alapján használja fel elmélkedésre és gondolkodásra való képességét, hogy megtalálja az Igazságot, amelynek aláveti magát. Ha viszont valaki nem engedelmeskedik a Valóság népének (ahl’ul-haqiqah), és nem képzi elméjét sem, és így követi saját elképzeléseit, az tragikus végre van ítélve

A valódi elmélkedés:

a Szükségszerű Létezés megerősítése

Mint korábban kifejtettük, az emberi lények nem képesek felfogni a Mindenható Allah Lényegét. Az emberi lények előtt a tudás útjai közül kizárólag az van nyitva, amely az öt érzéken, az elmén és a szíven át vezet; ám képességeik korlátozottak. Korlátozott képességekkel pedig egyszerűen lehetetlen megérteni azt, Aki Abszolút, öröktől fogva Létező és Örökkévaló. A korlátozott képességek csak korlátozott megértést tesznek lehetővé.

Ezért a Kegyes Korán és a Szunna megtiltja azt, hogy olyasmivel foglalkozzunk, ami meghaladja a képességeinket – például a Mindenható Allah Lényegéről gondolkozzunk, vagy megpróbáljuk felfogni az Elrendelés misztériumát. Ahogy az is katasztrófát von saját fejére, aki nem gondolkodik el az isteni valóságokon, úgy az is a pusztulásba vezethet, ha olyan gondolatokba bonyolódunk, amelyek meghaladják szellemi kapacitásunkat. Ezért mondta azt az Áldott Próféta (s.a.w.): „Elmélkedjete Allah teremtésén és áldásain, de soha nem elmélkedjete az Ő Lényegén, mert nem vagytok képesek felmérni az Ő Fenségét úgy, ahogy az Hozzá méltó.” (Lásd: Daylami, II, 56; Haythami, I, 81; Bayhaki, Shuab, I, 136)

A nagy tudós, Ibn Arabi azt mondta:

كُلُّ مَا خَطَرَ بِبَالِكَ وَاللَّهُ غَيْرُ ذَلِكَ

„Bármilyen is jut eszedbe Allahhal kapcsolatban, Ő valami más.”

Valójában az Iszlám tanítása szerint, és ahogy már korábban is említettük, a Mindenható Allah egyik lényegi tulajdonsága a *mukhalafatu'n-lil-hawadith*, vagyis, hogy semmire sem hasonlít a teremtésből. Az, hogy olyan tulajdonságokkal ruházzuk fel őt, mint a bölcs, igazságos, vagy sok más, amiben emberi lények is részesedhetnek, a *mukhalafatu'n-lil-hawadith* igazságába vetett hitünk miatt van biztonságban a *sirk*től, vagyis a társítástól.

Azzal ellentétben, hogy nem lehetséges megértenünk a Mindenható Allah lényegi valóságát, nagyon is lehetséges belső meggyőződésre jutni az Ő Létezéséről és Egyedülvalóságáról, az Ő tulajdonságainak a világ-mindenségben és a jelenségekben való megnyilvánulása alapján. Ez jelenti az emberi megértés határát, ami, a teremtés többi részéhez hasonlóan, korlátozott. És ez elegendő ahhoz, hogy Allah előtt elfogadottak legyünk, mint hívők. Ezért mondták oly gyakran a muszlim tudósok: „Minden tudás csúcsa Allah ismerete.”

Az emberi lények megértése csak arra teszi képesé őket, hogy a tulajdonságból következtessenek arra, akit a tulajdonság jellemez, a műből a teremtőjére, a műalkotásból a művészre, és az okozatból az okra.

A teremtetett lényekre tekintve, amelyek mindegyike valódi műalkotás, az emberiség lehetőségeihez mérten képes lehet megérteni a Mindenható Allah fenségét, nagyságát és kegyelmét. Az ember csak annyit meríthet a *marifatullah* óceánjából, amennyire egyéni képességeinek vödre képessé teszi.

Mawlana Rúmi azt mondta:

„Egy napon felébredt bennem a vágy, hogy lássam Allah fényét az embereken. Olyan volt, mintha az óceánt akarnám látni a cseppben, a napot egy fényfoltban.”

Ha mindenki tiszta szívvel és őszinte szándékkal gondolkodna el a Mindenható Allah tulajdonságain, tettein és művein, lehetetlen lenne, hogy bárki is hitetlen legyen. A hitetlenség csak akkor kezdődik, ha az intellektuális tevékenység leáll, és a szív érzékeny egyensúlya felborul. Lehetetlen, hogy az, akinek a gondolkodásmódja és szíve mentes a befolyásoktól, hitetlenségbe tévelyedjen; és ha a hitetlenség világában nyitotta fel szemét, nagyon nagy az esély arra, hogy kivezettetik belőle. Jó példa erre Ábrahám próféta (a.s.), aki, annak ellenére, hogy olyan környezetbe született, ahol teljes mértékben a bálványimádás uralkodott, végül felismerte a Mindenható Allah létezését és egyedülvalóságát, egyszerűen intellektusa és belső képességei segítségével, amely történetet a Kegyes Korán számos alkalommal említ.

Azért a hitetlenség lehetetlen annak számára, aki egyenesen gondolkodik. Ha azt állítjuk valamiről, hogy nem létezik, azzal egyáltalán nem döntöttük el a vitát. Erős és egyértelmű bizonyítékokra van szükség. Mi célt szolgál az, ha valaki azt állítja, hogy valami nem létezik, miközben az élet, a halál és a világmindenség rejtélye megoldatlan marad? Ez pontosan olyan, mint annak az esete, aki nem is tudja, hogy mardosó éhségtől szenved, mert a teste egyszerűen túl gyenge már ahhoz, hogy érezze. Ha mégis tagadja éhségét, az csak azt mutatja, milyen súlyos is a betegsége valójában. Akinek az egész idegrendszere megbénult, vagy teljes altatásban van, az nem érzi, ha szöget döfnek testébe, vagy kés hasít a végtagjaiba. A Mindenható Allah így írja le azokat, akik betegséget hoznak saját lelkükre anélkül, hogy tudatában lennének: „Vakok, süketek és némák...”

A Mindenható Allah minden ember eredendő természetének részévé tette a hitre való igényt és képességet is, és a vágyat, hogy az igazságot kövesse. Ezért csak spirituális vakság és süketség okozhatja azt, ha valaki közömbös a hit és az igazság iránt, vagy eltávolodik tőlük. Különben még a hitetlenek lelke is kész a megértésre, vagy legalábbis a küszöbén áll; de ezt a képességet elnyomja a spirituális bénultság felszínre törése, ami sújtja őt, akár egy homályos álom, amelyre ébredés után már nem emlékszünk.

Az emberi lélek természeténél fogva hajlik a hitre, olyan szükséglet ez, amelyet már gyermekkorunkban érzünk, olyan, mint a követelődő éhség. Például ha egy gyermek látja, hogy az apja imádkozik, nem az ima részleteiről fog kérdezni. Ehelyett inkább a Mindenható nagyságát igyekszik megismerni, és ő maga is próbálva kifejezni ezt a „nagyságot”, fizikai hasonlatokhoz folyamodik, mivel még nem képes absztrakt képekben gondolkodni. Megkérdezi, hogy hány Allah van, hogy mi vár rá a halála után, kíváncsi, hogy próbálja kideríteni, hogy milyen hely a Paradicsom és a Pokol. Fáradhatatlan keresésbe kezd, nem más okból, mint hogy a spirituális éhség mélyen gyökerezik természetében. Amikor ez a mélyről fakadó hajlam a felszínre kerül, az ember hívő lesz – *mu'min*. Aki mélyen elzárja tudatában, mint egy kalitkába börtönzött madarat, az hitetlen marad. A fogság hosszú éveit után a madár már nem emlékszik többé, hogy hogyan is kell repülni, és nem tud szárnyra kapni akkor sem, ha kiengedik börtönéből – mintha szárnyai kővé váltak volna. Ha nem engedjük, hogy a hit érzése tudatunk felszínére törjön, idővel a hitre való képesség is megfakul.

Azért keresnünk kell a Mindenható Allahot, aki a semmiből teremtett minket, amennyire csak lehetőségeinkből és képességeinkből telik. Ahhoz, hogy elérjük a bölcsességet, a *marifatullah*-t és ezáltal a

Mindenható Allahot, megfelelő módon kell megértenünk az Ő tulajdonságait és cselekedeteit.

Ha a Mindenható Allah először azt nyilatkoztatta volna ki Mohammed Prófétának (s.a.w.): „Olvass, Urad nevében, Akinek nincs társa, és nincs Hozzá hasonló...”, kész kifogások merültek volna fel az emberekben, és csökkentette volna a vezetés esélyét a hitetlenséghez hozzáadódott elmék számára. De a Mindenható Allah úgy kezdte a kinyilatkoztatást, hogy az egyik elválaszthatatlan tulajdonságára, a Teremtőre utalt:

„Olvass, Urad nevében, aki teremtett...” (96:1)

A bálványimádók, akik nagyon is jól tudták, hogy a bálványok nem teremtenek semmit, így kezdték elfogadni a tényt, hogy a Mindenható Allah az, Aki a valódi Úr, az Egyetlen, aki méltó a dicséretre és hálára. Baydavi, a kiemelkedő Korán-magyarázó, azt írja:

„A Hatalmas Allah arra emlékeztet minket az *Alaq* szúrában, hogy a legalacsonyabb szintről a legmagasabbra emelte az embert. Ilyen módon felhívja a figyelmet elsősorban a teremtésre, erre a cselekedetre, amely az elmét a Mindenható Allahhoz vezeti vissza. Másodsorban pedig hangsúlyozza az írást és olvasást, ami arra a képességre utal, hogy képesek vagyunk meghallani a Mindenhatót. Más szavakkal szólva, egyesíti a racionális és leíró tudományokat.”

A Mindenható Allah annak eszközévé tette az Ő teremtésén való elmélkedést, hogy a hitetlenek a hit megtiszteltetésében részesülhessenek. A hívők esetében viszont annak eszköze, hogy hitük bizonyosságát erősítsék.

Minden dolog a változás és fejlődés állapotában van

A világmindenségben minden ki van téve a folyamatos változásnak, egyik megjelenési formájából a másikba alakulva. Például az anyaméhben egy rögz kis húscsomóvá alakul, az pedig csontokká és hússá. Minden érzékelhető dologban látjuk a változást, a csillagoktól a bolygókig, a növényektől az ásványokig, és így tovább.

Egyetlen atomon belül is hatalmas mozgás megy végbe. Elektronok pörögnek kifinomult táncukban, minden képzeletünket felülmúló, szédítő sebességgel. A protonok és neutronok sebessége pedig, mivel még kisebb tömegbe vannak koncentrálni, még ennél is nagyobb, a másodpercenkénti hatvanezer kilométert is meghaladja. A hatalmas sebesség miatt olyanok, mint a rendkívül magas hőmérséklettől forrásban lévő, habzó folyadék.

Az alábbi sorok gyönyörűen fejezik ki, hogy egyetlen részecske is elegendő ahhoz, hogy rámutasson a kapcsolatra az alkotás és a Művész között:

Nem kell az egész világ, hogy Téged megismerjünk – Elég bizonyíték, ha egy teremtett porszemre nézünk...

Ha észben tartjuk, hogy a tű egyetlen négyzetmilliméteres hegyén mintegy száz trillió atom van, képek leszünk jobban értékelné azt a Hatalmat, amely a világmindenségben minden dolgot mozgásban tart.

Szükségszerű, hogy létezzen egy Valódi Ok, amelynek hatására mindez a mozgás és változás történik – ez pedig a Mindenható Allah, a Hatalmas Teremtő. Teljességgel elképzelhetetlen, hogy az eseményeknek ez a lenyűgöző láncolata forrás nélkül történjék, vagy tudatossággal nem rendelkező kiváltó oka legyen.

Minden valami célból lett teremtvé

Nyilvánvaló tény, hogy minden egyes dolog a világmindenségben valamilyen cél alapján lett teremtvé. Mint korábban már kifejtettük:

- A Napból jövő és a Holdról visszatükröződő sugarak által az élőlények fényt kapnak, és életben tudnak maradni. Az időszámításunk annak alapján jött létre, hogy a Föld és a Hold mozgásokat végeznek a Nap körül. A Föld forog a saját tengelye körül is, így születnek a nappalok és éjszakák. A Hold kering a Föld körül, ennek alapján jönnek létre a hónapok.

- A levegő, amelyet állandóan belélegzünk, áthatja tüdönket és oxigénnel tölti meg vérünket. A levegő a legnagyobb mennyiségben hozzáférhető, hisz ez az egyetlen dolog, amire folyamatosan szükségünk van.

- A felhőket maguk előtt hajtva a szelek esőt visznek oda, ahol szükség van rá, megtermékenyítik a növényeket, a fákat, szabályozzák a hőmérsékletet, és megtisztítják a levegőt.

- A tengerek és óceánok haszna hasonlóképpen megszámlálhatatlan.

Az emberi életben fényesen nyilvánvalóak ezek a hasznok, és még számtalan más, amit nem soroltunk fel. Ha elmélkedő tekintettel nézünk ezekre, felfedezhetjük a teremtés minden egyes eleme mögött rejlő bölcsességet és céltudatosságot. Aki feltételezi, hogy mindez csak a véletlenszerűen egybeeső események játéka, az valóban elvesztette minden ítélőképességét és józan gondolkodását.

Kétségtelen, hogy mindez az Egyetlen Isten műve, dicsőség Neki, Aki végtelenül Bölcs, Hatalmas és Dicsőséges.

Különböző dolgok lettek teremtve egyazon anyagból

Létezésük mélyén azok a dolgok, amelyek látszólag különböznek egymástól, valójában ugyanolyanok. Mind anyagból lettek teremtve. A különböző elemek

ugyannak a tartalomnak a részei. Például az égitestek is ugyanazokból az anyagokból állnak össze, mégis mindegyiknek megvannak a jellemző tulajdonságai, helyzete, sűrűsége és élettartama. Vannak köztük rendkívül hidegek és rendkívül fagyosak is.

A növények és állatok mind olyan elemekből épülnek fel, mint a nitrogén, szén, oxigén vagy hidrogén, bár nincs kapcsolat az élet és ezen elemek között, különösen olyan tulajdonságokkal, mint a tudás, akarat, erő, hallás vagy látás.

Mindez isteni műalkotás. A világmindenségben látható különböző, de tökéletes organizmusok a Fenséges Művész alkotásai. Elképzelhetetlen, hogy az, Aki ilyen sok mesterművet hoz létre, hirtelen hasonlítani kezdjen rájuk. Ő a *wadzsib'ul-Wudzsud*, a szükségszerűen Létező, Akinek létezése saját Magától származik.

Egyszóval, tényleg nem nehéz egy gondolkodó ember számára, hogy megtalálja Urát, és csodálja Őt. Az elmélkedés által a hitetlen rátalál a hitre, a hívő pedig tökéletesíti hitét, és feljebb lép a *marifatullah* vagy a *muhabbatullah* létráján.

A marifatullah útja

A muszlim teológusok szerint az emberiség első kötelessége az, hogy olyan gondolkodáshoz forduljon, amely a *marifatullah* állomására juttatja el.

A Kegyes Korán legáltalánosabb és legalapvetőbb célja az, hogy az elméket és szíveket megszabadítsa mindentől a Mindenható Allahon kívül, és a *marifatullahra* vezesse őket.

Az emberi lények azért lettek teremtvé, hogy megismerjék és szolgálják a Mindenható Allahot. Ezt a célt pedig nem érhetjük el jobban semmi mással, mint az elmélkedéssel és megemlékezéssel. Az istenszolgálat az emberi élet lényege. A megemlékezés pedig az istenszolgálat egyik legjobb módja. Kétségtelen, hogy az emberi lények szempontjából a legfontosabb dolog az, hogy elérjék az örök boldogságot és békességet. Ehhez viszonyítva minden más vágy kicsinyesnek számít. És az örök boldogság és békesség elérésének messze a leghatékonyabb eszköze a *marifah*.

A tudományos ismeret azt jelenti, hogy képesek vagyunk megérteni egy eseményt okaival és következményeivel együtt. A *marifah* viszont úgy történik, hogy megértjük az eseményben megnyilvánuló Isteni Akaratot is. Ezért nevezik a Mindenható Allah ismertetét *marifatullah* néven, ami azt jelenti, hogy megértjük a Mindenható Allah létezését olyan mértékben, amilyen mértékben a tudás azt lehetővé teszi.

A *tadhakkur* (megemlékezés-gondolkodás) ezért kap elsőbbséget a *taqwa* (istenfélelem) említésével szemben a Muminun (23.) szúra 84-87 ájájában. Mert az ember az elmélkedés és a spirituális érzékelés által szerezhethet olyan tudást, amelyen keresztül felismeri

Allahot, és tudatára ébred, hogy istenfélőnek kell lennie, és fel kell hagynia az Ő akarata elleni lázadással. A *marifatullah* nélkül semmilyen cselekedetnek nincs értéke.

A kétség árnyéka sem férhet tehát ahhoz, hogy a legnemesebb tudás a *marifatullah*. Junaid Bagdadi azt mondta: „Ha ismernék a világon értékesebb tudást, mint amit a *marifah* diákjai keresnek, nem foglalkoztam volna mással, csak azzal, és fáradhatatlanul igyekeztem volna, hogy megszerezze.”

Ibn Qayyim al-Jawziyya hasonló szavakkal fogalmazta meg:

„A Kegyes Koránban a Mindenható Allah kétféleképpen hívja szolgáit a *marifatullah-ra*:

1. Figyeljék meg mindazt, amit Allah teremtett, és gondolkodjanak el rajta.
2. Elmélkedjenek és gondolkodjanak el a Kegyes Korán ájái.

Az első csoport a Mindenható Allah megfigyelhető jeleit tartalmazza, a második pedig a látható, hallható, átgondolható jeleket.” (Ibn Qayyim, Fawaid, p. 31-32)

Ha mindezeket érzékeljük spirituálisan és elgondolkodunk rajtuk, azzal vizsgálódó hitre (*iman'út-tahqiqi*) tehetünk szert, és elérjük létezésünk célját.

A vers gyönyörűen elmondja:
A hatalmas mindenség Allah könyve –
Minden betűjének Allah a jelentése.

Az elmélkedés vezessen gyakorlathoz!

Ahhoz, hogy az elmélkedés, megemlékezés és *muraqabah* segítségével elérjük az igazságot, a gyakorlatba kell átültetnünk minden tudást, amit megtanultunk. Bármennyit is gondol valaki az isteni igazságokra és a Kegyes Korán ájaira, elmélkedése mit sem jelent, hacsak nem gyakorolja megfelelően azt, amit megtanult, mert a gyakorlat az elmélkedés és spirituális érzékelés külső megnyilvánulása.

Imám Ghazali azt mondja erről:

„A tudás, az elmélkedés gyümölcse az, ha elérünk valamilyen lelkiállapotot (*hal*), és a jótettek felé fordulunk. Ha a tudás megszilárdul a szívben, a szív elkezd megváltozni. És amikor a szív megváltozik, a test által végrehajtott cselekedetek is megváltoznak. Ezért hát a cselekvés függ a lelkiállapottól, a lelkiállapot a tudástól, a tudás az elmélkedéstől. Ez azt jelenti, hogy az elmélkedés minden jó kezdete és kulcsa. Az az igazi elmélkedés, amely az embert eljuttatja a rúttól a szépségig, a telhetetlenségtől az önmegtartóztatásig és elégedettségig. Ez az a fajta elmélkedés, amelyből megértés és istenfélelem származik.” (Imam Ghazzali, *Ihya*, VI, 47)

A gyakorlatot eredményező elmélkedés és érzékelés által az ember kigyógyul abból, hogy leegyszerűsítse a világmindenség csodáit.

Az egyszerű ember, akit lenyűgöz egy festmény, ami valójában a természet utánzása alapul, nem érez ugyanígy a Teremtővel kapcsolatban, amikor az Általa létrehozott világmindenségre pillant. Mindaz, aminek csodálatot és döbbenetet kellene kiváltania, számára csak egyszerű, mindennapi esemény.

Ellenben az istenfélők, akiknek a szíve tiszta, nem a festményeket csodálják, amelyeket a művész hírnévre vágyva festett, hanem a Valódi Művészt és alkotásait szemlélik. Élvezetet találnak a természet számtalan csodájára festett Isteni Művészet tanulmányozásában. A színes virágokra és gyengéd levelekre tekintenek, minden egyes fa színeinek, illatának, formájának kimeríthetetlen sokaságára, amelyek pedig ugyanabból a földből nőnek ki minden tavasszal, és csodálattal kísérik a pillangók szárnyának gyönyörű mintáit és az ember teremtésének hihetetlen csodáit. Figyelnek az isteni csodák, mint a látás vagy a megértés néma nyelven (*lisan ul-hal*) kifejezett titokzatos szavaira, amelyeket mások csak közönséges, mindennapi eseményeknek látnak.

Az ilyen emberek számára az egész világmindenség olyan könyv, amely csak arra vár, hogy elolvassák. Túljutottak a könyvekbe írt tudáson, és a szív tudását szemlélik. Akárcsak Mawlana Rúmi, aki a könyveibe

temetkezett és saját dolgával törődött a vallási iskolában, de aztán lángra gyúlt a titokzatos dervis, Samsz hívására, és a szeretet tüzében találta magát... A szeretet légkörében újjászületve, a nyomtatott könyvek oda kerültek gondolataiban, ahová valók, és elkezdte olvasni a világmindenség titokzatos mintáit szívének szemeivel. Csak miután ezt a szintet elérte, volt képes megírni mesterművét, a Mathnawit, amely a Kegyes Korán, a világmindenség és az ember titkait feltáró kiáltás.

Milyen boldog is az az igaz szolga, aki megtisztult szívével és elméjével a hit fényére vezetetik, az elmélkedés és a spirituális érzékelés világában éli le életét, és képes elérni a *marifatullah* birodalmát!

Utószó

Napjainkban számtalan, saját történelmétől és kultúrájától elidegenedett ember keres békét a Nyugatról származó személyiségfejlesztő programokban, vagy a Keletről származó jóga- és meditációs tanfolyamokon. Nem tudják, hogy a valódi békesség, amit oly kétségbeesetten keresnek, a *dhikr*, *tafakkur*, *tahassus* és *marifatullah* mélyén rejlik, amelyeket az Iszlám az isteni bölcsességek és igazságok kapuit megnyitó kulcsként erősen ajánl.

A belső, spirituális érzékelés által tökéletesített elmélkedés a spirituális fejlődés és belső béke kulcsa. A bölcsesség kezdete viszont az istenfélelem, jámbor-

sággal és alázattal társulva. Egyszóval az elmélkedés a hívőt eljuttatja a Mindenható Allah szeretetéhez és megelégedéséhez.

Ezért az az ember, aki valóban elgondolkodik a világmindenségen és eseményein, ilyen kérdésekre keresi a választ: Mi az élet? Miért lettem teremtvé? Mi az igazság a múlandó napok mögött? Melyik út vezet a boldogsághoz? Mire kell törekednem? Hogyan kell élnem? Honnan jöttem és hová tartok?, és így tovább. Ezek a gondolatok eltávolítják őt a múlandó evilági vágyaktól, és a helyes út felé irányítják, amely az örök boldogságba vezet.

Ebben a szerény könyvben csak néhányat próbáltunk átadni a világmindenség, az ember és a Kegyes Korán titkai, bölcsességei és igazságai közül, segítségül hívva a modern tudományos kutatásokat is. Ki tudja, hogy a jövőben hány rejtett titok és a mögöttük rejlő bölcsesség nyilvánul még meg, további fényt vetve az Isteni Hatalomra és Fenségre?

Valamint most csak néhány példát említettünk, a könyv szerény terjedelméhez illően. Őszintén reméljük, hogy kedves olvasóink insallah képesek lesznek meglátni saját szívük birodalmában az elmélkedésnek azt a horizontját, amelyet próbáltunk megvilágítani ezeknek a példáknak a fényében, olyan módon, hogy áthasson minden élőlényt és eseményt; és így számtalan gyöngyöt nyerhessenek a *marifah* titkos és hatalmas óceánjának mélyéről.

A Mindenható Allah adja meg mindannyiunknak az elmélkedés horizontját! Élessze fel szívünket azzal, hogy képessé tesz minket arra, hogy megértő szemmel olvassuk a Kegyes Korán ájait, a világmindenség és az ember teremtése mögött rejlő bölcsességeket. Vegyen minket áldott szolgái közé, akik a *muraqabah* által áthatott életet élnek, és elérik a *marifatullah* birodalmát!

Ámen.

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ.....	5
AZ ELMÉLKEDÉS AZ ISZLÁMBAN	15
Az ésszerű gondolkodás határai.....	15
A szív szerepe	18
Az elmélkedés fontossága	22
Allah Küldötte (s.a.w.) állandóan az elmélkedés állapotában volt.....	23
AZ ELMÉLKEDÉS AZ NIVERZUMBAN	31
Elmélkedés az egekről	33
A galaxisok	34
A Naprendszer	36
Az egek folyamatosan tágulnak.....	37
A hét ég	39
Súlyos bűn felhagyni az elmélkedéssel	42
A légkör.....	47
A légnyomás	52

A hideg és meleg egyensúlya	53
A szelek	53
A levegő többi haszna.....	55
Isteni szűrő	56
A védett tető	57
Rádióhullámok.....	58
A felhők, az eső és a hó.....	60
Elmélkedés a földről	63
A növények	65
A hatalmas tengerek	69
A víz	70
Az állatvilágban rejlő bölcsességek	71
A méh.....	73
Az ösztön csodája	75
Teremtés párokban	78
Elmélkedés a Mindenható Allah áldásairól	79
Elmélkedés minden adandó alkalommal.....	81
Minden egyes részecske a Mindenhatóról beszél ..	82
ELMÉLKEDÉS AZ EMBERRŐL	89
A teremtés csodálatos részletei.....	89
A csontok.....	92
A testrészek.....	94
A Mindenható Allah kegyelme és irgalma.....	96

Az arc és az ujjlenyomatok.....	98
A gén csodája	100
Miért lett teremtvé az ember?.....	103
A halál rejtélyének megoldása	104
Elmélkedés a halálról.....	107
A Társak megemlékeztek a halálról	109
A halálról való elmélkedés előnyei.....	110
Felkészülés a halál percére	112

AZ ELMÉLKEDÉS A KEGYES KORÁNBAN.....121

A Mindenható Allah tanította meg a Koránt	122
Minden könyv Egyetlen Könyvért van.....	123
Gondolkodva olvassuk a Kegyes Koránt!.....	124
Hogyan olvasta	
Mohammed Próféta (s.a.w.) a Koránt?	126
Hogyan olvasták a Társak a Kegyes Koránt? ...	130
Hogyan olvassák az igazak a Kegyes Koránt?	132
Az elmélkedés példái a Kegyes Koránban	
Elmélkedés a Mindenható Allah tudásáról.....	134
Al-Waqia szúra	139
Az emberiség megteremtése	140
A halál és a feltámadás.....	140
A magok és növények	141
A friss víz.....	142
A tűz.....	142

Csillagok és kinyilatkoztatás	144
A Kegyes Korán	144
A halál	145
Az elhunyt három helyzet egyike vár	146
Menedékkeresés a Mindenható Allahnál.....	146
An-Naml szúra	146
Ar-Rúm szúra	148
Akik nem gondolkodnak el Uruk jelein.....	150
Állandóan a muraqabah állapotában lenni.....	152
A Valósághoz vezető legrövidebb út.....	153
A muraqabah elérése	156
1. Muraqaba-i Ahadijja	157
2. Muraqaba-i Maijja	159
3. Muraqaba-i Aqrabijja	161
4. Muraqaba-i Muhabbah	164
AZ ELMÉLKEDÉS ILLEME.....	171
Az igazak elmélkedése	171
Kövessük az elmélkedés folyóját termékeny földekre!	176
Kövessük az elmélkedés folyóját termékeny földekre!	178
A megemlékezéssel kísért elmélkedés	182
Hajnal előtti órák: a legértékesebb idő a megemlékezésre.....	187

KÖVETKEZTETÉS	191
Elmélkedés: az igazság és siker kulcsa	191
A valódi elmélkedés:	
a Szükségszerű Létezés megerősítése.....	193
Minden dolog a változás	
és fejlődés állapotában van	199
Minden valami célból lett teremtvé	200
Különböző dolgok lettek	
teremtve egyazon anyagból.....	201
A marifatullah útja.....	202
Az elmélkedés vezessen gyakorlathoz!	205
Utószó	207

[illegible]